

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İstanbul'da Ziyaret Yerleri

Düzenleyen: bilginDK

2018-07-09

HAZRETİ

YÛŞÂ

ALEYHİSSELÂM

Ömer Faruk Hilmi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://kantev.org>

OSMANLI YAYINEVİ

Kitabın adı :
YÜŞA'
ALEYHİSSELÂM

Yazan:
Ömer Faruk Hilmi

Dizgi:
Ö. F. Hilmi
Refahiye Mah. Osman gazi sk. No 4
Şanlıurfa Tel-Fax : 0 (414) 314 98 47

Redakte:
A.İbrahim Cumalıoğlu, Mehmed Başbuğ,
Ahmet Duran, M. Hayat Hilmi

Tashih Heyeti:
Osman Saatçi, Ahmed Ş. Yüncü,
Abdurrahman Ağan,

Dizayn:
Cemil Yavuz, Abüzer Boztemir,
H.Hüseyin Güneş

Baskı- Cilt
Erdoğanlar
0212 6120794

YÛŞA' ALEYHİSSELÂM

Yazan:
Ömer Faruk Hilmi

Neşreden:

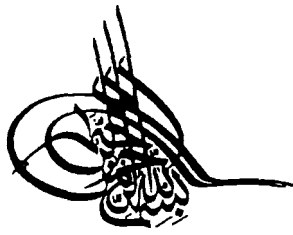
Osmanlı Yayınevi

Tel: (0212) 528 17 Fax: (0212) 511 86 26

Tel: (0216) 461 92 35 - 36

www.osmanliyayinevi.com

e-mail: osmanli@osmanliyayinevi.com

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام

على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين

İnsanlık tarihinde peygamberlerin büyük bir yeri vardır. İnsanlığın tarihi Hazret-i Âdem Aleyhisselâm² ile başlar...İlk insan olan Hazret-i Âdem aynı zamanda peygamberdi.

Cenab-ı Allâh'ın insanlara yol göstermeleri, onları hidâyete erdirmeleri, dünya ve ahiret saadetine götürmeleri için zaman zaman göndermiş olduğu peygamberlerin mukaddes hayatları bizler için "Âb-ı Hayat"tır. Nur'dur, Feyiz'dir. Bereketlidir. Çünkü peygamberlerin kıssaları, imânı güçlendirir. Kalbi kuvvetlendirir.³ Rahmet'in inmesine vesiledir.⁴

Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri hariç hemen hemen bütün peygamberlerin mukaddes ve mübârek hayatlarına "İsrâiliyyât" (Yahudî hürâfe ve uydurmaları) az veya çok karıştırılmıştır.

İsrail Oğullarına gönderilen, peygamberlerden olan Yûşa Aleyhisselâm'ın hayatını yazarken, bütün rivâyetleri, Kur'ân-ı Kerim, Hadis-i Şerif ve Akâid-Kelâm⁵ ilminin süzgecinden geçirdim...

Yûşa Aleyhisselâm gibi, bütün ömrünü İsrâil Oğullarını terbiye etmeye ve onları hidâyete kavuşturmaya veren bir peygamber'in yüce hayatından elbette bizim için alınacak birçok dersler vardır...

Musa Aleyhisselâm'ın⁶ rahle-i tedrisinde yetişen, o yüce peygamber'in kız kardeşinin oğlu, has talebesi, halifesi, ordunun komutanı, ihsaslı dostu,

2 Âdem Aleyhisselâm ilk insan ve ilk peygamberdir. Bazı cahil insanların sandığı gibi ilk insan cahil değildi. Meleklerden bile daha âlim olan yüce bir peygamberdi. Cenab-ı Allâh ona evladına doğru yolu göstermesi için 10 (on) suhuf indirmişti. O suhufda Cenab-ı Allâh'ın emir ve yasakları bulunuyordu. Var olan ve kıyamet sabahına kadar icad edilecek olan bütün eşyanın isimlerini Cenab-ı Allâh, Âdem Aleyhisselâm'a öğretti. Âdem Aleyhisselâm bütün lügatları biliyordu. Yani Âdem aleyhisselâm bir eşyanın bütün dillerdeki karşılığını bildiği gibi, var olan ve var olacak eşyaların hepsinin şeklini ve şemâilini biliyordu. Âdem Aleyhisselâm bugün kullandığımız bilgisayar, internet ve yarın keşfedilecek diğer bütün teknik aletleri gördü ve isimlerini biliyordu. Bütün sanatlarda mahirdi.... Cenab-ı Allâh Âdem Aleyhisselâm'a bin sanat öğretti ve ona şöyle buyurdu "Ya Âdem! Elvadına de ki, eğer dünyayı isterseniz onu bu sanatlar ile elde edin. Din ve şer'i hükümleri alet ederek dünyayı kazanmaya çalışmayın." (Ruhu'l-Beyan Tefsiri c.1, s.100)

3 "Peygamberlerin haberlerinden, onunla kalbini tesbit edeceğimiz her haberi sana kıssa olarak, anlatıyoruz. Bu sûrede de sana hak (gerçeğin bilgisi), mü'minlere bir nasihat ve ihtâr geldi!" (Hûd: 12/120)

4 Hazret-i Âli Efendimiz (r.a.) şöyle buyurmaktadırlar: "Evliyâyı anmak, rahmetin inmesine vesiledir." (Emsâl-i Âli r.a. s. 17, Mütercim: Muallim Nâci, Matbaai Ebû Zîyâ, Kostantiniyye- 1307)

5 Akâid ve Kelâm, Müslümanlığın inanç sistemini anlatan birer ilim dalıdır. Bu ilimlerde imanın şartları ve bir Müslümanın inanması gereken bütün konuları net bir şekilde anlatır.

6 Musa Aleyhisselâm; İsrâil Oğullarına gönderilen büyük Peygamber. Yakub Aleyhisselâm'ın soyundandır. Babasının ismi İmrân, annesi, Nûceyb, Nâciye, Yuhâbil, Yuhâbid, Yârâhâ, Eyârâhâ, Tühâyiz veya Nühayiz idi. (Ruhu'l-Beyân: 6/382) Firavun gördüğü bir rüyâ

arkadaşı ve sırdaşı olan Yûşa Aleyhisselâm'ın, çile, sabır, tahammül, tevekkül dolu, eğitim ve öğretim ile geçen hayatını okuduğunuzda duygulanacak; üzerinize ilâhî rahmet, feyz ve bereketin yağdığını hissedeceksiniz...

Mübârek isimleri açıkça Kur'ân-ı Kerimde zikredilmemesine rağmen işâretle medh-ü senâ edilen Yûşa Aleyhisselâm'ın insanlık tarihinde ve özellikle İsrâil Oğulları tarihinde mühim bir yeri vardır.

Bir rivâyete göre mübârek kabri şerifleri İstanbul boğaz içinde kendi adıyla anılan tepede olan Yûşa Aleyhisselâm'ın hayatının üzerindeki sis perdesini aralayarak onun yaşama sevinci, tevekkül ve mücâdele dolu mukaddes hayatına tercüman olup, sağlam kaynakları⁷ tarayarak, mübârek hayatını insanımıza aktarmak, mutlulukların en güzeli ve sevinçlerin en büyüğüdür benim için...

Bu kitabın yayımına hizmeti geçen bilhassa bana böyle bir eser hazırlamam için teklif ve teşvikte bulunan Osmanlı Yayınevi sahibi sayın Abdülkadir Dedeoğlu ve diğer gönül erlerine teşekkürlerimi arz ederim... Allâh cümlesinden râzı olsun.

Çalışmak bizden; muvaffâkiyet Allâh'û Teâlâdandır.

Ömer Faruk HİLMİ Ocak 2002 Şanlıurfa

üzerine İsrâil Oğullarının erkek çocuklarını öldürmeye başladığı bir dönemde Musa Aleyhisselâm dünyaya şeref verdi. Musa Aleyhisselâm doğmadan önce veya ilk günlerinde babası İmrân vefat etti. Annesi, Cenab-ı Allâh'ın emri üzerine onu Nile bıraktı. Firavunun sarayında büyüdü. Herkes onu Firavun'un oğlu sanıyordu. Mazlum bir Yahudiye yardım etmek isterken elinde bir kazâ çıktı. İtelediği Kıbtî öldü. Musa Aleyhisselâm, Mısır'dan hicret etti. Medyene gitti. On sene kadar Şuayb Aleyhisselâm'ın yanında kaldı. Ona hizmet etti. Şuayb Aleyhisselâm'ın Safurâ adındaki kızı ile evlendi. Kendisine peygamberlik verildi. Kırk sene kadar kardeşi Hârun Aleyhisselâm ile birlikte Firavun ve insanları Allâh'a çağırdılar. Dokuz büyük müzice gösterdi. İsrâil Oğullarını alıp Mısır'dan yine hicret etti. Allâh'ın emriyle Kızıldeniz onikiye bölündü onlara yol verdi. Onları takip eden Firavun ve avânesi suda boğuldular. Cenab-ı Allâh kendisine Tevrât verdi. Savaşmak istemeyen Yahudilerle kırk yıl Tih sahrasında kaldı. Yüz yirmi (veya üçyüz altmış) yaşında iken yerine Yûşa Aleyhisselâmı halife bırakarak; vefat etti.

7 Yûşa Aleyhisselâm, Hazret-i Şit, Hızır, Hazkul, İsmuîl, Şa'ya, Ermiyâ, Danyâl, Kâlib, Şadun, Cîrsis ve Yasin Aleyhimüsselâm gibi bazı peygamberlerin hayatları Kur'ân-ı Kerim'de açık açık beyân edilmemiştir. Kur'ân-ı Kerim'de işâret edilen bu yüce peygamberlerin hayatları Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri tarafından haber verilmiştir. Bu zâtların hayat hikâyelerini öğrenmek için, sağlam kaynakları taramak lazım. İncelenen eserler, İsrâiliyyât'tan uzak bilgiler içermesi lazımdır. Çünkü Yahudiler, kendi istek ve arzularına göre fetvâ vermeyen peygamberlerin bir çoğunu öldürdüler, (Zekeriyyâ, Yahya ve Şa'yâ Aleyhimüsselâm gibi); diğerlerine de büyük zulüm ve iftirâ ettiler. Peygamberleri öldüren ve onlara zulüm ve iftirâ eden Yahudilerin kaynakları elbetteki peygamberler hakkında hoş olmayan ve İslâm akâidine uymayan bilgiler içerecektir. Onlardan uzak durmak lazım!.... Ücretsiz PDF Kıtâp Arşivi - <https://rantey.org>

Yüſâ Aleyhiſſelâm'ın Yaſadığı Çağ

Yusuſ Aleyhiſſelâm'ın⁸ Mısır'a aziz olmasının üzerine uzun bir süre geömiſti.

Firavun⁹ Yahudileri emri altına almıſtı.

Firavun, Yahudileri, sınıflara ayırmıſtı.

Bir sınıf yapı iſlerinde,

Bir sınıf, ziraat iſlerinde

Bir sınıf, ſehrin pisliğini temizleme iſlerinde kullanılıyordu.

Yahudilerin iöeresinde sanatı olmayanlara ise ağır vergiler yüklenmiſti.

Onlara zulmün en kötüsü yapılıyordu.¹⁰

Firavun, Yahudilere büyük zulümler ediyordu.

Kendi putlarını yapıtırıp halkı onlara tapmaya zorluyordu.

-“Ben sizin en yüce (en büyük) rabbinizim!” dedi.¹¹ Yahudiler büyük bir zillet ve meskenetin içine girmiſlerdi.

Aſağılık kompleksi bütün benliklerini kaplamıſtı. Tutunacak bir dalları yoktu. Yahudiler, Firavun ve onun akrabaları olan kıbtilerin angarya iſlerinde çalışmak mecburiyetinde idi.

Firavun ve onun akrabaları Yahudilerden istedikleri şahısların yakasından tutup iſlerinde ücretsiz olarak çalıştırabiliyorlardı. Firavun, görmüş olduğı bir rüyâ'yı kâhin ve sihirbazlara tabir ettirmiſti. Onlar kendisine, “İsrâil Oğulları içinden çıkacak olan bir erkek çocuk senin helâk olmana sebep olacaktır” demeleri üzerine Yahudilerin erkek çocuklarını öldürüyor, kız çocuklarına dokunmuyordu.¹²

Kız ve kadınlarına her türlü kötülüğü revâ görüyordu. Onlara birer câriye gözüyle bakıyordu.

8 Yusuſ Aleyhiſſelâm, Yakub Aleyhiſſelâm'ın oğlu ve Mısır halkına gönderilen peygamberdir. Annesinin adı Râhil'dir. Kardeşleri tarafından “kölemizdir”, diyerek satıldı ve Mısır'a geldi..., Mısır'da saraya satıldı. Güzellikte ve iffetteki hali meſhurdur. Hayatı hakkında daha geniş bilgi için Yusuſ süresine bakınız.

9 Firavun, eski Mısır hükümdârlarına verilen isimdir. Mısır'a hâkim olan 26 (yirmi altı) firavun sülâlesi vardı. Hazret-i Musa'nın zamanında İsrâil Oğullarına en çok kötülük eden Firavun'un adı Velid bin Mus'ab idi. Ölümünden binlerce sene sonra cesedi Kızıldenizde bulundu. Firavun'un cesedi şimdi Londra'daki, British Museum'da teşhir edilmektedir.

10 Ebû İſhâk, Ahmed bin Muhammed bin İbrâhim, es-Sa'lebî, Aracısul-Mecâlis s. 166-167, 1312

11 En-Naziât: 79/24

12 Ebû'l-Fidâe İsmail İbni Kesir, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.5, Talik ve Tahkik, Abdülkadir Ahmed Atâ, Daru'l-lhyâu't-Türâs'l-Arabiyy-Beyrut; İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih Tercümesi, c. 1, s. 163, Çeviren Abdullah Köſe, Bahar Yayınları, İstanbul-1989

Firavun, Şeddâd¹³ ve Nemrud¹⁴ gibi ilahlık iddasına kalkışmış, halkı kendisine ve kendi süretinde yaptırdığı put ve heykellere taptıyordu.

Yahudiler, kabilelere bölünmüştü.

Tam on iki kabile olmuştu.

Kabileler birlerinden kopuktu.

Birbirlerinden maddeten ve manen koparılmıştı.

Yahudiler, güdülen bir hayvan durumuna düşmüşlerdi.

Dini duygularını kaybetmişlerdi.

Yahudiler, Firavun'un zulmü altında inim inim inliyorlardı...

Yahudiler, kendilerine zulüm ve binbir türlü işkence eden Firavun'un yüzünü görme şerefinden! mahrumdular.

Bir Yahudi'nin Firavun'un yüzüne bakması yasaktı.

Firavun, şehirde geziye çıktığı zaman, önünde çavuşları yürür ve halka Firavun'un gelmekte olduğunu duyururdu.

Çavuşların:

"Firavun Geliyor! Firavun Geliyor!", sesini işiten, Yahudiler, kaçacak delik arıyorlardı.

Eğer orada bir duvar varsa elleriye yüzlerini kapatıp; hemen yüzüstü duvara yaslanırlardı... Duvar bulunmazsa yüzü koyun yere yatmak mecburiyetindeydiler.¹⁵

Yahudiler, kendilerini birleştirecek, kendilerini Firavun'un zulmünden kurtacak bir önder ve bir kurtarıcı bekliyorlardı.

Yûşa Aleyhisselâm, insanların büyük bir bekleyiş içinde olduğu bir dönemde dünyaya şeref verdi.

Ona ve bütün peygamberlere selâtü selâm olsun.

13 Şeddâd, Âd, kavminin hükümdarıydı. Putperestti. Kendi putunu yaptırmıştı. Halkı kendisine tapmaya zorluyordu. Kendisine tapmayan insanları acımasızca feci bir şekilde öldürüyordu. Cenab-ı Allâh onlara Hûd Aleyhisselâm'ı gönderdi. Hud aleyhisselama inanmadılar. Allâh onu, inançsız kavmini ve yalancı cennetini, "berdül-acûz-kocakarı soğukları"nda "Sarsar" rûzgârıyla savurdu. Helâk oldular.

14 Nemrud, Hazreti İbrahim'in döneminde yaşayan keldânî kavminin en zalim hükümdarıdır. Dûnyâ'nın meşhûr bölgelerine hakim olan dört kişiden biridir. (Dünyaya dört kişi hakim olmuştur: ikisi mümin ikisi de kafir idi. Müminler Hazreti Zülkarneyn ile Süleyman Aleyhisselâm; kafirler ise Nemrud ile Buhtunnasır idi) İlahîlik davasında bulundu ve insanların kendisine secde etmelerini emretti. Hazreti İbrahim Aleyhisselâm onu ve kavmini uyardı ise de dinlemedi. İbrahim Aleyhisselâmı ateşe attı. Ateş gül bahçesi oldu. Nemrud genzine giren bir sivri sinek tarafında öldürüldü.

15 Şerh-i Mesnevî, c. 9, s. 217, Tarihü'l-Mevlevî,

Yûşa Aleyhisselâm'ın Kimliği

Yûşa Aleyhisselâm'ın adı aslında Yeşû olup arabçaya
(يوشع) Yûşa diye geçtiği rivâyet edilir.¹⁶

Yûşa bin Nûn bin Efrâyim bin Yusuf bin Yakûb bin İshâk bin İbrâhim
Aleyhisselâm'dır.¹⁷

Yûşa Aleyhisselâm'ın babasının adı Nûn'dur.¹⁸

Annesinin adı Meryem'dir.¹⁹

Yûşa Aleyhisselâm'ın annesi, Hazret-i Musa'nın kız kardeşi Meryem'di.²⁰

Hazret-i Musa'nın kız kardeşinin oğludur.²¹

Yûşa bin Nûn Aleyhisselâm; orta boylu, buğday benizli, büyük gözlü,
mücâhid, gazî ve yiğit bir zât idi.²²

Yûşa Aleyhisselâm, İsrâil oğullarının başkomutanıydı.²³

Yûşa Aleyhisselâm'ın peygamberliğinden bütün kitab ehli ittifak
etmektedir.²⁴

Yûşa Aleyhisselâm Kur'ân'da Geçiyor mu?

Yûşa Aleyhisselâm, açıkça isim olarak değilse, zamir olarak kapalı bir
şekilde Kur'ân-ı Kerim'de geçmektedir.

"Korkanların içinden Allâh'ın kendilerine lütufta bulunduğu (nimet verdiği)
iki kişi (şöyle) dediler: "Onların üzerine kapıdan girin. Oraya bir girdiniz mi
muhtakkak gâlipsiniz (zafer sizindir). Eğer mü'minler iseniz Allâh'a tevekkül
ediniz."²⁵

16 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/228, Nişâncızâde Muhammed bin Ahmed, Sadeleştirilen,
A.Faruk Meyan, Berekât yayınevi, İst.1987

17 İbnü'l-Esir, El-Kâmil fit-Tarih-İslâm Tarihi- c.1, s. 191, çev: Abdullah Köşe, Bahar yayınları,
İstanbul, 1989

18 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/228

19 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/228, Nişâncızâde, Bazı kaynaklar da adının Gûlsüm
olduğu rivâyeti de bulunmaktadır. Gûlsüm ile Meryem'in ayrı ayrı kişiler olma ihtimalinde
vardır.

20 Ebû Cafer Muhammed b. Cerir et- Taberî, Tarihi Taberi Tercemesi c. 1, s. 434, Can
kitabevi-Konya

21 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/228, Nişâncızâde

22 A. Köksal, Büyük Peygamberler Tarihi c. 2, s. 139

23 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/228, Nişâncızâde

24 İbni Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.186

Bu Ayeti Kerimede geçmekte olan; "قَالَ رَجُلَانِ" iki adam dedi" zamir olarak zikredilen iki kişiden birinin Yûşa Aleyhisselâm, diğerinin Kâlib Aleyhisselâm olduğunu tefsir kitapları şöyle açıklamaktadır:

"Bunlar: Yûşa bin Nûn ve Kâlib bin Yuhannâ idiler."²⁶

Kehf sûresinde Yûşa Aleyhisselâm, üç, âyet-i kerime'de zamir olarak geçmektedir.

1-"Bir vakit Musa genç adamına demişti ki..."²⁷

2-"Buluşma yerlerini geçip gittiklerinde Musa genç adamına..."²⁸

3- (Genç adam) gördün mü! Dedi..."²⁹

Kehf sûresinin 60 ve 62. âyet-i kerimelerindeki,, "لِقَائِهِ" gencine" kelimesinde zamir olarak sözü edilen kişi, Yûşa Aleyhisselâm olduğu gibi, 63. âyette "قَالَ (o genç) dedi..." şeklinde gâib zamiri olarak geçen kişi de Yûşa Aleyhisselâm'dır.

Musa Aleyhisselâm'ın delikanlısı da rivâyetlerin çoğuna göre Yûşa bin Nûn'dur.³⁰

Çünkü, Hazret-i Musa, Hızır Aleyhisselâm'ı aramaya giderken yanına Yûşa Aleyhisselâm'ı almıştı.³¹

Yûşa Aleyhisselâm'ın Doğumu

Yûşa Aleyhisselâm böyle bir dönemde dünyaya şeref verdi....

Kâhinler: "Olacak olan oldu" demeleri üzerine Firavun İsrâil Oğullarının erkek çocuklarını öldürmeye son vermişti.

Annelerin feryadı dinmişti.

Yahudiler, Firavun'un ve onun yakın akrabaları olan Kıbtîlerin ağır işlerinde bir köle gibi çalışmalarına rağmen, çocukları öldürülmediği ve anneler ağlamadığı için huzurluydular.

İsrâil Oğullarının kıbtîlerle barışık bir halde yaşadıkları bir dönem de Yûşa Aleyhisselâm dünyaya şeref verdi...

Musa Aleyhisselâm yirmi-otuz yaşlarında iken³² ablası Meryem'in³³ nur topu gibi erkek bir çocuğu doğdu ve ona Yûşa adını koydular...

26 Tenvirül-Mikyâs min Tefsiri ibni Abbâs, s. 120, Dârü'l-kutubil'İlmiyye- Beyrut-1992

27 El-Kehf: 18/60

28 El-Kehf: 18/62

29 El-Kehf: 18/63

30 Elmalılı, M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, c. 5, s. 367, Zaman

31 Hilmi, Ömer Faruk, Hızır Aleyhisselâm, s. 89, Elif Matbaası, Şanlıurfa-2000

32 Musa Aleyhisselâm yüzirmi (120) sene yaşadı. (İslâm Tarihi, İbnül-Esir El-Kâmil Fit-Târih tercümesi s. 162) Yûşa Aleyhisselâm ise, yüzirmi yedi (127) sene yaşadı ve peygamberlik vazifesi Musa Aleyhisselâm'dan sonra yirmi yedi (27) yıl sürdü. (İslâm tarihi İbnül-Esir El-Kâmil Fit-Târih tercümesi s. 162) Bu tarîhi bilgileri göre Musa

Çocukluğu

Yûşa Aleyhisselâm, annesinden hep dayısının (Musa Aleyhisselâm'ın) hayat hikâyesini dinleyerek büyüdü.

Meryem hanım her gece sevgili oğlu Yûşa'ya kardeşinin hikâyesini anlatırdı. O da can kulağıyla dinlerdi. Hiç bir kelimesini kaçırmazdı. Annesi hikâyeyi bitirmeden de uyumazdı. Bir akşam yine:

-“Anlat! Anneciğim bana dayımı anlat!” dedi.

Meryem hanım:

-“Firavun, İsrâil Oğullarının erkek çocuklarını öldürüyordu.”

-“Neden anneceğim?”

-“Firavun, bir gün gördüğü rüyayı kahinlere sormuş, onlar da kendisine; “İsrâiloğullarından, bir çocuk dünyaya gelecek ve senin devletin, onun eliyle son bulacak!” yorumunda bulunmuşlardı.

-“Sonra?”

-“Firavun, veziri Haman'ın³⁴ emir ve komutasında cellâdlar görevlendirdi. Bunlar ev ev dolaşıyorlardı. Evlerin en kuytu yerlerini bile araştırıyorlardı. Yeni doğan bütün erkek çocukları öldürüyorlardı. O sırada benim de bir erkek kardeşim doğdu. Annem ne edeceğini bilmiyordu. Onu saklamak için elimizden gelen bütün çareleri arıyorduk. Bir gün ne oldu biliyor musun?”

-“Hayır! Ne oldu?”

-“Ben komşuda iken annem kardeşim Musa'yı tandırılığın içine koyarak dışarıya çıkmıştı. Benim de haberim yoktu. Eve geldim. Hamuru yoğurdum. Ekmek pişirmek için tandırı ateşledim. O anda Vezir Hâmân askerleriyle evimize girdi.

Askerlerden biri:

Aleyhisselâm yirmi altı yaşlarında iken Yûşa Aleyhisselâm doğduğu bilgisini kendiliğinden ortaya çıkar...

33 Yûşa Aleyhisselâm'ın annesinin, Hazret-i Musa'nın kız kardeşi olduğundan bütün tarihçi ve müfessirler ittifak hâlinde. Annesinin isminde ihtilâf vardır:

1. Yûşa Aleyhisselâm'ın annesinin adı, Meryem'di. Ebû Cafer Muhammed b. Cerir et- Taberî, Tarihi Taberî Tercemesi c. 1, s. 434, Can kitabevi-Konya, Nişâncızâde, Mirât-i Kâinât, 1/228, Nişâncızâde,
2. Gülsüm olduğu rivâyeti de bulunmaktadır. Gülsüm ile Meryem'in aynı kişiler olabilirler; ayrı ayrı kişiler olma ihtimallerinde vardır. Nişâncızâde, Mirât-ı Kâinât, 1/228, Nişâncızâde,

34 Hâmân, Firavun'un veziri. Firavunu sapıtan kişidir. Firavun defalarca iman etmek istedi. Hâmân onun iman etmesini engelledi. Ona “Sen bir kralınsın! Bir kralın tebaasının dinine girmektense, bin defa ölmesi ve ateşte yanmasından daha iyidir” diyerek Firavunu aldattı. Hâmân, Firavun ile birlikte Kızıldenizde boğuldu. Kraldan çok kralcı kesilen sadece kendi makam, mevki ve aldığı ücreti düşünen müşâvirlerin sembolüdür.

-“Burasi eski hazinedâr İmran'ın³⁵ evidir” dedi.

Hâmân, evimize Ŗöyle bir baktıktan sonra hiddetle

-“Kimin evi olursa olsun! Arayın!

Askerler aramakta tereddüt ettiler. Hâmân yine bağırdı:

-“Benim evimi ve hatta Firavun'un evini bile arayın,” dedi.

Aramaya başladılar. İnceden inceye evi aradılar. Kardeşim Musa'yı görecekler diye ödüm patlıyordu. Heyecandan ne edeceğimi bilemiyordum. Kardeşimi bulamadılar. Tandırda ateş yanıyordu. Onun yanan tandırılıkta olabileceğini ben bile bilmiyordum. Onlar gittikten sonra annem geldi. Annem büyük bir heyecan, merak ve korku ile eve girdi. Tandırda ateşin yanmakta olduğunu görünce; “Yavrum! Hâmân'ın elinden kurtuldu, tandırın içinde yandı, kavruldu!” diye ağlamaya başladı...

Kardeşimin tandırın içinde olduğunu anladım. Tandır alev alev yanıyordu. Kıpırmızı olmuştı. Üzüntüden bayılmak üzereydim o anda kardeşim;

-“Anneciğim! Korkma Allah, beni korudu,” sesi³⁶ ve ağlama sesiyle kendimize geldik. Annem tandırın ağızını açtı. Kardeşime hiç bir şey

35 Musa Aleyhisselâm'ın babası İmran, iyi bir eğitim ve kültür almış bir kişiydi. Yâkup Aleyhisselâm'ın neslindendi. Firavun'un hazinedârı idi. Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî Hazretleri'nin beyanlarına göre, Musa Aleyhisselâm'ın babası İmran, Firavun'un hazinedâr, mâliye ve iktisad işlerinde sorumlu veziriydi. İmran, İsrâil Oğullarındandı ama; Firavun'un sâdik adamlarındandı. (Şerh-i Mesnevî, c. 9, s. 223, Tahirü'l-Mevlevî) İsrâil oğullarına Firavun'un yüzüne bakmaları yasak olduğu bir dönemde o Firavun'un en yakınlarındandı. Onun için Musa Aleyhisselâm'ın kız kardeşi ve YüŖa Aleyhisselâm'ın annesi olan Meryem hanım sarayda çalışıyordu. Yıllar sonra Firavun, hazinedâr'ının oğlu Hârun Aleyhisselâm'ı kendisine vezir tayin edecektir.

36 NiŖâncizâde, Mirât-i Kâinât: c. 1, s. 190, Çocuklar, yaşı kemâle erdikçe ve etrafındaki kimselerin öğretmesiyle konuşurlar. Fakal, tefsir, hadis ve tarih kitapları, daha beşikte iken konuşan on dört çocuktan sözederler:

- 1- Efendimiz H. Muhammed Mustafa (s.a.v.),
- 2- Nuh Aleyhisselâm,
- 3- İbrâhim Aleyhisselâm,
- 4- Musa Aleyhisselâm,
- 5- İsa Aleyhisselâm,
- 6- Yahya Aleyhisselâm,
- 7- Hazret-i Meryem,
- 8- Hazret-i Yusuf'u temize çıkaran çocuk
- 9- Yusuf Aleyhisselâm'ın kendisi,
- 10- Cüreyc isimli velinin suçsuzluğunu ortaya koyan çocuk,
- 11- Ashâb-ı Uhdûd'un çocuğu,
- 12- İsrâil oğullarından bir çocuk,
- 13- Firavun'un kızının kuaförünün oğlu,
- 14- Mübârekü'l-Yemâme, Efendimiz (s.a.v.)'in sorusu üzerine konuşmuş ve

Ŗehâdet kelimesi getirmişti. Bu konuda daha geniş bilgi için, bakınız: İslâm'da Kadın ve Aile, Mehmed Emre, DİFA Kitap Değeri Yayınları, <https://rantey.org>

olmamıştı. Hazreti İbrahim'i³⁷ alevli ateşlerden koruduğu ve Nemrud'un ateşini ona serinlik ve güzel bir bahçe kılan Cenab-ı Allâh, kardeşim Musa'yı da benim bilmeyerek yakmış olduğum tandırda korudu. Ateş ona zarar vermemişti.³⁸

-“Dayıma hiç bir şey olmamış mıydı?”

-“Hayır! Sanki Mayıs ayında gül, çiçek ve yeşilliğin içinde oturur gibi gülücükler saçıyordu.”

-“Dayım büyük bir insan olacak...”

-“İnşallah... Kim bilir eğer o anda tandırın içinde ateş yanmasaydı belki Hâmân kardeşimi görecekti ve ona zarar vermeye çalışacaktı...”

-“İyi ki tandırı ateşlemediğin!”

-“Her şey takdiri lâhî...”

Sevgili Dayımı Anlat

Yûşa Aleyhisselâm, çocuk sesi ve edası ile:

-“Anlat anneciğim! Bana dayımı anlat”

-“Hangi hatırasını anlatayım”

-“Nil'e bıraktığını anlat”

-“Daha önce anlatmıştım ya!”

-“Olsun! Sevgili dayımı bir daha anlat”

Meryem hanım, tebessüm etti. Sevgiyle oğlunun yüzüne bakıp; “Tamam, tamam, anlatacağım,” dedi. Derin bir nefes aldı. Anlatmaya başladı.

37 İbrahim Aleyhisselâm: Halilullah veya Halilurrahmân olarak bilinir. Keldânî kavmine gönderilen büyük bir peygamberdir. Babası mümin olan Azer olup annesi Emile'dir. (Babasının ismi Taruh olup, amcasının isminin Azer olduğu rivayeti üzerinde de durulmaktadır) Efendimizin dedelerindendir. Dicle ve Fırat nehirleri arasındaki bölgede doğdu. (Urfada doğduğu ve yine Urfada Nemrud tarafından ateşe atıldığı tevâtür derecesinde kuvvetlidir.) Kahinler, Nemrud'a “doğacak olan bir erkek çocuğun saltanatını yıkacağı...” şeklinde bir haber bildirdikleri için Nemrud yeni doğan bütün erkek çocuklarını öldürmesini emretti. Hazreti İbrahim'in annesi Emile hanım, onu şehir dışında bir mağarada doğurdu. Herkesten gizledi. Daha sonra İbrahim Aleyhisselâmı annesi mağaradan çıkarıp eve getirdi. İbrahim Aleyhisselâm kavminin yaptığı putlarla alay etti. Herkesin geziye çıktığı bir gün İbrahim Aleyhisselâm puthaneye girip bütün put ve heykelleri kırdı, parçaladı. Nemrud ile mücadele etti. “Rabbim Allah'dır” dediği için, Nemrud tarafından ateşe atıldı. Cenab-ı Allâh'ın: “Ey ateş! İbrahim için serinlik ve selamet (esenlik) ol!” (el-Enbiyâ 21/69) emriyle ateş serin ve selâmet oldu. Urfadan hicret edip Harrana ve oradanda Mısır'a gitti. Cenab-ı Allah'ın emriyle Oğlu İsmail Aleyhisselâm ile birlikte Mekke'de Kâbe'yi binâ etti. Oğlu İsmail Aleyhisselâmı kurban etme imtihanına tabî tutuldu. Cenab-ı Allah, kendisine cennetten bir koç gönderdi. İbrahim Aleyhisselâm zengin, cömert ve müsâfirperverdi.

38 İslâm Tarihi c. 1 s. 158-159, Osmanlı yayınevi, İstanbul

-“Rahmetli babamın ölümünden sonraydı... Babamın ölmesiyle beraber tamamen sahipsiz kaldık. Annemle beraber kardeşimi koruyabilmek için sürekli planlar kuruyorduk. Hiç bir yol aklımıza gelmiyordu. Babam yaşasaydı belki onu korurdu. Tandır hadisesi de bizi büsbütün korkutmuştu...”

O günlerde bende Firavun'un sarayında çalışıyordum. Bir akşam işten eve geldiğim zaman, annem bir beşik yapmıştı. Su geçmemesi için etrafını ziftliyordu. Hayretle sordum:

-“Bu nedir?” Annem sakın sakın cevap verdi:

-“Beşik!”

-“Nasıl beşik? Sazdan beşik yapılır mı? Etrafını neden ziftliyorsun?” dedim. Annem:

-“Bunun içine kardeşini koyup, onu Nil'e bırakacağım.”

-“Neden?”

-“Firavun'dan korumak için”

-“Boğulmaz mı?”

-“Hayır!”

-“Nasıl?”

-“Allâh onu korur”

-“Akli sana kim verdi?”

-“Allâh bana bildirdi!”

-“Ne buyurdu?”

-“Allâh bana: Musayı endişe duymadan emzir. Eğer bu hususta bir kötülük hissedersen, onu bir sandık içerisine koyarak Nil nehrine bırak. Üzülme! Mahzun ve mükedder olmaman için, oğlun tekrâr sana verilecek o büyüdüğü zaman ona peygamberlik verilecektir” dedi. Annem'in bu müjdesi üzerine bende işe koyuldum. Beşiği iyice ziftledik. Bir sandık gibi oldu. O gece sabaha kadar hiç uyumadık. Bir daha onu görmeyeceğiz endişesiyle onu sevdik, öptük, kokladık. O gece hiç sabah olsun istemiyordum. Hep gece kalsın diye içimden dua ediyordum. Güneş doğdu. Yeni bir gün başladı. Kuşluk vakti annem göz yaşları içerisinde sevgili oğlunu gizlice Nil nehrine bıraktı. Annem bana:

-“Kızım sen sandığı takip et,” dedi.³⁹

Ben de uzaktan uzağa hep kardeşimi takip ettim.

Yûşa Aleyhisselâm sordu:

-“Büyük annem oğlunu suya bıraktığı için üzülmedi mi?”

39 Musa Aleyhisselâm'ı Nil nehrinde uzaktan gözeten Yûşa Aleyhisselâm'ın annesi Meryem Hanım'dı. Bu konuda Tarihi taberi tercemesi aynen şöyle buyurmaktadır: “Hz. Yûşa'nın anası Hz. Musa'nın kız kardeşi Meryem idi. Musa Aleyhisselâm'ı annesi doğurup, tabuta okuyup Nil nehrine bıraktığı vakit bu kızı annesi o tabutun ardınca göndermiş idi.” Tarihi Taberi Tercemesi c. 1, s. 434

-“Üzülmez mi? Tabiki üzüldü. Ama Cenab-ı Allâh, annemin kalbine rabita verdi.⁴⁰ Allâh'ın verdiği rabita sâyesinde annem teselli buldu.”

Yûşa Aleyhisselâm, gevrek sesi ve çocuk edâsıyla sordu:

-“Dayım Musa! Nil'de sandığın içindeyken ne ile besleniyordu:?”

-“Parmağını emiyordu. O parmağını emdikçe Cenab-ı Allâh, ona parmaklarının ucundan süt veriyordu.⁴¹ Kardeşimi taşıyan sandık Firavun'un sarayına yaklaştığı zaman nehir'in kenarına doğru hareket etti. O anda Nil nehrinde yüzmekte olan Firavun'un câriyeleri onu gördüler. Sahile çıkardılar. Gidip Firavun'un eşi Âsiye hanıma haber verdiler. Âsiye geldi. Onu sevgi ile kucakladı. Annemi daha çok merakta bırakmamak için koşup eve geldim. Olup bitenleri anneme anlatım. Annem sevindi. Bana:

-“Kızım zâten sen sarayda çalışıyorsun. Git bak, sarayda neler oluyor, sandığı ve oğlumu ne yaptılar, öğrenip gel de bana bildir,” dedi.

O zaman ben sarayda çalışıyordum. Benim oraya girip çıkmamdan kimse kuşkulalmazdı. Saraya gittim. Saraydaki kadınlar kardeşimin başına toplanmışlardı. Onu seviyorlardı.

Firavun'un hasta felçli ve kötürüm kızları vardı. Firavun dünyanın bütün doktor ve sihirbazlarını toplamıştı. Onları bir türlü tedâvi edememişti. Onlar da sevgili kardeşime dokunmak için hizmetçilerden birine seslendi:

-“O nur topu gibi çocuğu kucağıma verde bende seveyim.” Kardeşimi onun kucağına verdiler. Kız, kardeşime dokunduğu gibi iyileşti, şifâ buldu. Firavun'un diğer hasta kızları da ona dokundular ve şifâ buldular.⁴²

Firavun'un kızlarının şifâ'ya kavuşmasıyla sarayda bayram yapıldı.

Böyle bir şifâ ile gelen güzel ve sevimli çocuğu Firavun ve adamları hemen kucağına aldılar. Onu çok sevdiler. Orada bulunan ve Firavun'a yaranmak isteyen kötü niyetli kişiler, Firavun'a:

-“Sakin bu, senin devletini ortadan kaldıracak çocuk olmasın?” dediler.

Firavun, kardeşimi hemen kucağından attı. Celladları çağırdı:

-“Bunu öldürün” diye emir verdi. Korku ve heyecandan kalbim duracak gibi oldu. O anda Firavun'un eşi Âsiye hanım⁴³ atıldı:

40 “...Eğer mü'minlerden olsun, diye kalbine rabita vermeseydik az kalsın onu açığa vuracaktı.” Kasas:28/10, âyet-i kerimede geçen, “râbita” (Ma'nevî bağ) kelimesi hakkında değişik rivâyetler vardır. Tasavvuf ehli ise, bu âyet-i kerime râbita, zikir ve tasavvufun varlığına delil olduğunu beyan etmişlerdir.

41 Nişâncızâde , Mir'ât-i Kâinât, 1/190, Nişâncızâde

42 Firavun'un bir kızı vardı. Hastaydı. Tedavisinde doktorlar aciz kalmıştı. “Su'da (Nil Nehrinde), insan gibi birşey bulunsa gerektir. Bunun ilacı onun ağzının suyudur” demişlerdi. Bazı rivâyetlerde, Firavun'un değişik hastalıklara mübtelâ olan yedi veya dokuz kızı vardı. Musa Aleyhisselâm'ın bereketi ile hepsi şifa buldular. Nişâncızâde , Mir'ât-i Kâinât, 1/190-191

-“Dokunmayın bu çocuğa! Bunun sayesinde yıllardır hasta olan kızlar iyileşti. Bu hayırlı bir evlattır.” Dedikten sonra Firavun’a döndü:

-“Bu yavrucak, bana ve sana bir göz aydını olur, bunun hayatına kıymayınız. Belki size bir faydası dokunur, yahut onu evlat ediniz!” dedi.⁴⁴

Firavun,

-“Senin için belki; fakat bana asla! Benim ona ihtiyâcım yoktur,” dedi.⁴⁵

Beni büyük bir heyecan aldı.

Cellâdlar orada duruyordu. Firavun’un ağzından çıkacak olan bir emri bekliyorlardı. Firavun’un kızları atıldılar:

-“Bu çocuk bize şifâ verdi. Biz onun sâyesinde sıhhat bulduk. Böyle hayırlı ve mübârek bir çocuk öldürülür mü? Bizi öldür onu öldürme! Onu evlad edin. O hayırlı bir çocuktur!” demeleri üzerine Firavun, kardeşimi öldürme fikrinden vazgeçti. Başta ben olmak üzere, saraydaki bütün kadınlar rahat bir nefes aldılar.

Bir mesele daha ortaya çıktı.

-“Nasıl bir mesele?”

-“Süt emme meselesi... Kardeşim daha üç aylık bir bebektir. Onu emzirmek için süt anne aranmaya başlandı. Sarayda ki, hizmetçi kadınların hiç birinin sütünü emmedi. Dışarıdan Kıbtî ve İsrâil Oğullarından kadınlar getirildi. Kardeşim hiç birinin sütünü almadı. Sekiz gün kimseden süt emmedi.⁴⁶ Âsiye hanım ve Firavun’un kızları üzülmeye başladılar. Böyle giderse bu çocuk aklıktan ölür diye söylenmeye başladılar. Ben onlara:

-“Size onu emzirecek bir süt anne bulayım mı?” dedim. Onlar, bana:

-“Sen bu çocuğu tanıdın bize ailesini göster!” dediler. Ben onlara cevaben:

43 Âsiye Hanım, Firavun’un eşidir. Asıl adı, Âsiye binti Mûzâhim’dir. Musa Aleyhisselâm’ı Nil’den kurtarıp, büyük bir sevgi ile büyüten ve daha sonra kendisine iman eden, iffetli, merhametli ve cemal sahibi bir kadındır. Hazret-i Âsiye önceleri imanını gizledi. Firavun’un kızlarının berberi olan imanlı bir kadının küçük çocukları ile beraber ateşe atılması ve kundaktaki çocuğun konuşması üzerine Âsiye hanım inancını açıkladı. Firavun onu inancından döndürmek için çok çalıştı. Başaramadı. Hâmân’ın tavsiyesi üzerine, Hazret-i Âsiye’yi ellerinden ve ayaklarından dört direğe bağladılar. Sırt üstü yere yatırdılar, göğsü üzerine değirmen taşı koydular. Bu durumda iken Âsiye hanım, “Ey Rabbim! Bana katında cennette bir ev yap. Beni Firavun ve onun amelinden kurtar. Beni zalimler topluluğundan kurtar,” (Tahrim 66/11) diye dua etti. Âsiye hanım binbir türlü zulüm ve işkencelerle cân verdi. Âsiye hanım ile Hazret-i Meryem, kıyâmet günü cennet’de Peygamber Efendimize eş olacaklar. İbni Kesir, Kıyasu’l-Enbiyâ, c.2, s.8

44 Kasas:28/9

45 İbni Kesir, Kıyasu’l-Enbiyâ, c.2, s.9

46 İbni Kesir, Kıyasu’l-Enbiyâ, c.2, s.10; İslâm Tarihi, c. 1, s. 160, Osmanlı yayınevi. Bir rivâyete göre Musa Aleyhisselâm, üç gün annesinden ayrı kalmıştı. İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 166 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

-“Ben bu çocuğu da ailesini de tanımıyorum. Ben ancak kral hakkında iyi niyet ve dilekte bulunan bir aile demek istedim” diye cevap vererek⁴⁷ kendimi zor kurtardım.

Bana inandılar.

-“Bu çocuğu emzirebilecek bir kadın var mı?” diye sordular. Evet dedim. Derhal git getir dediler. Koşa koşa eve gidip anneme haber verdim. Annem geldi, kardeşimi büyük bir heyecan ile kucağına aldı. Ona süt verdi. Çocuğun süt içmesi üzere saray sevince boğuldu. Bayram ettiler.

Annemi işe aldılar.

Annem, kendi öz çocuğuna ücret karşılığında süt vermeye başladı.

Kardeşime Musa adını verdi.

Kıbtî dilinde, “Mu” su, “sa” ağaç demektir. Kardeşimde ağaçlık içinde ve suda bulunduğu için ona bu ismi verdiler.⁴⁸

Allâh'ın Himâyesi

Onu Allâh himâye ediyordu.

Allâh'ın himâyesini akıl anlayamaz.

O istedi mi, dostunu, düşmanına sevdirebilir. Peygamberini düşmanın evinde büyütür.

Annem kardeşim Musa'yı zaman zaman eve getiriyordu. Kardeşim Musa büyüdüğü zaman ona hakikatı anlattık.

Yûşa Aleyhisselâm, büyük bir heyecanla sordu:

“-Peki O, ne dedi?”

-“Çok sevindi. Zaten dedi, ben onların hayat tarzlarını sevmiyorum. Annem, ona bütün hayat hikâyesini anlattı. Ama bunları bir sır olarak saklamasını tenbihledi. Çünkü Firavun o'nu evlat edinmişti. Kendisine “Firavun'un oğlu” deniliyordu.⁴⁹

Firavunun oğlu olarak görüldüğü için, şehirde ve sarayda büyük bir izzet ve itibâr görüyordu.⁵⁰

Toplumda büyük bir yeri vardı. Herkes ona saygı besliyordu. İnsanlar, ona geleceğin kralı gözüyle bakıyorlardı. Firavunun erkek evladı yoktu, sadece kız çocukları vardı.⁵¹ İleride kral olabilirdi...

Onun sâyesinde İsrâiloğulları rahat bir nefes alıyordu.

“-Nasıl?”

47 İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 165

48 İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 165

49 M. Âsim Köksal, Büyük Peygamberler Tarihi, c. 2, s. 20

50 İslâm Tarihi, c. 1, s. 160, Osmanlı yayınevi

51 İslâm Tarihi, c. 1, s. 160, Osmanlı yayınevi

-“Kardeşim Musa'dan korktukları için İsrâiloğullarına zulmeden hiçbir Kıbtî kalmamıştır.⁵²

Ne olduysa o, uğursuz Yahudî'nin yüzünden oldu.

Yûşa Aleyhisselâm büyük bir heyecan ile atıldı;

-“Ne oldu anne?”

-“Kardeşim, otuz yaşlarındaydı.⁵³ Vakar, heybetli ve ağır başlı bir kişiliğe sahipti. Bir gün tek başına Mısır'a indi. Sokakta bir Kıbtî İsrâiloğullarından birini dövüyordu. Yahudî kardeşimi görünce ondan yardım istedi. Kardeşim kendisine yanaştı. Kavga'nın sebebini sordu. Yahudî:

-“Efendim! Bu adam zorla ve ücretsiz olarak beni götürüp işinde çalıştırmak istiyor”dedi. Kardeşim Kıbtî'ye kızdı. Onu kurtarmak için Kıbtî'yi itti. Bunu yaparkende hiçbir kasdı ve kötü niyeti olmadan elini adamın göğsüne vurdu. Bu vurma ile nefesi kesilen Kıbtî olduğu yere cansız düşüverdi.

Kardeşim çok özüldü. Birinin ölümüne sebep olduğu için büyük bir pişmanlık duydu. Allâh'a sığındı. Dua etti.

-“Bu olan, Şeytan'ın işindendir. O cidden şaşırtıcı ve açık bir düşmandır. Ey Rabbim! Ben doğrusu nefsimi yazık ettim, Artık mağfiretinle benim kabahatimi ört. Muhakkak senin lütfun daha büyüktür!” diye niyazda bulundu.

Fakat bu yaptığının bilinmesi endişesinden dolayı, saraya dönmedi. Korkuya kapıldı. O gece şehirde sabahladı. Olup bitenlerin neticesini gözetlerken, bir gün önce kendisinden yardım isteyen Yahudî'nin, yine bir başkası ile kavga ettiğini gördü.

-“Aynı adam mı?”

-“Evet oğlum! Aynı Yahudî, bir başkası ile kavga ediyordu. Kıbtî onu dövüyordu. O ise feryat ediyordu. Kardeşimi görünce yine ondan yardım istedi. Kardeşime bir mazluma yardım etmek için yanlarına gitti. Kardeşim Yahudî'nin yüzüne baktı ve ona:

-“Sen besbelli bir yaramazsın” dedi. İnsan biraz kavga ve gürültüden uzak yaşar. Kardeşimin kendisine kızması üzerine Yahudî korkuya kapıldı. Kardeşimin Kıbtî'den önce kendisini döveceği korkusuna kapıldı. İsrâil oğullarına mensup olan adam, kendisine saldırılacağını sanarak,⁵⁴ kardeşim Musa'ya;

52 İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 166

53 Nişâncızâde Muhammed bin Ahmed, Mir'ât-i Kâinât, c. 1, s. 192, Sadeleştiren, A. Faruk Meyan, Berekât yayınevi, İstanbul,1987; bu kaynakta, 30 yaşının yanı sıra; 12, 18, ve 40 yaşlarında olduğu rivâyeti varsada ilmi ve tarihi verilere uygun olan 30 yaşlarında olmasıdır. Musa Aleyhisselâm otuz yaşında iken Mısır'da elinde kazâ çıktı. Bir Kıbtî'yi öldürdü. Medyene gitti. On sene kadar Şuayb Aleyhisselâm'ın yanında kaldı. Onun kızıyla evlendi. Kırk yaşlarında iken, Mısır'a döndü. Kendisine peygamberlik verildi. 80 yıl peygamberlik vazifesini ifâ ettikten sonra 120 yaşında iken vefat etti.

54 M. Asım Köksal, Büyük Peygamberler Tarihi, c. 2, s. 21 <https://rantey.org>

-“Ey Musa! Dün bir adamı öldürdüğün gibi, beni de mi öldürmek istiyorsun, ara düzelticilerden olmak istemeyip de, yer yüzünde (fesat çıkaran bir) zorba mı olmak istiyorsun?” diyerek kardeşim Musa'yı eleverdi... Adam öldürdüğü bütün şehre yayıldı. Firavun, Haman ve diğer vezirlerini toplayarak; kardeşim Musa'nın yakalanıp öldürülmesi için karar verdi.

Yûşa Aleyhisselâm, büyük bir heyecanla sordu:

-“Sonra ne oldu?”

Meryem hanım, devam etti.

-“Bereket versin, her zaman kötü insanların yanında bir kaç tane iyi insan da vardır.... O iyi insanlardan biri koşarak geldi. Firavun'un kararını kardeşime bildirdi.⁵⁵

Kardeşim artık bu diyârda yaşanamayacağı kararına vardı. Hicret etti...

-“Nereye gitti?”

-“Medyen'e⁵⁶ doğru yola düştü...”

Yûşa Aleyhisselâm'ın Eğitimi

Yûşa Aleyhisselâm'ın gençliğinde dayısı Hârun Aleyhisselâm,⁵⁷ Firavun'un veziriydi.

Yûşa Aleyhisselâm, çocukluğunda, yaşadığı devir için lazım olan ilmi öğrenmesi ve devlet idaresi hakkında iyi bilgilere sahip olması gerekiyordu....

Geleceğin devlet adamı, vezir veya komutanı olacak olan Yûşa Aleyhisselâm, bir vezir veya komutanda bulunması gereken bütün beceri ve yetenekleri elde etmesi için disiplinli bir eğitim ve öğretime tâbi tutuldu.

55 Musa Aleyhisselâm'a haber getiren kişi Hazkil (veya Harbil) adında Firavun'un akrabalarından ve Hazret-i İbrâhim'in dinî üzere yaşayan mü'min, temiz kalbli ve iyi niyetli bir kişiydi. Musa Aleyhisselâm'a peygamberlik verildiği zaman ona ilk iman edenlerden oldu. İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 167-168

56 Medyen: Hazret-i İbrahim'in “Medyen” adındaki oğlunun soyundan gelen kişilerin yaşadığı yer. Musa Aleyhisselâm'ın yerleşmiş olduğu ve on sene kadar yaşadığı Medyen, şehrinin kalıntıları, Şuayb Aleyhisselâm'dan dolayı “Şuayb Şehri” diye bilinmektedir. Şuayb Şehri'nin kalıntıları Şanlıurfa'da il sınırları içindedir.

57 Hârun Aleyhisselâm, Hazret-i Musa'nın üç yaş büyük anne baba bir kardeşidir. İri cüsseli, oldukça beyaz yüzlü ve ak tenli, halim, selim, sabırlı, çok güzel ifâdeli, tatlı dilli bir zât idi. Kendisine peygamberlik gelmeden önce Firavun'un veziriydi. Ancak bu esnada da tevhid dinî üzere, Hazret-i İbrâhim'in şeriatı ile amel ediyordu. Kendisine peygamberlik verildiği zaman Firavun'un vezirliğinden ayrıldı. Kardeşi Musa Aleyhisselâm ile birlikte insanları doğru yola çağırmaya başladı. Hârun Aleyhisselâm, insanlara Tevrâtı okur ve hükümlerini anlatırdı. Musa Aleyhisselâm bir yere gideceği zaman O, İsrâil Oğullarının başında vekil olarak kalırdı. 80 sene Peygamberlik yaptı. Hârun Aleyhisselâm, 123 yaşında iken vefat etti.

Yûşa Aleyhisselâm'ın babası, Hârûn Aleyhisselâm'ın isteği üzerine oğlunu askeri ve idâri eğitime verdi... Yûsâ Aleyhisselâm'ın gençliği hep eğitim ve öğretim ile geçti.

Nun bin Efrâyim oğlunun yetişmesi için memleketin en iyi silahşor ve idarecilerinden hocalar tuttu.

Yûşa Aleyhisselâm genç yaşlarda at'a binmeyi, silah kullanmayı, yüzmeyi, savaş tekniklerini, insan idare etmesini, orduların sevk ve idaresini memleketinin kanun ve adetlerini zamanında bir idarecinin bilmesi gerekli olan bütün bilgileri ve becerileri aldı...

Yûşa Aleyhisselâm, silâh kullanmada mâhir ve ata binmede büyük bir usta oldu. O devirde onun kadar güzel at kullanmasını ve onun kadar iyi savaş tekniklerini bilen ve onun bileğini bükecek hiç kimse yoktu.

Ona ders vermekle görevlendirilen hocalar bile ona yetişemiyorlardı. Bütün hocaları onun bu gücü ve bilgileri karşısında saygı ile eğiliyorlardı.

Devrin ve çevrenin en büyük yiğit, silahşör ve kendisine güvenen bütün kahramanlarını mağlup etti. İsrâil Oğullarının içerisinde onunla yarışabilecek ve gûreşebilecek bir yiğit yoktu.

Dayısı Hârun Aleyhisselâm, Onu Firavun'a tanıştırmaya hazırlanıyordu...

Bir gece Yûşa Aleyhisselâm, eğitmenen geç vakitlerde dönüp gelmişti. Annesi,

-“Haydi oğlum! Gidiyoruz?”

-“Nereye?”

-“Anneme”

-“Neden?”

-“Dayın Hârun (aleyhisselâm), acele gelsinler, diye haber göndermiş... Belki senin saray'a girmen işini konuşacaktır. En iyi elbiselerini giy de gidelim.”

Yûşa Aleyhisselâm, en iyi ve en güzel elbiselerini giydi ve annesiyle beraber, anneannesi Yohabet⁵⁸ hanım'ın evine gitti. Hârun Aleyhisselâm onlara:

58 Musa Aleyhisselâm'ın annesinin adı hakkında tarih ve tefsir kitaplarında değişik rivâyetler bulunmaktadır:

Musa Aleyhisselâm'ın annesinin adı Yohabet'tir. İslâm Tarihi, c.1, s. 158, Osmanlı yayınevi;

Musa Aleyhisselâm'ın annesinin adı, hakkında çok değişik rivâyetler vardır:

1. Nâciye veya Yevhâbid okuduğu rivâyetide bulunmaktadır. Mir'ât-i Kâinât c. 1, s.190;

2. Musa Aleyhisselâm annesinin adı, Ayâmâ veyahut Eyâzeht'dir. Kısasu'l-Enbiyâ, Ebû Fidâ İsmâil bin Kethîr, c.1, s.8 Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

-“Firavun'un vezirliğinden istifâ ettim.”

Meryem hanım atıldı:

-“Sebeb?”

-“Bundan böyle kardeşim Musa'nın veziri ve yardımcısı olacağım.”

-“Kardeşin Musa mı?”

-“Hani Musa nerede? Ne vezirliği?”

-“Bana Cenab-ı Allâh'dan vahiy geldi. Allâh, kardeşim Musa'ya peygamberlik verdi. Ona Tevrâtı ihsan edecek. Bana da peygamberlik verip ona vezir ve yardımcı tayin etti. İnşallâh, birazdan gidip kendisini karşılayacağız.”

-“Şimdiye kadar neredeydi?”

-“Elinden kazâ çıktıktan sonra buradan Medyen'e gitti. Orada Şuayb Aleyhisselâm'ın⁵⁹ yanında kaldı. Onun koyunlarını güttü, otlattı. O büyük insana hizmet etti. Onun Sâfura adında ki kızıyla evlendi. Yolda gelirlerken Tûr-u Sinâ'da Cenab-ı Allâh ona peygamberlik verdi...”⁶⁰ Bütün aile halkı bu hadiseye çok seviniler.

Büyük bir sevinçe şehrin dışında Musa Aleyhisselâm ve ailesini⁶¹ karşıladılar.

3.Musa Aleyhisselâm'ın annesinin adı, Yohabez yahut Yuhanez'dir.MeŖâhiru'n-Nisâ (MeŖhur kadınlar) c.2, s.342, Hacı Mehmed Zihni, SaleŖtiren, Bedreddin Çetiner, Şamil yayınları, İstanbul-1982

59 Şuayb Aleyhisselâm, Hazret-i İbrâhîmin oğlu Medyen'in soyundan gelmektedir. Babası, Medyenin torunu; annesi, Lut Aleyhisselâm'ın kızı olan Mikâil'dir. Eyyûb Aleyhisselâm ile teyze çocuklarıdır. Musa Aleyhisselâm'ın kayınbabası olan Şuayb Aleyhisselâm, Arabça konuşurdu. Şuayb Aleyhisselâm, Medyen Kavmine ve Ashâb-ı Eyke'ye peygamber olarak gönderildi. Şuayb Aleyhisselâm, güzel görünüşlü, orta boylu ve ince bedenli bir zât idi. İlim ve hikmet sahibiydi. Gayet düzgün ve güzel konuşurdu. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Şuayb Aleyhisselâm'ı “Hatîbü'l-Enbiyâ” Peygamberlerin Hatibi, diye övmüştür. Medyen ve Eyke halkına peygamber olarak gönderilmiştir. Tartı işlerinde hile yapan bu kavimler, Şuayb Aleyhisselâm'ın ikazlarına kulak vermediler. Helâk oldular. Şuayb Aleyhisselâm 300 yaşında iken Mekke-i Mükerrreme'de ahirete göçtü. Şuayb Aleyhisselâm'ın yaşadığı “Şuayb Şehri”nin harâbeleri, Şanilurfa il sınırları içerisinde.

60 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 170-172

61 Bazı tarih kitapları yanlış olarak şöyle demektedir: “Musa Aleyhisselâm, tur vâdisinde ilâhî vahy ile meŖgûl olup, ailesinin yanına dönmedi. Medyenlilerden ve Şuayb Aleyhisselâm'ın ev halkında bir çoban oraya uğradı. Musa Aleyhisselâm'ın ailesini Satura hanımı taniyarak alıp Medyene götürdü. Musa Aleyhisselâm'ın çocuğu ve ailesi Firavun'un denizde boğulduğu haberi alınincaya kadar, Medyen'de babası Şuayb Aleyhisselâm'ın yanında kaldı...” (M. Âsim Köksal, Büyük Peygamberler Tarihi, c. 2, s. 21, Sa'lebî, Mecâlisü'l-Arais, s. 181) sözleri bir peygamberin şanına yakışmayacak düşüncelerdir. Bir kişinin mâzeretsiz olarak, yeni doğmuş bir çocuğundan ve daha iki yıllık gelin olan eşinden kırk yıl- bir ömür uzak durması dinen caiz değildir. Peygamberlerin sıfatlarından biride emânettir. Peygamberler emindir. Emânete riayet

Geceleyin anneleri ve kardeşleriyle buluştular.⁶²

Sohbet ettiler.

Yûşa Aleyhisselâm, dayılarının peygamberliklerini tasdik etti. Annesi onu Musa Aleyhisselâm'a teslim etti.

Yûşa Aleyhisselâm o günden sonra Musa Aleyhisselâm'ın talebesi, onun özel hizmetlerini gören bir genci ve halifesi oldu.⁶³

Musa Aleyhisselâm'a Talebe Olması

Yûşa Aleyhisselâm'ın hayatında yeni bir dönem başlamıştı.

Musa Aleyhisselâm'a talebe oldu.⁶⁴

Bütün zamanlarını onun yanında geçirdi.

O yüce peygamberden ilim ve hikmet aldı.

Musa Aleyhisselâm'ın bütün mucizelerine şahit oldu. Onlardan ibretler aldı.

Musa Aleyhisselâm'ın, her bir mucizesinden bir ders aldı.

Yûşa Aleyhisselâm hiçbir zaman, Hazret-i Musa'dan ayrılmadı.

Yûşa Aleyhisselâm yüz yaşına kadar Musa Aleyhisselâm'dan ders aldı.

Ona tam bir öğrenci oldu.⁶⁵

Kendisini candan, gönülden O Yüce Resûlun hizmetine verdi. Bütün işlerine koştu.

Musa Aleyhisselâm'ın bütün mucizelerini gördü. Onların hangi şartlarda meydana geldiğini müşâhede etti. Musa Aleyhisselâm'ın mucizelerini gördükçe bilgisi ve imanı artıyordu...

Sihirbazların Müslüman Olmaları

Musa Aleyhisselâm, kardeşi Hârun Aleyhisselâm ile birlikte defalarca, Firavunu "yumuşak sözle" imana davet ettiler.

Firavun iman etmek istediye de, Hâmân:

"-Bunlar sizi memleketinizden çıkarmak ve buralara hâkim olmak isteyen iki sihirbâz'dır⁶⁶" diyerek Firavun'un iman etmesine engel oldu. Ona.

ederler. İnsanın eşi ve çocuğuda bir emânet olduğuna göre, Musa Aleyhisselâm gibi dinî emirleri halka tebliğ etmekle görevli olan bir peygamberin kırk yıl kadar uzun bir süre ailesini ihmâl etmesi, düşünülemez. Haşâ...

62 İslâm Tarihi, c.1, s. 167, Osmanlı yayınevi

63 İslâm Tarihi, c.1, s. 167, Osmanlı yayınevi

64 İslâm Tarihi, c.1, s. 199, Osmanlı yayınevi

65 İlim İslâm'ın hayatıdır. Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri, bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmaktadır: Ya âlim, ya öğrenci, yahut dinleyici veya (bu kimseleri) sevici olmaya bak. Başinci (leri) olma...
İ. Halkın Ruhu, Fırat Kadir, 4, s. 381
s://rantey.org

‐Sihirbâzlarını çağır, bunları mağlup etsin,‑ dedi.

Musa Aleyhisselâm'ı susturmak için Firavun, bütün halkı topladı. Musa Aleyhisselâm yanına kardeşi Hârûn ve sadık talebesi Yûşa Aleyhisselâm'ı alarak; Firavun ve avânelerinin toplandığı meydana gitti. Büyücüler, büyük sihirler yaptılar. Toplumun gözünü büyülediler. Musa Aleyhisselâm asâ'sını yere bıraktı. Asâ büyük bir ejderha olup sihirbazların yapmış oldukları bütün büyüleri yuttu. Bunu gören ilim sahibi sihirbazlar, Hazret-i Musa'ın gösterdiği mucizenin sihir olmadığını anladılar ve Müslüman oldular. Secdeye kapandılar.⁶⁷

Onlarla beraber insanlar, akın, akın İslâmiyete koştular. Firavun, Müslüman olan sihirbazları binbir türlü işkence ve zulüm ile öldürdü. Sihirbazlar günün başında kâfir iken sahip oldukları ilim sâyesinde şehid olarak cân verdiler.⁶⁸

Kuaför Hanım'ın Şehâdeti

Firavun'un kızının saçlarını taramakla görevli özel berberi olan bir Mâşite⁶⁹ hanım⁷⁰ iman etmişti.

Firavun onu dininden döndürmek için, ona türlü türlü işkenceler etti. Kadın yine de dininden dönmeyince öküz şeklinde kızgın fırını yaptırdı...

Kadını çocuklarıyla birlikte yakacakları zaman, Hâmân bütün halkın oraya toplanmasını ve hadiseden ibret almasını istemişti...

Cellâdlar, önce kadının birinci çocuğunu ateşe attılar, ardından ikinci çocuğu kadının gözleri önünde kızgın fırında kül hâline getirdiler. Kadının henüz üç aylık küçük yavrusu vardı. Onu göklere yükselen feryatlar ile kadının kucağından aldılar, öküz şeklindeki kızgın fırına atacakları zaman, kadın durakladı. Küçük çocuk dile geldi:

66 Sihir, büyü demektir. Sihirbâz, büyü yapan kişi demektir. Büyü yapmak büyük günahlardandır. O devirde Mısır ve diğer ülkelerde en çok rağbet gören meslek sihirbazlıktı. Sihirbâzların her yerde ve herkesin yanında büyük itibârları vardı. Halk büyücülere körükürüne inanırdı.

67 İbnî Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 175

68 İbnî Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 175; O zaman, Musa Aleyhisselâm, halkı Hazret-i İbrâhîm'in şeriatına davet ediyordu. Nişâncızâde, Mirât-i Kâinât, 1/195-196

69 Mâşite, saç, tarayan, saç düzenleyen, saç bakım yapan kadın demektir. Günümüzde bu kelimenin karşılığı kuaför'dür.

70 Firavun'un kızlarının saçlarını tarayan kuaför kadın mü'min Hazkil'in eşi olduğu rivâyet edilir. İbnî Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 176; Bu mübârek kadın Firavunun kızlarının saçlarını tararken elinde tarak düştü. Tarağı "Bismillâhirrahmânirrahîm" diyerek aldığı için, jumal edildi. Firavun ona imanından dönmesi için çok baskı uyguladı. Kadıncağız dininden dönmedi. O mabârek kadını üç küçük çocuğuyla birlikte fırında yaktı.

-“Anneceğim! Sabret, sakın, Hazret-i Musa'nın dininden dönme! Çünkü Firavun'un azâbı geçicidir.. Fakat Allâh'ın azâbı ebedidir!” dedi.

Kadın imanından dolayı çocuklarıyla birlikte yakıldı.⁷¹

Bu küçük çocuğun konuşması üzerine birçok kâfir imana geldi.⁷²

Hazret-i Âsiye'nin Şehâdeti

Âsiye hanım; İmanı, Firavuna ve onun saltanatına tercih eden, mü'mine kadın...

Firavun'un kuaför hanımı işkenceyle öldürtürken ruhunun melekler tarafından göğe çıkarıldığını gördü.⁷³ Bunun üzerine Hazreti Âsiye imanını açıkladı ve Firavuna şöyle seslendi.:

-“Ey Firavun! Yazıklar olsun sana! Cenab-ı Allâh'a karşı nasıl cür'et ve cesâret edip, suçsuz, günahsız ve korumasız bir kadıncağızı binbir türlü işkence ile öldürdün?”

Hazret-i Âsiye'nin iman ettiğini anlayan Firavun onu imanından çevirmek için önceleri psikolojik baskı yaptı. Kızını iknâ etmesi için, Hazret-i Âsiyenin annesini çağırđı. Ona kızını uyarmasını söyledi. Hazret-i Âsiye, annesine:

-“Allâh'ı inkâr etmemi istiyorsun! Hayır! Bunu benden istemeyin. Hiçbir zaman Allâh'ı inkâr edemem. Bu uğurda canımı seve seve vermeye râzıyım,” dedi.⁷⁴ Bunun üzerine Firavun veziri Hâmân ile iştişâre etti. İmanından dönmeyen Hazret-i Âsiye işkenceli ölüm cezasına çarptırıldı. El ve ayaklarından demir çivilerle yere çakılıp, güneş harâretinde, göğsüne değirmen taşları konularak, çok fecî ezâ ve cefâlara maruz bırakıldı. Cebrâil Aleyhisselâm, cennetten bir şerbet getirip kendisine içirdi. Kendisinin duası ve Musa Aleyhisselâm'ın ilticâları ile Cennetteki makamını gördü. Hiç acı duymadan güle güle şehâdet şerbetini içti. Âsiye hanım, tebessüm ederek cennete uçluğu zaman, Firavun, “Şu delinin haline bakın, azap çekerken gülüyor.” diyordu.⁷⁵ Hazret-i Âsiye'nin bu şekilde şehid edilmesi üzerine Mısır, üç gün karanlık içinde kaldı.⁷⁶

71 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 175

72 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 176; Nişâncızâde , Mirât-i Kâinât, 1/197; İslâm Tarihi, c. 1, s. 172, Osmanlı yayınevi

73 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 176

74 Nişâncızâde, Mirât-i Kâinât, 1/197; M.Asim Köksal, Büyük peygamberler Tarihi, c.1, s. 65

75 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 1177

76 Nişâncızâde , Mirât-i Kâinât, 1/198; İslâm Tarihi, c. 1, s. 172

Göge Yükselen Kule

Firavun, sihirbâzların yenilgisi üzerine mahcûp olmuştu.

Halkın iman etmesini durduramamıştı.

Eşi Âsiye hanım'ın iman etmesi ve bu uğurda seve seve canını vermesi Firavun'u çileden çıkartmıştı.

Çıldırır gibi olmuştu.

Uzun süre kimseyle konuşmadı.

Firavun göklere tırmanmak için Hâmân'a bir kule yapmasını emretti.

O, hâsâ Cenab-ı Allâh'ın gökte olduğunu sanıyordu. Binlerce işçi yedi sene çalıştı. Gece gündüz çalıştılar.

Firavun oradan göklere yükselecek ve orada bir ilâh'ın olup olmadığını araştıracaktı.

Nihâyet kule tamamlandı. Cenab-ı Allâh Cebrâil'e emretti. O kuleyi tahrip edip yıktı.⁷⁷

Karanlık ve Su

Firavun'un iman etmesi için, Cenab-ı Allâh, Mısır'ın Kıbtî halkına tûfan verdi. Sağanak halinde sürekli yağan yağmurlar gönderdi. Yedi gün süreyle gökten boşalırcasına yağmur yağdı. Bu esnâda ay ve güneş görünmediği için her taraf kapkaranlık oldu. Kıbtîlere ait olan her şeyi sular bastı.

Kıbtîler evlerinde oturamaz oldular. Evde oturmak isteyenler boğuluyordu. Arazilerini sel bastı. Bütün ekin, sebze ve meyveleri mahvoldu.

Musa Aleyhisselâm'a:

-“Ey Musa! Bizim için Rabbine dua et. Bu felâketi üzerimizden kaldırsın... Sana iman eder ve İsrâil Oğullarının seninle gitmelerine izin vereceğiz,” dediler.

Musa Aleyhisselâm dua etti. Her şey düzeldi. Onlar yine iman etmediler.⁷⁸

Çekirge İstilâsı

Bir süre sonra Cenab-ı Allâh onlara, çekirge gönderdi. Bu çekirgeler, onların bütün ekinlerini, istilâ etti. Çekirgeler, onların evlerine, saraylarına kadar girdi. Bütün yiyeceklerini târumâr etti. Kâfirler, Musa Aleyhisselâm'a

⁷⁷ İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 177

⁷⁸ İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 178; Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/198; İslâm Tarihi, c. 1, s. 174, Osmanlı yayınevi

koştular. Yalvardılar. İman edecelerini ve İsrâil Oğullarının kendisiyle Mısır'dan çıkıp gitmelerine müsâde edeceklerini söylediler. Musa Aleyhisselâm dua etti. Cenab-ı Allâh, onlardan çekirge belâsını kaldırdı. Yine iman etmediler.⁷⁹

Haşerât Ezâsı

Çekirge istilâsı üzerine iman edecelerini vaad ettikleri halde iman etmeyen Kibtîlere Cenab-ı Allâh, haşerâtı müsallat etti. Haşereler, çekirgelerden arta kalan şeyleri telef etmeye başladılar. Kibtîlerin bedenlerine giren haşereler, derilerini parçaladılar, kanlarını emmeye başladılar. Göz kapaklarından başlayarak uzuvlarını yemeye başladılar. Yine Musa Aleyhisselâm'a koştular. Dua et, bu sefer iman edeceğiz, dediler. Musa Aleyhisselâm, dua etti. Cenab-ı Allâh bu belâ'yı da başlarından savdı. Yine iman etmediler.⁸⁰

Kurbağa İstilâsı

Firavun ve yakınlarının terbiyesi ve imana gelmeleri için Cenab-ı Allâh, onlara kurbağaları musallat etti. Kibtîlerin evleri, yiyecekleri, suları, çarşı ve pazarları kurbağalarla doldu. Neye el atsalar, kurbağa çıkıyordu karşılırlarına... Bezdiler. Musa Aleyhisselâm'a koştular. İman edecelerine söz verdiler. Musa Aleyhisselâm dua etti. Cenab-ı Allâh, onlardan kurbağa belasını kaldırdı, yine de iman etmediler.⁸¹

Suların Kana Dönüşmesi

Firavun ve Kibtîler, mucizeleri gördükleri halde yine iman etmiyorlardı. Musa Aleyhisselâm'ı sihirbazlıkla suçluyorlardı. Cenab-ı Allâh, onlara başka bir belâ verdi. İçecekleri ve kullanacakları sular kan hâline dönüşmeye başladı. Çeşmeden veya Nil'den tertemiz su alıyorlardı. İçecekleri veya kullanacakları zaman kirli ve pis kokan bir kan oluveriyordu. Aynı kapta bir Müslüman ile kâfir su içecekleri zaman, Müslümanın tarafı su; kâfirin tarafı kan oluyordu. Kabı çevirseler, aksi oluyordu... Susuzluktan kırılmak üzere olan Firavun ve avâneleri yine Musa Aleyhisselâm'a başvurdular. Yalvardılar.

79 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 178; Nişâncıazâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/198; İslâm Tarihi, c. 1, s. 174, Osmanlı yayınevi

80 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 178; Nişâncıazâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/198-199; İslâm Tarihi, c. 1, s. 175, Osmanlı yayınevi

81 İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 178; Nişâncıazâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/199; İslâm Tarihi, c. 1, s. 175, Osmanlı yayınevi

İman edeceklerine söz verdiler. Musa Aleyhisselâm dua etti. Kurtuldular; ama yine iman etmediler.⁸²

Vebâ Hastalığı

Kan belâsından sonra Cenab-ı Allâh, Kıbtîlere, vebâ hastalığını verdi.

Vebâ hastalığından ölenlerin çokluğundan bir çoğunu gömemediler. Yine Musa Aleyhisselâm'a başvurular. Musa Aleyhisselâm duasının bereketiyle vebâ hastalığı kalktı. Bütün hastalar şifâ buldu. Yine de Firavun ve Kıbtîler iman etmediler.⁸³

Yûşa Aleyhisselâm Devrin Büyük Alimi Oldu

Âlim, bütün çağlarda sözü dinlenen kişi...

Uzun bir çalışmanın ürünü.

Musa Aleyhisselâm'a hizmet edip, ondan ilim aldıktan sonra, Yûşa Aleyhisselâm'a halk, âlim demeye başladı.

Yûşa Aleyhisselâm, Hazret-i Musa'nın derslerine devâm etti.

Sürekli Musa Aleyhisselâm'ın yanında gezmekle ondan hep hayat dersini aldı.

O Yüce Peygamber'in bütün hadislerini ezberledi.

Onun irfanını aldı.

Onun kültürüne sahip oldu.

Musa Aleyhisselâm'dan Hazret-i İbrâhim'in getirmiş olduğu hanîf dinî öğrendi. Çünkü Mısır döneminde Musa Aleyhisselâm, halkı İbrâhim Aleyhisselâm'ın dinine davet ediyordu. O dönemde daha kendisine Tevrât verilmemişti.

Yûşa Aleyhisselâm, Musa Aleyhisselâm'dan büyük bir ilim ve hikmet aldı.

Zamanla sözü dinlenen bir âlim oldu.

İsrâil Oğulları kendisine saygı gösteriyordu.

Mısır'dan çıkıldığı zaman, Yûşa Aleyhisselâm, İsrâil Oğullarının sâdât, âlimleri ve büyük âbidlerindendi.⁸⁴

Mısır'dan Hicret

Hicret...Dinini daha iyi yaşayabilmek için, bir yerden başka bir yere göç. ..

82 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/199; İslâm Tarihi, c. 1, s. 175, Osmanlı yayınevi

83 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/199

84 İbni Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.1, s. 77

Allâh'ın toprağı geniştir.

Cenab-ı Allâh'dan emir geldi:

-“Kullarımı, gece Mısır'dan yürüt. Çünkü siz takib edileceksiniz!” ... Musa Aleyhisselâm, Mısır'dan çıkış emrini aldığı zaman ilk olarak, Hârûn Aleyhisselâm ve Yûşa Aleyhisselâm'a açıkladı.

Bu emri gizli tutmalarını söyledi. İsrâil Oğullarına yolculuğa hazırlanmalarını; fakat bu yolculuktan Firavun ve Kibtîlerin haberdâr olmaması için büyük bir gizlilikle hareket etmeleri gerekli olduğunu söyledi.

Hazret-i Musa, Yûşa Aleyhisselâm'a:

-“Yusuf Aleyhisselâm'ın sandukasının bulunduğu yeri öğrenmemiz lazım!”

-“Yusuf Aleyhisselâm'ın sandukası mı?”

-“Evet! Yusuf Aleyhisselâm'ın içinde gömülü olduğu sanduka!”

-“Yusuf Aleyhisselâm mezarda gömülü değil mi?”

-“Hayır!”

-“Ya nerede?”

-“Onu bende bilmiyorum... Yusuf Aleyhisselâm vefat ettiği zaman, mermer bir sanduka'nın içine gömülmesini ve İsrâil Oğulları Mısır'dan çıkıp Ken'an iline gittikleri zaman kendisini de götürmeleri ve orada, anayurtta, baba ocağında gömmelerini vasiyet etti. Biz buradan çıkıp giderken o yüce peygamberi Firavunların elinde bırakamayız.”

Yûşa Aleyhisselâm, almış olduğu bu kutsî görevi büyük bir heyecan ve aşkla yerine getirdi. Araştırdı, soruşturdu, Yusuf Aleyhisselâm'ın mübârek cesedinin bulunduğu sanduka'nın yerini öğrendi. Yusuf Aleyhisselâm'ın sandukasının yerini bilen çok yaşlı bir kadındı. Kadın, hasta, kör, topal ve kötürümdü. Musa Aleyhisselâm'dan kendisi için dua etmesini istedi. Musa Aleyhisselâm, yaşlı kadının isteğini kabul etti.⁶⁵ Cenab-ı Allâh o yaşlı kadına gençlik, sıhhat, afiyet verdi. Gözleri açıldı, ayaklarına kuvvet girdi. Yaşlı kadın onları, Nîl suyunun toplandığı bir yere götürdü. Musa Aleyhisselâm, Yûşa Aleyhisselâm ve diğer sâdik ve sâlih sahabelerinin yardımı ile suyunu çekip orayı kazdılar. Yusuf Aleyhisselâm'ın mübârek cesedi çıkarıldığı zaman, etrâf gündüz gibi aydınlandı. Yûşa Aleyhisselâm, Yusuf Aleyhisselâm'ın mübârek tabutunun altına girdi.

İsrâil Oğulları gece karanlığında, ümid ve kurtuluşa doğru yola koyuldular. Yusuf Aleyhisselâm'ın mübârek cesedinin ışıkları arasında yollarına devam ediyorlardı.....

Firavun, önce İsrâil Oğullarını başından atıp, onlardan kurtulmakla rahata kavuşacağını düşünerek; gıtmelerine razı olduysa da, sonradan, beni yine

rahatsız ederler, düşüncesiyle endişeye kapıldı. Firavun, bir milyonluk büyük bir ordu ile altıyüz⁸⁶ kişilik İsrâil Oğullarının peşine takıldı.⁸⁷

İsrâil Oğulları , arkalarından gelen Firavun'un ordusundan kurtulmak için Kızıldenize doğru hızlı hızlı hareket ediyordu.

İsrâil Oğullarının önünde Hârûn Aleyhisselâm, arkada Hazret-i Musa ve yanında Yûşa Aleyhisselâm vardı.

İsrâil Oğulları o gece sabah'ın olmasını istemiyorlardı.

Kızıldenizde Süveyş Körfezine vardılar.

Güneşte yeni doğmuştu.

Etraf aydınlanmaya başlamıştı.

Firavun'un ordusu göründü...

Firavun ordusunun yaklaştıklarını gördükçe telaşa kapıldılar. Bütün benliklerini korku ve heyecan kapladı.

-"Eyvah yakalandık!" diye bağırmaya başladılar.

Musa Aleyhisselâm;

-"Hayır, aslâ! Rabbim muhakkak benimledir, bana kurtuluş yolunu gösterecektir," dedi.

Yûşa Aleyhisselâm, hiç korkuya kapılmadı. Musa Aleyhisselâm'ın bütün söz, iş ve hareketlerinin Allâh'ın emriyle olduğunu biliyordu. Çevresindekilere;

-"Allâh'a tevekkül edin... Musa Aleyhisselâm'a güvenin" diyordu.

Yahudîler, feryat ediyorlardı:

-"Önümüzde deniz, arkamızda da Firavun var. Denize girerek boğuluruz.

Olduğumuz yerde durursak, Firavun hepimizi kılıçtan geçirecektir..."

Musa Aleyhisselâm, Yûşa Aleyhisselâm ile beraber İsrâil Oğullarının arkasından önüne geçti. Kardeşi Hazret-i Hârûn'un yanına geldi. Dalgaları birbirine çarpışıp köpüren denize baktı. Denizin korkunç bir hali vardı. Firavun'un askerleri yetişmek üzereydi. Yahudîlerin, feryat ve figanları üzerine Yûşa Aleyhisselâm, Hazret-i Musa'ya:

-"Ey Kelîmullah! Arkamızda Firavun'la, önümüzde de denizle kaplandık!" dedi.⁸⁸

86 İsrâil Oğullarının sayısı sadece bu kadar değildi. Henüz yirmi yaşına basmamış olanlar, çocukluklarından; altmış yaşının üzerinde olanlarda yaşlılıklarından dolayı bu sayının dışındadır. İsrâil Oğullarının toplam sayısının bir milyon ikiyüz bin kişi olduğu rivâyet edilmektedir. Nişâncîzâde, Mirât-i Kâinât, 1/201; Bu sayının bir şehirde bulunması o dönem için mümkün mü değil mi bilmiyoruz? Bütün İsrâil Oğullarının bir şehirde değil, Mısır, İskenderiye ve diğer şehirlerde, kasaba ve köylerde bir araya toplanmaları da mümkündür. Her şeyin doğrusunu Allâh bilir.

87 İslâm Tarihi, c. 1, s. 178-177, Osmanlı yayınevi

88 Şeyhü'l-İslâm, Ebû Suûd Muhammed bin Muhammed el-Amâdî, İrşâd-ü Aklî'l-Selim, İlâ Mezâyâ'l-Kur'ân'l-Kerim, c. 6, s. 245, Dârü'l-hyâ-üt-Türâs'l-Arabi, Beyrut; Sâlebi, Mecâlis-i Arâis, s.187.

Musa Aleyhisselâm:

-“Denizi elbette geçeceğiz,” dedi.

Yûşa Aleyhisselâm:

-“Siz geçeriz, dedikten sonra mutlaka geçeriz,” dedi.

Firavun hânedânından bir mü'min, Musa Aleyhisselâm'a:

-“Önünü şu deniz, Firavun hanedanı da arkasını bürüdü. Nereden geçmekle emrolundun?” diye sordu.

Musa Aleyhisselâm, büyük bir tevekkül ve metânetle:

-“Denizden geçmekle emrolumdum!”, dedi.⁸⁹

İsrâil Oğulları büyük bir endişe içindeyken; Cenab-ı Allâh, Musa Aleyhisselâm'a

-“Ey Musa, asân ile vur denize!” diye vahyetti.

Musa Aleyhisselâm, büyük bir tevekkül ile asâsını denize vurdu. Denizde on iki yol açıldı. Yolların her biri bir dağ gibiydi. İsrâil Oğulları Firavun'a yakalanmadan denizden açılan yoldan yürümeye başladılar. Aşûre günü öğlene doğru Denizin karşı sahiline (sâhil-i selâmete) ulaşarak kurtuldular.⁹⁰

İsrâil Oğullarının kurtulup; Firavun'un denizde boğulduğu gün; “Aşûrâ Günü”ydü.⁹¹

89 Ebû Suûd, Tefsiri, c. 6, s. 245,

90 Nişâncızâde, Mir'ât-ı Kâinât, 1/201; İslâm Tarihi, c. 1, s. 177, Osmanlı yayınevi; Bu hadiseden dolayı, o gün Allâh'a şükür için Aşûre günü oruç tutmak Musa Aleyhisselâm'ın dininde vâcib oldu.

91 İbni Kesîr, Kıssasü'l-Enbiyâ, c.2, s. 84 Aşûre günü, Muharrem ayının 10. günüdür. Aşûre gününde meydana gelen bazı mühim tarihî hadiseler:

- 1- Yerlerin ve göklerin yaratılması,
- 2- Hazret-i Âdem'in tevbesinin kabulü,
- 3- İdris Aleyhisselâm, aşûre günü göğe yükseltildi,
- 4- Hz. Nûh Aleyhisselâm'ın gemisinin karaya oturması,
- 5- Hz. İbrâhim Aleyhisselâm'ın doğması ve Nemrud'un ateşinden kurtulması,
- 6- Hz. Eyyûb Aleyhisselâm'ın hastalıktan kurtulup şifâ bulması,
- 7- Hz. Musa Aleyhisselâm'ın, Firavun'un zulmünden kurtulması ve Firavun'un avâneleriyle birlikte helâk olması,
- 8- Hz. Süleyman Aleyhisselâm'a saltanatın verilmesi,
- 9- Hz. Yunus Aleyhisselâm'ın balığın karnından kurtulması,
- 10- Hz. İsa Aleyhisselâm, aşûre günü doğdu ve aşûre günü göğe yükseltildi.
- 11- Hazret-i Hüseyin (r.a.)'in şehid edilmesi,
- 12- Kıyâmetin kopması da aşûre günü olacaktır. Bu konuda daha geniş bilgi için

Firavun'a İman-ı Yeis Fayda Vermedi

Firavun ve ordusu, denizin İsrâil Oğullarına yol verdiğini büyük bir şaşkınlıkla seyrettiler.

Oldukları yerde dona kaldılar.

Hepsi birer put kesilmişlerdi.

Cansız heykel gibiydiler.

Hâmân'ın,

-“Onlara yetişip, hepsini yok edelim” sesiyle kendilerine geldiler.

Firavun sordu:

-“Bunu yapabilir miyiz?”

-“Senin gibi bir kişi başımızda olduktan sonra...”

Firavun büyük bir tereddütten sonra ordusuna İsrâil Oğullarının ardı sıra denize yürümelerini emretti.

Başta Firavun ve Hâmân olmak üzere şirk ve kûfür ordusu, mü'minler için açılan denizdeki yollara döküldüler.

Umdukları gibi olmadı.

Çok geçmeden içine girdikleri yollar sularla kapanıverdi. Deniz onları yuttu. Hep birden boğuldular.

“Ben sizin en büyük Rabbinizim” diyerek insanları kendisine taptıran, azgın ve mağrur Firavun, denizin dalgaları arasında boğulurken, bir çocuk gibi feryat ediyordu. Son anda:

-“Ben de, Musa ve Hârûn'un Rabbine iman ettim!” dedi. Bu imanı ona fayda vermedi. Çünkü onun bu imanı, iman-ı yeisti.⁹²

Ümitsizlik anında olan iman ise makbul değildir.⁹³

Korkak Millet

Deniz, Firavun ve avânelerinin üzerine kapandı.

Dalgaların birbirlerine çarparak çıkardıkları dehşetli ses, İsrâil Oğullarının kulaklarını sağır etti ve içlerine korku verdi.

Dağlar gibi yükselen denizin dalgalarına baktılar.

Deniz birleştiği zaman, Yûşa Aleyhisselâm ve diğer mü'minler, Firavun'un boğulmasına sevindiler.

92 İman-ı Yeis: ümitsizlik anındaki imana denir. Hayatını kûfür üzere geçirmiş bir şahsın ölürken iman etmesine iman-ı yeis denir ve bu ümitsizlik imanı makbul değildir. Ama tevbe-i yeis, yani bütün hayatını isyân, hatâ ve günahla geçirmiş bir Müslümanın son anındaki tevbesi ise makbuldur. Cenab-ı Allâh onun tevbesini kabul eder, dilerse onun bütün günahlarını sevaba bile çevirir.

93 İslâm Tarihi, c. 1, s. 177, Osmanlı yayını. Arşivi - <https://rantey.org>

Yahudîler, kendi aralarında fısıldaşmaya başladılar:

-“Firavun ölmemiştir.” Diğer:

-“Neden?”

-“Çünkü o hiçbir zaman ölmez.”

-“Nasıl ölmez? Denizin onları içine aldığını görmedin mi?”

-“Gördüm ama, yine de onun suda boğulacağına inanmıyorum. O şu anda denizden çıkıp bizleri yakalayacak ve öldürecektir.”

Yûşa Aleyhisselâm, korkak Yahudîlere seslendi:

-“Siz nasıl bir milletsiniz? Gözlerinizle Firavunun boğulduğunu gördüğünüz halde inanmıyorsunuz? Gözlerinin gördüğüne inanmayan bir topluluğa yazıklar olsun!”

Musa Aleyhisselâm'ın duası üzerine Cenab-ı Allâh, Firavun'un cesedini sahile çıkardı. Yahudîler, korka korka Firavunun başına toplandılar. Uzakta da olsa Firavun'un ölüsünü seyrettiler. Yûşa Aleyhisselâm, onlara seslendi:

-“Korkmayın! Gelin düşmanınızın nasıl helâk olduğunu görün!” dedi.

Yahudîler, büyük bir korku ve heyecan ile Firavun'un ölüsünün üzerine toplandılar. Onu seyrettiler. Nihâyet Firavun'un öldüğüne inandılar.

-“Evet Ya Musa dediler, bu Firavundur. Gerçekten boğulmuş!” İsrâil Oğullarının kalbindeki korku gidip, Firavunun öldüğüne tam kanaat getirdikleri zaman, Deniz'in dalgaları yine yükseldi. Firavunu önceden olduğu gibi yuttu.⁹⁴

Yûşa Aleyhisselâm'ın Mısır Fethi

Firavun'un denizde boğulması üzerine Musa Aleyhisselâm, Yûşa Aleyhisselâm ile Kâlib bin Yuknâ⁹⁵ kumandasında, onikişer bin kişilik iki kuvveti, Mısır'a gönderdi.

94 Ebû Abdullâh Muhammed bin Ahmed el-Ensârî, el-Kurtubî El-Câmiu'l-Ahkâm'il-Kur'ân, c. 8, s. 286-287 Dâru'l-fikir, Beyrut-H.1415-M.1995

95 Kâlib bin Yuknâ Aleyhisselâm, “Kâlib” şeklinde okunduğu gibi “Kâleb” olarak okunması caizdir. (Cemel ale'l-Celâleyn 1/487) Kâlib Aleyhisselâm'ın babasının adında tefsir ve tarih âlimleri ihtilâf etmektedir. Kâlib bin Yuknâ, (Ebû Suud Tefsiri 2/23); Kâlib bin Yutennâ (Tefsiri Kebir 4/333), Kâlib bin Yuhannâ, (İbni Abbas: 120) Kâbil bin Yuftâ (Büyük Kur'ân Tefsiri: 3/1192), Kâlib bin Yuknâ Hazretleri, Yakub aleyhisselâm'ın neslindedir. Musa Aleyhisselâm, Yûşa Aleyhisselâm'ı yanına alıp, Hızır Aleyhisselâm'ı aramaya gittiği zaman Kâlib bin Yuknâ Aleyhisselâm'ı İsrâil Oğullarının başına vekil bırakmıştı. Firavun'un boğulması üzerine, Yûşa Aleyhisselâm ile beraber Mısır'ın fethine gitti. Eriha'daki cebbârlarla savaşma emrine itaat eden ve halkı teşvik ettikleri ve Allâh'ın nimetine erdiği bildirilen iki erden biri Kâlib bin Yuknâ Aleyhisselâm'dır. Diğeride Yûşa Aleyhisselâm'dır. Kâlib bin Yuknâ Aleyhisselâm, Musa Aleyhisselâm'ın damadıydı. (Bazı kaynaklarda Kâlib Aleyhisselâm'ın Musa Aleyhisselâm'ın kız kardeşi Meryem ile evli olduğu rivâyeti varsa da bu ihtilâftır.) Yûşa Aleyhisselâm'ın vefat edeceği zaman, Kâlib

Yûşa Aleyhisselâm Mısır'ı fethetti.

Yûşa Aleyhisselâm, Mısır'a kendilerinden bir vekil tayin etti.⁹⁶

Suda boğulan Firavun ve adamlarının kıymetli eşyâ, altın ve gümüşlerini ganimet olarak aldılar.

Yûşa Aleyhisselâm'ın Kâlib bin Yuknâ ile beraber Mısır'ı fethedip gelmeleri üzerine Musa Aleyhisselâm, Ken'ân iline doğru hareket emrini verdi...

Yahudîlerin Put'a Tapma İstekleri

Musa Aleyhisselâm, yanında talebesi Yûşa Aleyhisselâm ile birlikte yürürken, gündüzleri, bir bulut onları sıcaklıktan koruyordu. Geceleri de rahat yürüsünler diye önlerine nurdan bir direk dikiliyordu.⁹⁷

Yolda bir kavme rastladılar. Bunlar, inek heykeline tapan bir kavim idiler...

Yahudîler hemen onlara imrendiler.

Yahudîler, inançsız bir kavimdi.

Musa Aleyhisselâm'a sadece kendilerini Firavun'un zûlmünden kurtarması için inanır görünmüşlerdi.

Yahudîlerin ileri gelenleri Musa Aleyhisselâm'ın huzuruna çıktılar.

-“Ya Musa dediler, bize bir put yap!”

Orada bulunan Yûşa Aleyhisselâm tüyleri diken diken oldu. Büyük bir heyecan ile sordu:

-“Ne putu?”

Yahudîler, büyük bir soğukkanlılıkla cevap verdiler:

-“Tapmak için?”

Yûşa Aleyhisselâm:

-“Allâh'ı bırakıp putlara mı tapacaksınız? Kırk sene putlarla mücâdele etmedik mi? Putlara tapacaktınız da, neden Mısır'dan çıktınız? Allâh, sizleri Firavun'un elinden kurtardı. Mısır'da dokuz kadar büyük mucizeler gördünüz hâlâ inanmıyor musunuz? Gerçekten sizler, akılsız, şuursuz ve bunalmış kavimsiniz,” dedi.

Musa Aleyhisselâm, söze girdi.

-“Put mu?”

Yahudîler büyük bir pişkinlikle:

-“Ey Musa onların tanrıları olduğu gibi sende bizlere tanrılar yap!” dediler.

Musa Aleyhisselâm:

bin Yuknâ hazretlerini İsrâil Oğulları üzerine vekil bıraktı. Kâlib bin Yuknâ Hazretleri, sâlih ve mücâhid bir zât idi. Bazı kaynaklarda adı, Kâlib bin Yüfennâ olarak geçmektedir.

96 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/201; Sâlebi, Mecâlis-i Arâis s. 200

97 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/201

-“Gerçekten siz câhil toplumsunuz,” dedi. Şüphesiz bunların içinde bulundukları (dîn puta ve heykele tapmaları) yıkılmıştır, yapmakta oldukları da bâtıldır. Allâh, sizleri âlemlere üstün kılmışken ben size Allâh'dan başka ilâh mı arayayım? Size put ve heykel mi edineyim? Hatırlayın ki, Mısır'da size işkencenin en kötüsünü yapan Firavunun adamlarından sizi kurtardık. Onlar oğullarınızı öldürüyor ve kadınlarınızı sağ bırakıyorlardı. İşte bunda Rabbiniz tarafından büyük bir imtihan vardır,”⁹⁸ dedi.

Putperestliğe özenenler, Musa Aleyhisselâm'a:

-“Ey Musal! İzin versen de, biz de put ve heykele tapan kavimler gibi heykellere ve sığırlara tapsak!.... Sen de bize böyle ilâh bulsan!...” diye isrâr ettiler.⁹⁹

Musa Aleyhisselâm:

-“Yakında size hidâyet kaynağı olan bir kitab getireceğim” dedi.

Yollarına devam ettiler...

Tur-i Sina

Musa Aleyhisselâm, Tur halkının olduğu yere vardı ve orada durdular.¹⁰⁰
Orada konakladılar.

Musa Aleyhisselâm Tûr-i Sînâ'ya çıkmaya hazırlandı.

Tûr-i Sînâ'ya çıkarken, Hârûn Aleyhisselâm'ı kavminin başında bıraktı. Yanına hâs talebesi, Yûşa Aleyhisselâm ve sâlihlerden yetmiş kadar kişiyi aldı.

Yûşa Aleyhisselâm'ın;

-“Yetmiş kişiyi almaya ne gerek var?” sorusuna:

-“Yetmiş kişiyi yanıma almasam korkarım beni yalanlar ve getirmiş olduğum ilâhî emir ve yasakları kabul etmezler” diye cevap verdi.

Musa Aleyhisselâm'a on emir¹⁰¹ ve Tevrât¹⁰² verildi...

⁹⁸ El-A'râf: 7/138-141

⁹⁹ İslâm Tarihi, c. 1, s. 181, Osmanlı yayınevi; Mısır döneminde ve Tih sahrasının ilk günlerine kadar, Musa Aleyhisselâm'a yeni bir şeriat verilmemişti. Musa Aleyhisselâm peygamberliğinin kırk yılına yakın bir zamanda halkı İbrâhîm Aleyhisselâm'ın şeriatı üzere davet ediyordu. Tih sahrasında iken Musa Aleyhisselâm Tûr-i Sînâ'ya çıktı. Önce on emir verildi. Ardından Tevrât İsrâîl Oğullarına gönderildi.

¹⁰⁰ Nişâncızâde, Mirât-i Kâinât, 1/202

¹⁰¹ Musa Aleyhisselâm'a inen on emir;

1. Şirk koşturmak, yalnız Allâh'a ibâdet etmek,
2. Allâh'ın ismine, emir ve yasaklarına hümet etmek,
3. Altı gün çalışıp bir gün dinlenmek, ibâdet etmek,
4. Hırsızlık etmemek,
5. Adam öldürmemek,

Samirî'nin Halkı Saptırması

Musa Aleyhisselâm'ın Tûr'daki çilesinin son günlerine doğru, Sâmîrî¹⁰³ İsrâîl Oğullarını saptırdı.

Sâmîrî, İsrâîl Oğullarının ellerindeki altın ve mücevherâtı hile ile topladı. Onları kuvvetli bir ateşte eritti. Daha sonra bir buzağı yaptı. Bir takım mehâret ve hilelerle ona ses ve hareket verdi. İsrâîl Oğullarını topladı ve onlara:

-“İşte bu, sizin Rabbinizdir. Musa'nın da Rabbi budur, bunu arayıp bulmak için Tûr'a gitti. Geliniz buna tapınız!” diye seslendi...

Yahudîler ona inandılar....

Hak yoldan saptılar.

Hârûn Aleyhisselâm, onlara mâni olmaya çalıştıysa da dinlemediler. Hatta onu öldürmekle tehdid ettiler.

Buzağıya tapan Yahudîlerin çoğu öldürüldü. Daha sonra tevbe edenler bağışlandılar.¹⁰⁴

İnançsız Kavim

İsrâîl Oğulları büyük bir hasretle bekledikleri kitaplarına kavuşmuşlardı. Elllerinde Tevrât gibi İlâhî bir kitab vardı. Fakat Yahudîler, Tevrât'a inanmak istemediler....

-
6. Zinâ etmemek,
 7. Anne ve baba'ya itaat etmek,
 8. Yalan söylememek,
 9. Haram yememek ve özellikle komşunun hiçbir şeyine tamah etmemek,
 10. Yalan yere şahitlik etmemek gibi İnsanlık için faydalı emirleri kapsıyordu.
- 102 Musa Aleyhisselâm'a verilen dört büyük kitab'tan biridir. Zamanla Yahudîler, Tevrâtı tahrîf ettiler.
- 103 Sâmîrî'nin, asıl adı Mûsâ'dır. Sâmîr kabilesine mensup olduğu için kendisine Sâmîrî denmiştir. O da, Firavun'un Yahudî çocuklarını öldürdüğü sene doğdu. Onu da annesi, götürüp, dağda bir mağara'ya bıraktı. Cebraîl (Aleyhisselâm)besleyip, büyüttü. Musa aleyhisselâm'dan öğrenmiş olduğu fen ve simyâ ilmiyle altından bir buzağı yapmayı becerdi. Ona daha önce görmüş olduğu Cebraîl Aleyhisselâm'ın atının ayak tozundan biraz serpince o heykel canlı bir hayvan gibi böğürmeye başladı. Halk, hemen ona meyletti. Buzağıya secde ettiler. Sâmîrî çok cömert olduğu için öldürülmedi. Sâmîrî sahip olduğu fen ilmini kötü yola kullanan bir kişiydi Samirî ve Hazreti Musa hakkında: "Cebraîl'in besleyip büyüttüğü Musa, kâfir, Firavun'un büyütüp beslediği Musa, peygamber oldu", buyurmuşlar.
- Nişâncızâde, İbnî Esîr, El-Kâmil fîl-Tarih c. 1, s. 183; Mirât-i Kâinât, 1/206, Meşâhiru'n-Nisâ, s. 14, Hacı Mehmed Zihî Efendi, Şamil yayınları
- 104 Nişâncızâde, Mirât-i Kâinât, 1/206

Yahudîler, Mısır'da Hazret-i Musa'nın elinde dokuz büyük mücize'yi gördüler...

Denizin kendilerine yol verişini yaşadılar.

Tih sahrasında cezâyâ çarpıldılar.

Cezâlî oldukları halde gökten kendilerine kudret helvâsı ve bıldırcın eti indi.

Taştan oniki pınar fışkırdı.

Sıcak yaz günlerinde bulutlar onlara gölgelik oldu.

Bu mü'cizelere rağmen, iman etmediler.

Allâh'ın varlığını ve birliğini tam olarak kabul etmediler. Musa Aleyhisselâm'ın peygamberliğini tasdik etmediler.

Tevrât'ı ağır buldular.

Yûşa Aleyhisselâm, halkı toplayarak,

-“Musa Aleyhisselâm'ın getirmiş olduğu ilâhî kitab'a iman edip, içindeki emir ve yasaklara uyun,” diye uyardı.

Yahudîler:

-“Tevrâtın emir ve yasakları bize çok ağır geliyor” dediler.

Tevrâtın hükümlerine göre amel etmekten kaçındılar.

Musa Aleyhisselâm dua etti.

Tûr dağı başlarının üzerine kaldırıldı. Yahudîler, büyük bir şaşkınlıkla Tûr dağına baktılar. Dağ yerden koparılmış ve başlarının üzerine kaldırılmıştı. Onlar büyük bir şaşkınlıkla başlarının üzerindeki dağa bakıyorlardı ki, bir ses yükseldi:

-“Ateş! Ateş geliyor! Üzerimize!”

Yahudîler büyük bir korku ile ateşe baktılar. Alev alev yanan bir ateş dağı yüzlerinin yamacından, kendilerine doğru geliyordu. Yahudîler daha da heyecanlandılar. Büyük bir şaşkınlıkla önlerindeki cehennem gibi yanan ateşe baktılar. Korkuya kapıldılar.

Arkalarına doğru kaçmak istediler. O çöl adetâ deniz oldu. Tuzlu bir deniz getirildi. Önlerinde ateş, arkalarında tuzlu deniz ve üstlerinde Tûr dağı vardı... Kaçabilecekleri bir yer yoktu

Onlara:

-“Ey İsrâîl Oğulları! Size verdiğimiz kitabı ve içindeki emir ve yasakları kuvvetle tutunuz ve ona sımsıkı sarılınız ve söz dinleyin,” denildi.

Musa Aleyhisselâm'ın adına Yûşa Aleyhisselâm ayağa kalktı. Dağ, ateş ve deniz üçgeninde şaşkına dönen Yahudîlere seslendi:

-“Ey İsrâîl Oğulları: Üzerinizde dağ, önünüzde ateş, arkanızda deniz... Eğer ilâhî emirleri kabul etmez ve size verilen Tevrât'a sırt çevirirseniz belâ'ya uğrarsınız. Ya şu dağ üzerinize bırakılacak! Yahut şu denizde boğulacaksınız! Ya da ateşte yakılacaksınız!” ihtârı üzerine, Yahûdiler, işin ciddiyetini

kavradılar. Kaçabilecekleri bir yerin de olmadığını iyice anladılar. Mecbûren kabullendiler. Yüzlerinin yarısı üzerine secdeye kapandılar. Secde hâlinde, üzerlerindeki dağı gözücuyla süzdüler.¹⁰⁵

İsrâil Oğulları:

-“Yâ Musa! İştittik ve itaat ettik. Kabul ettik! Kabul ettik. Eğer tepemizde dağ, önümüzde ateş ve arkamızda tuz denizi olmasaydı sana itaat etmezdik!” dediler.¹⁰⁶

Ken'ân İline Yolculuk

Kırk yıl süren bir yolculuk...

Ken'ân İli,¹⁰⁷ Yakûb Aleyhisselâm'ın memleketidir.

Ken'ân diyârının en büyük şehirleri, Erihâ, Nablûs ve Kudûs olduğundan hemen karşılarına gelen Erihâ şehrine doğru gittiler.¹⁰⁸

Mısır'ı fetheden, Yûşa Aleyhisselâm ile Kâlib bin Yuknâ kumandasındaki iki tevhid ordusunun dönmesi üzerine Musa Aleyhisselâm, İsrâil Oğullarına Ken'ân illerine doğru hareket etme emrini verdi.

Ken'ân illeri, mukaddes topraklar...

Hazret-i Yakub'un vatanı...

Musa Aleyhisselâm o mukaddes topraklara yerleşme emrini almıştı. Fakat buraları o zaman Amâlika kabilelerinden bir takım zorbaların elinde olup onları oradan çar pışarak çıkarmak gerekiyordu.¹⁰⁹

105 Yahudilerin, yüzlerinin yarısı üzerine secde etmeleri ve gözücuyla yukarıya doğru bakmaları üzerine, Yahudilere için sünnet ve âdet oldu. Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/207; M. Âsim Köksal, Büyük Peygamberler Tarihi, c. 2, s. 108

106 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/207

107 Ken'ân Diyârı, Yakub Aleyhisselâm'ın memleketidir. Yusuf Aleyhisselâm'ın asıl memleketidir. Ken'ân diyârı Yusuf Aleyhisselâm'ın kardeşleri tarafından kuyu'ya atıldığı ve oradan köle diye satıldığı yerdur. Bilindiği üzere, Yusuf Aleyhisselâm, kardeşleri tarafından satıldı. Onu, Mısır azîzi aldı. Ona iyi baktı. Orada iftirâya uğrayıp zindan atıldı ve Melik'in gördüğü bir rüyâ üzerine Yusuf Aleyhisselâm, Mısır'a azîz oldu. Mısır'ın ekonimî işlerinden sorumlu Mâlîye Bakanı oldu. Bütün memlekette baş gösteren bir kıtlıkta yiyecek almaya gelen kardeşlerini tanıdı. Babasını Mısır'a davet etti. Yakub Aleyhisselâm, Mısır'a geldiler. Mısır'a yerleştiler. Yusuf Aleyhisselâm'ın vefatından sonra Firavunlar, İsrâil Oğullarının Mısır'dan çıkıp gitmelerine izin vermediler. Çünkü, Firavunlar, İsrâil Oğullarını işlerinde birer hizmetçi gibi kullanıyorlardı. Yakub Aleyhisselâm'ın oğulları olan İsrâil Oğullarından zamanla çok geniş bir Yahudî kavmı türedi. İçlerinde hak yol üzere olanlar olduğu gibi çoğu sapıttı. Kendilerine gelen peygamberleri bile öldürdüler.

108 Ahmed Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiyâ ve Tevârihi Hülefâ, c.1, s.20, Merve yayınları, sadeleştirilen Metin Muhsin Bozkurt, İstanbul

109 Ahmed Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiyâ ve Tevârihi Hülefâ, c.1, s.20, tey.org

Ken'ân iline Cebbâr bir kavim olan Amalikâ kâfirleri yerleşmişti. Mukaddes topraklara, ana yurdu ve baba ocağına girebilmek için hiç şüphesiz Amâlika'lılar ile savaşmak gerekiyordu.

Musa Aleyhisselâm, Filistin'deki bu Cebbârlar denilen Amalika kâfirlerinin hallerini araştırmak için, İsrâil Oğullarından ve içlerinde Yûşa Aleyhisselâm ile Hazret-i Kâlib'in bulunduğu oniki kabilenin temsilcilerinden meydana gelen bir keşif kolu gönderdi. Bunlar gidip düşmanın kuvvet ve kalabalığını yerinde görecekti ve araştıracaklardı.

Amâlika'lılardan gördüklerini dönüp Musa Aleyhisselâm'a anlattılar. Musa Aleyhisselâm, taktik gereği, görüp işittiklerini halka anlatmamalarını istedi.

Yûşa Aleyhisselâm ile Hazret-i Kâlib dışında diğer görevliler gördüklerini halka anlattılar.

Asırlarca esâret ve zulüm altında yaşayan İsrâil oğullarının millî duyguları körleşmişti. Şuursuz ve ruhsuz bir toplum haline gelmişlerdi.

Tembel, yorgun ve bitkin bir insan portresini çizen Yahudîler, endişeye kapıldılar.

Korktular.

Musa Aleyhisselâm, savaş için almış olduğu ilâhî emri kendilerine tebliğ ettiği zaman, Yahudîler, mukaddes yurtları için olsa bile savaşamayacaklarını şöyle dile getirdiler:

-“Ey Musa! Orada cebbâr bir kavim var. Biz onlarla nasıl baş edebiliriz? Sonra halimiz ne olur? Sen git, Rabbinle beraber orada savaş. Biz burada oturup sizi bekliyeceğiz,”¹¹⁰

Kendilerine Vaaz Eden Yûşa Aleyhisselâm'ı Taşladılar

Yûşa Aleyhisselâm, hayretle Yahudîlere baktı.

Yahudîler, Allah'ın emirlerine karşı geliyordu.

Yahudîler, kendileri için, her türlü tehlikeyi göze alan peygamberlerine saldırmak üzereydiler.

Yûşa Aleyhisselâm, oracıkta bulunan büyükçe bir kayanın üzerine çıktı. Müzzafer bir komutanın edası ve gür sesiyle seslendi:

-“Yahudîler!”

Yahudîler, Musa Aleyhisselâm'ı bırakıp, Yûşa Aleyhisselâm'a döndüler.

Yûşa Aleyhisselâm, sözlerine devâm etti:

-“Zâlimlerin üzerine kapıdan girin. Oraya bir kere girdiniz mi? (savaşa bir başladınız mı?) artık muhakkak gâlipsiniz (zafer sizindir). Eğer mü'minler iseniz Allâh'a tevekkül edin (O elbette sizi başarıya ulaştıracaktır).¹¹¹

O anda Kâlib Aleyhisselâm'da topluluğun içinden çıkıp, Yûşa Aleyhisselâm'ın yanına geldi. Gür sesiyle bağırdı:

-“Ben de Yûşa Aleyhisselâm'ın sözlerini tasdik ediyorum. Korkmayın, şehre girin, düşmanlara saldırın, Allaha tevekkül edin. O sizlere yardım edecektir,” dedi.

Yûşa Aleyhisselâm, sözlerine devam etti.

-“Korkmayın! Allâh'a tevekkül edin! Allâh sizleri, Firavun'un zulmünden kurtardı. Denizde sizlere oniki yol açtı. O sizi burada yalnız bırakmıyacaktı.”

Yahudîler, Yûşa Aleyhisselâm ile Kâlib bin Yuknâ'yı taşlamaya başladı.

Kendilerine doğru yolu gösteren ve Cenab-ı Allâh'ın kitabında övdüğü o değerli insanları¹¹² taşla tuttular.

Yahudîler, bir tarafta Yûşa Aleyhisselâm ile Hazreti Kâlibi taşla tutarlarken büyük bir kızkınlıkla Musa Aleyhisselâm'a döndüler:

-“Yâ Musa! Onlar (Cebbârlar) orada (şehirde) oldukça biz hiçbir zaman oraya girmeyiz. Haydi sen ve Rabbin girdin de ikiniz harbedin. Biz burada oturacağız!” dediler.¹¹³

Yahudîler Yûşa Aleyhisselâm ve Hazreti Kâlibi taşılayıp; Musa Aleyhisselâm'a karşı gelerek Allâh'a isyân edince.¹¹⁴ Musa Aleyhisselâm kırık kalbiyle dua etti:

Musa (Aleyhisselâm): “Ya Rabbi! Ben kendimle (Harun ve iman eden din) kardeşimden başka kimseye sâhip olamıyorum. Artık bizimle bu fâsik kavmin arasını sen ayır!” dedi.¹¹⁵

Bunun üzerine Cenab-ı Allâh:

-“Artık burası (arz-ı mukaddes) kırk yıl onlara haram kılınmıştır. Oldukları yerde sersem sersem dolaşırlar. Bu fasıklar kavmine sen acımal” buyurdu.¹¹⁶

Vatan ve hürriyet için savaşı göze almayan tembel Yahudîlere Cenab-ı Allâh, dünyâ'yı dar etti. İlâhî cezâ'ya çarpıldılar.....

111 El-Mâide: 5/23

112 Yûşa Aleyhisselâm ile Kâlib bin Yuknâ Hazretlerini, El-Mâide Sûresi yirmi üçüncü ayetinde şöyle övmektedir: “Allah'tan korkanların içinden, Allah'ın kendilerine lûtufta bulunduğu iki kişi şöyle dedi: “(Ey İsrail Oğulları!) Onların (cebbârların) üzerine kapıdan girin. Oraya bir girdiniz mi muhakkak siz gâlipsiniz. Eğer mü'minler iseniz Allâh'a tevekkül edin” dediler.”

113 El-Mâide: 5/24

114 Peygamberler Tarihi Ansiklopedisi c. 4, s. 37. Türkiye Gazetesi

115 El-Mâide: 5/25

116 El-Mâide: 5/26

Tih Sahrâsı Onlara Açık Hapishâne Oldu

Yahudiler, ilâhî buyruğu kabul etmediler.

Peygamberlerinin sözlerine kulak vermediler.

Hürriyetleri için savaşmayı göze almadılar.

Vatanları için seve seve can vermeyi cân'a minnet bilmediler.

Sinâ yarımadasındaki Tih sahrâsında¹¹⁷, on iki (70 km) fersahlık¹¹⁸ kum vâdisinde tabiri câizse açık hava hapsine kondular...

Sahrâ'da şaşkın şaşkın dolaştılar.

Çöle bağlandılar.

Yahudiler, Musa Aleyhisselâm'ı terkedip Mısır'a dönmek istediler. Ancak ilâhî cezâ'nın icâbı olarak her girişimlerinde dönüp dolaşıp, sabah hareket ettikleri yerde kendilerini buldular.

Bir günlük yol gittiklerinde yine hareket ettikleri yere varıyorlardı. Geceleyin yola çıktıklarında ise sabaha karşı yine kendilerini akşam hareket ettikleri yerde buluyorlardı.

Sadece, Musa Aleyhisselâm, Hazret-i Hârûn, Yûşa Aleyhisselâm ve Hazret-i Kâlib bu cezâ'nın dışındaydı. Onlar istedikleri zaman istedikleri yere gidebiliyorlardı.....

Dört Kişilik İman Ordusu

Mukaddes topraklara geçmek için beklenen müddet sona erdiği için, Ken'an diyarına doğru hareket edildi...

Musa Aleyhisselâm, yeni nesil ile vaadolunan topraklara yaklaştığı zaman Lût Gölü güneyinde yaşayan Amalika milleti, geçiş için kendilerine izin vermedi...

Savaş çıktı.

Musa Aleyhisselâm, Hazret-i Hârûn, Yûşa Aleyhisselâm ve Hazret-i Kâlib bin Yûknâ ile birlikte Amâlika'lıların üzerine yürüdü. Dört kişilik inançlı, cesûr, korkusuz ve mütevekkil ordu koskocaman küfür ordusuna karşı koydular.

117 Tih Çölü: Mısır ile Filistin arasında, Kızıldeniz kuzeyindeki Sinâ yarımadasının iç kesiminde yer alan taşlık veya kumluk çöl. Bazı yerlerinde vahalar da görülen bu çöle Arap coğrafyacıları "Benî İsrâil çölü" derler; bu ad, Musa (Aleyhisselâm) kumandasında Mısır'dan çıkan Yahudilerin 40 yıl süreyle burada dolaşıp durmuş olmaları (...)na bağlıdır. Mısır'ı Filistine bağlayan Cifâr denilen kuzey kesimlerinden ve El-Ariş'ten geçirdi. Meydan Larousse, c. 12, s. 162, Meydan yayınevi-İstanbul

118 Tih Çölü, doksan fersahlı. Başka bir rivâyete göre; Tih'in uzunluğu on iki, genişliği sekiz fersahlı. Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/217

Amâlika'lıların kendisine çok güvendikleri, Üc bin Unuk'u¹¹⁹ Musa Aleyhisselâm asâ'sı ile öldürdü.¹²⁰

Zafer'den sonra Musa Aleyhisselâm, Eriha şehrinin karşısındaki dağa çıkarak kavmine anayurdları Ken'an diyârını gösterdi. Yemyeşil bereketli toprakları işaret ederek:

"İşte vaadolunan mukaddes topraklar!" dedi. Orayı Yûşa Aleyhisselâm'ın fethedeceğini bildirdi....

Dört kişilik inançlı, mütevekkil ve kahraman ordu, Amalika'lıları mağlup ettiler. Musa Aleyhisselâm, tek başlarına Amalika ülkesini fethetmek istemedi, İsrâil Oğullarına:

"Geliniz birlikte gidelim, Amalika'lıların ülkesini fethedelim," dedi; ama, Yahudîler, Tih çölüne bağlandıkları için, oradan çıkamadılar.¹²¹ Kırk (40) sene orada dolaştılar, bir tarafa çıkıp gidemediler.¹²²

Tih Çölünde Geçen Kırk Yıllık Hayat

Kırk yıl...

Tabiri câizse "Açık hava hapisânesi"nde geçen kırk yıl...

Bu süre içerisinde Yahudîler'in bütün ihtiyaçları karşılandı.

Ne istedilerse Cenab-ı Allâh, Musa Aleyhisselâm'ın dualarının bereketiyle verdi.

Firavun'un zulmünden kurtulduktan sonra kendi nefislerinin zulmüne uğrayan Yahudîlerin akıllanmaları ve özeleştirî yapıp uslanmaları için önlerinde uzun bir zaman vardı.

Bu zaman içerisinde geçimleri için ayrıca çalışıp yorulmaları da gerekmiyordu.

Çölde hapsedilen Yahudîler, yeme ve içme gibi ihtiyaçlarının giderilmesi için, hep Musa Aleyhisselâm'a baş vurdular.

Yûşa Aleyhisselâm, Tih çölünde Musa Aleyhisselâm'ın birçok müzicelerine şahit oldu.

Bulut gölgelik etti.

Gökten kudret helvâsı indi.

Gökten Bildircin eti geldi.

119 Üc bin Unuk, (veya Uvc bin Unk) denilen kişi, çok kuvvetli, güçlü, iri yapılı insan azmanı bir kişiydi. Ordular, ona karşı koyamıyordu. Çoğu kere, tek başına bir orduya karşı savaşıyordu. Uzun ömürlü ve insan azmanı haliyle herkesi ürküten, bu kâfir hükümdârı; Musa Aleyhisselâm, asâsıyla katletti.

120 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/216

121 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/216 Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

122 Ahmed Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiyâ ve Tarihi Hülefâ, c.1, s.20,

Taştan su fışkırdı.

Elbiseleri eskimedi.

Ve bunlara benzer mucizeler, görüldükçe Yûşa Aleyhisselâm'ın Hazreti Musa'ya olan sevgisi artıyor ve bilgisine bilgi katıyordu.

En önemlisi de Cenab-ı Allâh, Musa Aleyhisselâm'ın duasının bereketiyle İsrâil Oğullarının etrafına bir güvenlik kuşağı çekmişti. Etrafları düşmanlarla dolu olmasına rağmen hiç kimse onlara saldırmıyordu...

Bulut Gölgelek Oldu

Tih çölü çok sıcaktı.

Yahudîler, Hazret-i Musa'ya koştular.

-“Ya Musa! Burada helâk olacağız!”

-“Neden?”

-“Çok sıcaktan.

-“Benden ne istiyorsunuz?”

-“Gölgelek istiyoruz.”

Musa Aleyhisselâm dua etti. Duasının bereketiyle bir bulut gelip başlarına gölgelek etti.¹²³

Tih sahrâsında dolaşırlarken bulutlar kendilerine gölgelek oldu.¹²⁴

Gökten İnen Yemek

Yahudîler, Hazret-i Musa'nın başına toplandılar:

-“Yâ Musa bu çölde yiyeceklerimizi nasıl temin edeceğiz?” dediler.

Musa Aleyhisselâm dua etti. İsrâil Oğullarının yemekleri için gökten menn¹²⁵ ve selva yağdı. Kudret helvası bildircin yağdı.

Gökten kudret helvâsi ve bildircin etinin yağması Eriha feth olununcaya kadar her gün muntazam olarak devam etti.

Taş'tan Su Fışkırdı

Yahudîler, yemek yediler. Susadılar.

Su için Hazret-i Musa Aleyhisselâm'ın başına üşüştüler.

¹²³ Bakara:2/57

¹²⁴ İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 187

¹²⁵ Ayet-i Kerîmede geçen "menn" kelimesinin tefsiri hakkında değişik rivâyetler vardır:

Bir) Menn zakk gibi ağaçlar üzerine yağın ve şeker gibi tatlı olan bir madde'dir.

İkî) Menn, yulfa ekmektir.

Üç) Menn, bal'dır.

Dört) Menn, kudret helvâsi'dir. İbni Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 187

-“Yâ Musa! Su... Suyu nereden bulacağız!” dediler.

Musa Aleyhisselâm dua etti.

Cenab-ı Allâh ona:

-(“Ey Musa!) Asân ile taş a vur!”¹²⁶ diye emretti.

Musa Aleyhisselâm, Allâh'ın izniyle asâsını taş a vurdu. Orada pınarlar fışkırdı.

O taştan oniki pınar fışkırdı.¹²⁷

Yahudîler, oniki kabile oldukları için...

Yahudîler birlik, beraberlik ve kardeşlik ruh'undan hâlâ yoksundular. Çölde bir pınar kâfi ,iken kabileler bir diğ erinin pınarında su içmediği için onlara oniki pınar verildi.

Giyecek

Bir kaç gün sonra Yahudîler, Musa Aleyhisselâm'a yine başvurdular.

Orada bulunan Yûşa Aleyhisselâm sordu:

-"Ne istiyorsunuz?"

-"Giyecek!"

Musa Aleyhisselâm dua etti. Musa Aleyhisselâm'ın duasının bereketiyle, Allâh tarafından İsrâîl Oğullarının üzerlerinde bulunan elbiseleri, boylarıyla birlikte uzayan ve hiç eskimeyen bir şek il aldı.¹²⁸

Nânkör Kavim

Yahudîlerin nânkörlükleri tuttu.

Kendilerine sürekli gelen ilâhî nimetlere şükür etmeleri gerekirken nânkörlük ettiler.

Yahudîler, Mısır'daki esâret hayatlarının özlemini çektiler.

Güzel ve hazır rızıklardan çabucak usandılar.

Sahrâda Allâh'ın izniyle kendilerine taştan pınarlar fışkırmış ve gökten her gün ihtiyaçları kadar kudret helvâsı ve bıldırcın indiği halde ruhlarına kötülük işlemiş olan Yahudîler, Musa Aleyhisselâm'a başvurmak için yola dü ştüler. Yolda Yûşa Aleyhisselâm ile karşılaştılar.Yûşa Aleyhisselâm sordu.

-"Nereye?"

-"Musa Aleyhisselâm'a"

-Niçin?"

126 Bakara: 2/60

127 Bakara:2/60

128 İbni Esir, El-Kâmil fi Tarih E.D.F. 407, Arşivi - <https://rantey.org>

-“Biz kudret helvâsı ve bıldırcın etinden usandık,”

-“Ne istiyecersiniz?”

-“Bakla, mercimek, soğan, sarmısak ve salatalık gibi sebze ve hububât istiyecëğiz,” dediler.

Yûşa Aleyhisselâm, Yahudîleri, bu kötü düşüncelerinden vazgeçiremedi. Musa Aleyhisselâm'a geldiler ve şöyle dediler:

-“Ey Musa! Bir çeşit yemeğe asla katlanamayız! Hemen bizim için Rabbine dua et de, yerin yetiştirdiğinden; sebzelerinden, hıyârından, sarımsağından, mercimeğinden, soğanından, çıkarsın” dediler.¹²⁹

Musa Aleyhisselâm, büyük bir kahırla:

-“Siz daha hayırlı olanı daha aşağı olanla değiştirmek mi istiyorsunuz? Haydi gidin Mısır'al aradığınız ve istediğiniz orada var!” dedi.¹³⁰

Kimse yerinden kımlıdıyamadı...

Ölünün Dirilmesi

İsrâil Oğulları arasında biri öldürülmüştü. Kâtilin kim olduğu bilinmiyordu. Yahudîler, Musa Aleyhisselâm'a koştular.

-“Allâh'a dua et de kâtilin kim olduğunu bize bildirsin” dediler.

Musa Aleyhisselâm:

-“Allâh size bir sığır kesmenizi emrediyor” dedi.

Onlar, Musa Aleyhisselâm'a inanmadılar. Ona kızdılar:

-“Sen bizimle alay mı ediyorsun” dediler.

Musa Aleyhisselâm:

-“İnsanlarla alay eden câhillerden olmaktan Allâh'a sığınırım” dedi.¹³¹

Yahudîler:

-“Bizim için, Rabbine dua et, bize sığırın mâhiyetini bildirsin”¹³² dediler.

Musa Aleyhisselâm:

-“Allâh, onun (sığırın) ne pek kart (yaşlı) ne de körpe, ikisi ortası bir sığır olduğunu söylüyor. Artık emrolunduğunuz şeyi yapın.”¹³³

Yahudîler,

-“Bizim için dua et de renginin ne olduğunu bize açıklasın” dediler. Musa Aleyhisselâm:

129 Bakara: 2/61

130 Bakara: 2/61

131 Bakara: 2/67

132 Yahudîlerin, Musa Aleyhisselâm'a “Bizim için, Rabbine dua et.” Demelerinden gerçekten iman etmedikleri anlaşılmaktadır. Eğer Yahudîler gerçekten iman etmiş olsalardı, “Bizim için Rabbimize dua et,” derlerdi.

133 Bakara: 2/68

-“Allâh, sığırın görenleri memnun edecek bir sığır olduğunu söylüyor, dedi.”¹³⁴

Yahudîler tekrâr, Musa Aleyhisselâm'a

-“Bizim için Rabbine dua et de, bunun ne olduğunu bize bildirsin. Çünkü, bizce sığırlar birbirlerine benzerler. Allâh dilerse biz elbette doğruyu buluruz” dediler.¹³⁵

Musa Aleyhisselâm:

-“Allâh, onun tarla sürüp boyunduruk altında ezilmemiş; ekin sulamamış kusursuz alacasız bir sığır olduğunu söylüyor” dedi. Yahudîler:

-“İşte şimdi gerçeği getirdin,” deyip sığırı¹³⁶ (bulup) boğazladılar. Az kalsın bunu yapmıyacaktı.¹³⁷

İnek kesildi. Herkes gözlerini fal taşı gibi açmış büyük bir hayretle Musa Aleyhisselâm'a bakıyordu. Acaba ne edecekti. Öldürülen kişi ile kesilen sığırın arasında ne gibi bağ olabiliirdi?

Allâh, Musa Aleyhisselâm'a buyurdu:

-“Onun (sığırın bir parçası ile ona (ölüye) vurun!”¹³⁸

Öldürülen adam dirildi. Kimlerin kendisini niçin ve nasıl öldürdüklerini söyledi.¹³⁹ Yine tekrâr öldü.¹⁴⁰

134 Bakara: 2/69

135 Bakara: 2/70

136 Hikâye olunduğuna göre; dindâr ve sâlih bir ihtiyârın tam bu vasıfları taşıyan bir buzağısı ve bir de çocuğu varmış. İhtiyâr bu buzağıyı bir ormana götürmüş ve Allâh'a emânet ederek bırakmış. “Ey Rabbim, bunu çocuğum büyüyünceye kadar sana emânet ediyorum.” demiş. Sonra ihtiyâr vefat etmiş. İşte o buzağı böylece İlâhî himâyede büyümüş ve bu sırada çocuk da yetişmiş ve olay meydana gelmiş. Araya araya o sığırı bulmuşlar ve derisi dolusunca altın vererek onu satın almışlar. Hak Dinî Kur’ân Dili, c. 1, s. 321 Elmalılı M. Yazır, Azim Dağıtım

Allâh'a emânet bırakılan bu sığırın cennete gireceği rivâyet edilmektedir. Bir rivâyete göre, cennete girecek olan hayvanlar şunlardır:

- 1- İbrahim Aleyhisselâm'ın buzağısı.
- 2- İsmâil Aleyhisselâm'ın koçu.
- 3- Sâlih Aleyhisselâm'ın devesi.
- 4- Musa Aleyhisselâm'ın ineği.
- 5- Yunus Aleyhisselâm'ın balığı.
- 6- Uzeyr Aleyhisselâmın merkebi.
- 7- Süleyman Aleyhisselâm'ın karıncası.
- 8- Belkıs'ın hudhuda (çavuşkuşu).
- 9- Eshâb-ı Kehlin kütmini (köpeği).
- 10- Efendimiz (s.a.v.)'in devesi. (Mevzu'atı'l-Hasene s.7, M. Nuri Nakşibendî, 1309 İbrahim Efendi Matbaası İst.)

137 Bakara: 2/71

138 Bakara: 2/73

Nesil Değişikliği

Esâret, korkaklık, tembellik, şüphe, endişe, kötü düşünce psikolojisinden bir türlü kurtulamayan Yahudiler, inançsızlık bataklığına saplanıp; kötüyü iyiye tercih etme ruh hâletinden bir türlü arınamadılar...

Büyük mucizeleri gördüler, yine tam iman etmediler.

Şuursuz ve gâfil neslin değişmesi gerekiyordu.

Firavun'un zulmü, baskısı, eğitimi ve kültürü ile yetişen, Yahudilerin yok olup, onların yerine, Musa Aleyhisselâm'ın, sevgi, kardeşlik, birlik, beraberlik, eğitimi ve kültürü ile yetişen İlâhî emir ve yasaklara boyun eğebilecek zinde bir neslin yetişmesi için uzun bir zaman lazımdı.

İntikâl devri...

Firavunun korkusu içlerine yerleşmiş kötü niyetli bütün Yahudilerin ölmesi ve onların yerine, cesûr, vatani için seve seve canını verebilecek bir topluluğun yetişmesi için kırk sene Yahudiler Tih sahrasında dolaştılar...

Yaşı yirminin üzerinde olan bütün Yahudiler öldüler.

Yeni bir nesil yetişti.

Bu yeni nesli başta Musa Aleyhisselâm olmak üzere, Hazret-i Hârun, Yûşa Aleyhisselâm ve Hazret-i Kâlib iyi bir eğitim vermeye başladılar...

Yeni kuşak, büyük bir rehabilitasyondan¹⁴¹ geçti.

Kârun'un Azgınlığı

İsrâil Oğulları, Tih sahrasında Yahudilerle çok uğraştı.

139 Bu hadise bizlere Tıp ilmi ilerlediği zaman, yeni ölen veya öldürülen kişilerin kısa bir süre için de olsa konuşturulmalarının mümkün olabileceklerini de zımnen beyân etmektedir. Günün birinde böyle bir şey olursa şaşmayın. Hazret-i İsâ gibi yüce peygamberler binlerce sene önce ölen insanları Allâh'ın izniyle tekrar diriltti. Cenab-ı Allâh'ın sıfatı olan ilim de yeni ölen kişileri kısa bir süre içerisinde bile olsa konuşturabilecek kadar ilerleyebilir. Şaşmayın! Neden olmasın?

140 Bu hadise aynı zamanda, büyük bir derstir. Bu hadise ölümden sonra tekrâr dirilmenin hak olduğuna işârettir. Cenab-ı Allâh bu hadiseyi anlatırken şöyle buyurmaktadır: "İşte bu şekilde, (bu sığın ölümünden sonra dirilttiği gibi) Allâh, ölüleri diriltir. Ve Allah aklnızı kullanmanız için sizlere âyetlerini gösteriyor." Bakara: 2/73

141 Rehabilitasyon: Ruhî ve bedenî değişikliklere uyum sağlama çalışmalarıdır. Ruhun ve bedenın herhangi bir değişikliğe uğrayan kişilerin o yeni durumu iyi bir şekilde atlatabilmeleri ve kendi ayakları üzerinde durabilmeleri için uygulanan psikolojik çalışmalardır. Rehabilitasyon sayesinde motive edilen kişiler, benliğine kavuşur. Kendisini tanıır. Toplumundaki yerini bilir. Büyük bir verimlilikle kendisini çalışmaya verir. İsrail Oğullarının yeni kuşağı Musa Aleyhisselâm ve onun sadık talebesi Yûşa Aleyhisselâm tarafından rehabilitasyona tabi tutuldular...

Azınlıkları önlemek için çok uğraştı.

Sapıtan Yahudilerin başında Kârun geliyordu.

Kârun,¹⁴² Musa Aleyhisselâm'dan simyâ ilmini öğrenmişti. Kârun, simyâ ilminden faydalanarak ve Yusuf Aleyhisselâm zamanında kalma hazineleri bularak, son derece zengin olmuştu. Hazinelerin anahtarlarını ise sadece büyük bir kalabalık taşıyabiliyordu.

Bir bayrâm, gününde Kârun çevresiyle gezintiye çıktığı zaman, diğer İsrail Oğulları ona imrendiler. Bir çokları Kârun'un yerinde olmayı temennî etti.

Kârunun süslü elbiseler içerisinde şımara şımara yürüdüğünü gören, İsrail Oğullarının ileri gelenleri, Yûşa Aleyhisselâm ve diğer kavmi, Kârûna:

-“Ey Kârun! Şımarma! Bil ki Allâh şımaranları sevmez,”¹⁴³ diye nasihat ettiler. Kârun:

-“Allâh'ın verdiği nimeti inkâr mı edeyim?” dedi. Onlar:

-“Allâh sana verdiğiinden (nimetinden onun yolunda harcamayarak) ahiret yurdunu (hayatını) iste; ama dünyadan da nasibini unutma. Allâh sana ihsan ettiği gibi sen de insanlara iyilik et. Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama (fesat çıkarma!) Şüphesiz ki, Allâh fesatçıları sevmez.”¹⁴⁴ Buyudular.

Yûşa Aleyhisselâm, diğer İsrail Oğullarına dönerek:

-“Kârun'a imrenmeyin! Kârun'un malı geçicidir. Allâh malı ona imtihan için verdi. Malının zekatını vermeyen, mal ile şımaran pinti ve cimri zenginden hayır gelmez. O malının hayrını göremeyecektir,” dediyse de kimseyi inandıramadı. İsrail Oğulları Kârun'a hayran hayran bakıyorlardı...

Tevrât'ın inmesiyle zenginlerin mallarının dörtte birini zekât olarak vermek, farz kılındığı zaman, Kârun zekatı kabul etmedi. Kârun zekatı vermediği gibi, Musa Aleyhisselâm'a zinâ isnadında bulunmak üzere fahişe kadını, bin altın karşılığında tuttu.

Musa Aleyhisselâm, vaaz etmeye başladı:

-“Evli bir kimse, zinâ ettiği zaman recm edilmesi, taşlanarak öldürülmesi farzdır!” dedi. Karun, Musa Aleyhisselâm'a:

142 Kârun, Musa Aleyhisselâm'ın akrabalarındandı. Bir rivâyete göre amcasının oğluydu. Mısır'da Firavunun İsrail Oğullarından sorumlu veziri ve has adamıydı. Kârun, Musa Aleyhisselâm'dan “simyâ” ilmini öğrenmişti. Eşyâ'yı altına dönüştürmeyi becermişti. Musa Aleyhisselâm'dan öğrendiği diğer ilimler sayesinde Yusuf Aleyhisselâm zamanından kalma hazinelere sahip olmuştu. Kârunun hazinelerinin altından olan anahtarlarını kalabalık bir cemaat ancak taşıyabiliyordu. Kârun malının zekatını vermemek için, Musa Aleyhisselâm'a iftira etti. Ona günahların en büyüğü olan zinâ isnadında bulundu. Musa Aleyhisselâm, ona beddua etti. Kârun bütün malı ile yerin dibine geçti. Kârun zengin olup, fakirleri düşünmeyen, malını Allâh yolunda harcamayan, cimri ve kötü zenginlerin sembolüdür.

143 Kasas:28/76

144 Kasas:28/77

-“Bu kişi, sen olsan da, cezâ böyle mi?” diye seslendi. Musa Aleyhisselâm:

-“Evet!” dedi. Kârûn, Hazret-i Musa'ya:

-“Kavmin, seni, filân kadınla zinâ etti biliyor!” dedi. İddiasını isbat ettirmek için, daha önce hazırlamış olduğu fahişeye ortaya çıkıp konuşmasını söyledi. Musa Aleyhisselâm, cemaatin içinde fahişeye yemin ettirerek doğruyu söylemesini söyledi. Bütün halk şaşkına döndü. Büyük bir heyecan ile kadının konuşmasını bekledi. Kadın ayağa kalktı:

-“Ey Musa! Sen benimle zinâ etmedin! Kârûn size zinâ isnadında bulunmamı istedi!” dedi.

Musa Aleyhisselâm, Kârûn'un yere batması için dua etti. Kârûn malı ile toprağa batıp gitti.¹⁴⁵

Hârûn Aleyhisselâmın Vefatı

Hârûn Aleyhisselâm, Tih çölünde vefat etti.¹⁴⁶

Tih vadisinde geçen kırk senenin sonlarına doğruydu. Hârûn Aleyhisselâm, kardeşi Hazret-i Musa ve kendi oğulları ile birlikte Tûr dağında gezintiye çıkmışlardı.

Önü yeşillik ve içi nurlu bir mağara gördüler.

Azrail Aleyhisselâm, gelip, burada bulunan çok güzel bir - - - üzerinde ruhunu teslim alacağını söyledi. Hârûn Aleyhisselâm, kardeşi Hazret-i Musa'ya oğulları hakkında vasiyet etti. Hayatta olan annesi ve kavminin diğfer ferdlerine selâm gönderdi.

Âhiret âlemine göçtü.

Musa Aleyhisselâm, yeğenleri, göz yaşları arasında namazını kılıp çıktıktan sonra; melekler, mağaranın kapısını kapattılar.¹⁴⁷

Hazret-i Musa, Hârûn Aleyhisselâm'ın vefat ettiğini söyleyince Yahudiler o yüce peygambere inanmadılar.

-“Ey Musa! Kardeşini, hasedinden dolayı, sen öldürdün!” diye Musa Aleyhisselâma iftira ettiler.

Yûşa Aleyhisselâm:

-“Ey Yahudiler! Peygamberinize eziyet etmeyin. Ona iftirâ isnad etmeyin. Musa Aleyhisselâm niçin kardeşi Hârûnu kıskansın? Hiçbir peygamber, diğfer bir peygamberi öldürür mü? Katlin büyük bir günah olduğunu Musa Aleyhisselâm hepinizden daha iyi bilmiyor mu? İcinizden Allâh'dan en çok

145 Kârûn hakkında geniş bilgi almak için, Kasas sûresi 76-82 ayetlerine bakınız.

146 İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 188; İbni Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s. 191

147 İslâm Tarihi, c. 1, s. 195, Osmanlı yayınevi

korkan Musa Aleyhisselâm'dır. Musa Aleyhisselâm, Allâh'ın gadabını gerektirecek ameli işlemez," diye vaaz ettiyse de; kimse ona kulak asmadı.

Cenab-ı Allâh, küstah kavmi yalanladı. Hârûn Aleyhisselâm'ın eceliyle öldüğünü bildirdi.

Hızır Aleyhisselâm'ı Aramaya Çıkmaları

Musa Aleyhisselâm bir gün dua edip Cenab-ı Allâh'a sual eder:

-“En hakim (en iyi yargılayan) kimdir?”

-“Hakk (ve adalet) ile hukmeden ve hevasına uymayıdır.”

-“En âlim kulun kimdir?”

-“Belki bir kelimeye (gerçeğe) rast gelirim de bir hidayete delalet eder veya kendisini felaketten kurtarır diye inananların ilmini araştırıp inceleyen ve kendi bilgisine katan (ilim ve irfan seven) kişidir.”

-“Yâ rabbi kullarından en çok sevdiğin kimdir?”

Cenab-ı Allâh:

-“Beni zikreden ve unutmayan kişidir.”

Musa Aleyhisselâm bu müdeye nail olmak için sorar:

-“Yâ rabbi kullarından benden âlimi varsa bana göster?”

-“Var!”

-“Onu nerede arayayım?”

-“İki denizin birleştiği sahranın yanında”

-“Yâ Rabbi onu nasıl bulurum”

-“Azık olarak yanına balık al. O, balığı kaybedeceğin yerde O'nu bulursun....”

Musa Aleyhisselâm dağarcığına pişmiş ve tuzlanmış balık koyar. Yanına Hazereti Yuşa Bin Nûn'u da alarak o bilgin insanı bulup ilminden istifade etmek ve Cenab-ı Allâh'ın ilim talebelerine verdiği bu yûce mertebeye nail olmak için yola çıkar.¹⁴⁸

Bu güzel hadiseyi daha sonra Kur'ân-ı Kerim bizlere şöyle anlatacaktır:

“Bir vakitler Musa (hizmetinde bulunan) genç adamına, Yuşa b.Nûn'a:

-“Durmayacağım, tâ iki denizin birleştiği yere varacağım; yahut senelerce gideceğim!” demişti.

Musa Aleyhisselâm, Hızır Aleyhisselâm'ı¹⁴⁹ bulmak ve ondan ilim almak için Yuşa bin Nûn hazretleri ile yola çıktılar. Günlerce yol yürüdüler...

148 İrşad-ul Aklî selim ila mezâyâ kur'ân -il Kerim Ebu suud tefsiri:5/232 1994 Beyrut baskısı

149 Hızır Aleyhisselâm; Asıl adı Belyâ ibni Melkan'dır. Bir Melik'in oğluydu. Hızır Aleyhisselâmın doğumu ve kimliği hakkında tarihçi ve tefsir alimleri değişik rivayetlerde bulunmaktadır. Bir rivâyete göre; Hazreti İbrahim dedesinin amcaoğludur. Hazret İbrahim Urfada doğduğu ve ateşe atıldığı tevatür derecesinde kuvvetli bir rivâyettir

Bunun üzerine, iki denizin kavşağına vardıklarında, istirahat ettiler. Yemeklerini yediler. Biraz uyudular. Yûşâ Aleyhisselâm uyanıktı. Pişmiş ve tuzlanmış olan balık, bir mü'cize olarak denize atladı ve yüzüp gözlerden kayboldu. Yûşâ Aleyhisselâm, uyumakta olan Musa Aleyhisselâm'ı uykusundan uyandırıp, hadiseyi göstermek istedi; ama onu rahatsız etmekten çekindi. Sonra söylerim, düşüncesiyle onu uyandırmadı. Musa Aleyhisselâm kalktığında da unuttu...

Balıklarını unuttular ve balık denizde kanal gibi bir iz bırakarak yolunu tuttu.

Kavşağı geçtikleri vakit, Musa Aleyhisselâm genç arkadaşı Yûşâ Aleyhisselâm'a:

"Kahvaltımızı getir! Yemin olsun, bu yolculuğumuzdan yorgun düştük"dedi.

Arkadaşı Yûşâ Aleyhisselâm, üzölmüştü. Hadiseyi hatırladı ve büyük bir mahçûbiyetle:

"Gördün mü, kayaya uğradığımız vakit, ben balığı unutmuştum! Onu hatırlamamı, bana muhakkak şeytan unutturdu" dedi. Balık tuhaf bir şekilde denizde yolunu tutmuştu.

Musa, "İşte aradığımız buydu!" (çünkü arkadaşımızı bulacağımız işaret bu idi) dedi. Musa Aleyhisselâm sevindi. Yüzünde pembe pembe güller açtı. Tebessümle Yûşâ Aleyhisselâm'a:

"Gerî dönüyoruz," dedi

İzlerini takip ederek gerisin geriye döndüler. Yûşâ Aleyhisselâm da sevindi. O Hazret-i Musa'nın kendisine kızacağını sanıyordu.

Derken kullarımızdan öyle bir kul (Hızır Aleyhisselâmı) buldular ki, biz ona tarafımızdan bir rahmet (peygamberlik veya velîlik) vermiş; ve tarafımızdan (ğayba dair) bir ilim öğretmiştik.

Musa,

"Sana arkadaş olabilir miyim?" dedi.

Hızır Aleyhisselâm sordu:

"Niçin?"

"Sana öğretilen (Ledünn) ilimden bana bir gerçek öğretmen şartı ile..."

İbrahim Aleyhisselâm'ın Urfa'da doğduğu rivâyetinden hareket ederek; Hızır Aleyhisselâm'ın da Urfa veya civarında doğduğu rivâyet edilmektedir. Hızır Aleyhisselâm, Hazret-i İbrahim zamanına yetişti. Ona ilk iman edenlerdendir. Hızır Aleyhisselâm, Zülkarneyn Aleyhisselâm'ın veziri ve komutanıydı. Hızır Aleyhisselâm Beni İsrail neslinden değildir, ama Yusuf Aleyhisselâmın vefatından sonra, İsrail oğullarına nebi olarak gönderilmiş yüce bir Peygamberdir. Musâ Aleyhisselâm ile olan yolculuğu Kur'an-ı kerim bize haber vermektedir. Hayat suyunu içip, Mehdi (Aleyh'ir-Ridvân) zamanına kadar yaşayıp o, dönemde Deccâl ile savaşıp şehid olacağı rivâyet edilmektedir. Daha geniş bilgi için, "HIZIR ALEYHİSSELAM" isimli kitabıma bakınız.

-“Doğrusu sen benimle aslâ sabredemezsin.”

Musa Aleyhisselâm, hayretle sordu:

-“Niye sabredemem?”

-“İç yüzünü bilmediğin bir şeye nasıl sabredeceksin?” dedi.

Musa Aleyhisselâm, Hızır Aleyhisselâm'ı bulmuş iken kaybetmek istemiyordu. Yalvarırcasına:

-“Beni İnşaaillâh sabırlı bulacaksın ve sana hiçbir işte karşı gelmem!” dedi.

Hızır Aleyhisselâm:

-“Benim de bir şartım var,” dedi

Musa Aleyhisselâm hemen atıldı:

-“Nedir o? bütün şartlarını şimdiden kabul ediyorum,”

Hızır Aleyhisselâm:

-“O halde bana tabi olacaksın,

ben söz açmadıkça bana hiçbir şey sorma” dedi.

Gemiyi Tahrip Etmesi

Kalkıp gittiler. Musa Aleyhisselâm büyük heyecan ile Hızır Aleyhisselâm'ın ardına düştü. Deniz kenarına geldiler. Hızır Aleyhisselâm:

-“Burada gemiye binelim,” dedi.

Musa Aleyhisselâm sordu:

-“Paran var mı?”

-“Yok.”

-“Bende ilim öğrenmeye gidiyorum. Paraya ihtiyacım olmayacak diye üzerime hiç para almadım,” dedikten sonra sende para var mı dercesine Hazret-i Yûşâ'ya baktı. Yûşâ Aleyhisselâm:

-“Bende de yok,” dedi.

Hızır Aleyhisselâm, bir gemiye yanaştı. Yep yeni bir gemiydi. Hızır Aleyhisselâm geminin sahibine selam verdi. Gemiciler O'nun elini öptüler.

-“Hoş geldiniz!” diyerek gemiye aldılar.

Nihayet gemiye bindikleri vakit...

Her şey kendi seyrinde akıyordu. Ders olabilecek bir şey yoktu. Hızır Aleyhisselâm gemicilere sordu:

-“Bu gemiyi değiştirdiniz mi?”

-“Evet Efendim!”

-“Niye değiştirdiniz eski geminiz işinizi görüyordu?”

-“Kardeşlerim istediler... Yeni bir gemimiz olsun, dediler. Ben de onları kıramadım. Eski gemiyi satıp bu yeni gemiyi aldık,” dedi.

Hızır Aleyhisselâm, Hazret-i Musa'ya seslendi:

-“Bu geminin sahipleri on kardeşlerdir. Miskin, gariban ve kimsesiz insanlardır. İnsanlara faydaları olur; zararları asla olmaz. Bu kardeşlerin beş tanesinin sağlığı yerinde değildir. Hastadırlar. Cenab-ı Allâh her birine ayrı ayrı bir hastalık vermiştir. Çalışmıyorlar. Beş tanesi de bu gemiyi işletiyorlar. Bütün geçimleri bu geminin üzerindedir. Yeni gemi almışlar; ama iyi etmemişler. Eski gemileri babalarından kalmaydı...”¹⁵⁰

Cenab-ı Allâh'ın Bilgisi

Hızır Aleyhisselâm, Hazret-i Musa ile sohbet ederken bir kuş geldi, geminin bir kenarına kondu. Gagası ile denizden su aldı. Hızır Aleyhisselâm o kuşu Musa Aleyhisselâm'a gösterdi:

-“Bu kuşu gördün mü?”

-“Evet!”

-“Bu kuşa, onun gagasıyla denizden aldığı suya ve denize iyi bak! Benim ve senin ilmin ve diğer mahlûkâtın ilmi, Allâh'ın ilminden¹⁵¹ şu kuşun gagasıyla denizden eksilttiği kadar eksilir.” Musa Aleyhisselâm “Evet” anlamında başını salladı.

Hızır, gemiyi yaraladı. Hızır Aleyhisselâm eline bir keser aldı. Önce geminin dış boyasını kazımaya başladı. Derken bir çok yerlerinden gemiyi kırdı. Gemiye eski bir gemi görünümü verdi.

Musa,

-“Bu gemiyi içindekileri boğmak için mi yaraladın? Doğrusu çok büyük bir iş yaptın” dedi.

Hızır,

-“Sen benimle sabredemezsin dememiş miydin?” dedi. Musa Aleyhisselâm özür diledi.

-“Beni unuttuğumla muâhaza etme! Ve bana güçlük çıkarma” dedi.

Yine gittiler. Gemiden indiler. Bir şehre girdiler. Olup bitenlere Musa Aleyhisselâm bir ma'nâ veremiyordu. Adamların yepyeni gemisini kırdı, eski bir hâle getirdi, diye hep düşünüyordu...

Çocuğu Öldürmesi

Parkta cıvı cıvı oynayan çocuklara rastladılar. Çocuklar büyük bir neşe ile oyuna dalmışlardı. Hızır Aleyhisselâm, bir oğlan çocuğunun yanına gitti.

150 Kurtubi, 10/407

151 Cenab-ı Allâh'ın ilmi sonsuzdur. İlim Allâh'ın sıfatı. Kâinattaki bütün varlıklar, yaratan O'dur. Mahlûkâtın her hâminden haberdâr'dır. Olmuş ve olacakları bilir. Çünkü her şeyi takdir eden O'dur. Allâh'ın ilmiyle hiçbir şey kıyas edilmez.

Hızır Aleyhisselâm çocuğun elinden tuttu. Sordu:

-“Adin ne?”

-“Haysûr,”¹⁵²

-“Haysûr! Öyle mi?”

-“Evet, Efendim!”

- Haysûr, anne ve babanın adı nedir?"

-“Babam’ın adı; Selâs; annemin adı Ruhmâ’dır,”¹⁵³

Hızır Aleyhisselâm, onu öldürüverdi.

Musa Aleyhisselâm kızdı.

•“Büyük günah işledin?”

-“Hangi büyük günahı?”

-"Hele tertemiz bir nefsi bir can karşılığı olmayarak öldürdün hâ?

Doğrusu, görülmemiş bir şey yaptın!" dedi.

Hızır,

-“Ben sana benimle sabredemezsin, demedim miydi?”dedi. Musa Aleyhisselâm, kızdığına pişman oldu.

-“Benimle arkadaşlık etme. Doğrusu tarafından (son) özre ulaşmışsındır” dedi.

Yine gittiler.

Yıkılmak Üzere olan Binâ'yı Ücretsiz Tamir Etmesi

Bir belde halkına (Antakya'ya¹⁵⁴) vardılar. Soğuk bir geceydi. Azıkları da bitmişti. Halktan kendilerini mûsâfir etmelerini istediler. Kimse onlara yanaşmadı. Herkes onlardan kaçındı. **Musa Aleyhisselâm;**

-“Bizi müsâfir kabul etmiyorsunuz! Bari kuru bir ekmek verin yiyelim!” dedi. Ora(nın) halkından yemek istediler.

Onlar bunları müşafir etmekten çekindiler.¹⁵⁵ Kimse onlara kuru ekmek bile vermedi. Gece bütün karanlığı ile bastı. Liklerine kadar donmak üzereydiler.

152 Ebû Suud Efendi Tefsir'inde; bu çocuğun adının "Ceysür" olduğunu beyan eder.

153 Kurtubî 10/390; Kâzîr ve Sehvâ, rivâyeti de var.

154 Bu yerin, Antakya olduğu rivâyeti ile beraber, Endülüs veya Azerbaycân'da bir yer olduğu rivâyeti de bulunmaktadır. Kurtubî, 10/398

155 Yahudiler, Efendimiz (s.a.v.)'e bir deve yük altın ile gelip; "ب" harfini "ت" olarak değiştilmesini söylediler. O zaman âyetin manası; "onlar mûsâfir etmek için koşuştular, birbirleriyle yarıştılar," olurdu. Efendimiz (s.a.v.) onları huzurundan kovdu Yahudiler, daha sonra aynı teklifi Hazret-i Ömer ve Ali Efendimize yaptılar. Hazret-i Ömer ile Ali (r.a.), Allah'ın kitabında bir harfi değiştirmek isteyen Yahudilere karşı savaş ettiler. binlerce Yahudi öldürüldü, diğerlerinde hicâz bölgesinden sürüldüler. (Fuhu'l-Beyan:5/283)

Derken orada yıkılmak üzere olan bir duvar buldular. Hızır Aleyhisselâm eve baktı.

-“Yazık dedi, yıkılmak üzeredir,”

-“Öyle!”

-“Bunu tamir etmek lazım.”

Musa Aleyhisselâm hayretle sordu:

-“Ne buyurdun anlayamadım?”

-“Bu duvarı ta'mir etmek lazım,” dedim.

-“Biz mi?”

-“Bizden başka kimse bu soğukta sokaklarda olmadığına göre biz tamir edeceğiz,”

Hızır Aleyhisselâm, onu (duvarı) hemen doğrulttu.

Altının Üzerine Yazılan Altın'dan Değerli Hazine

Bir kaç işçinin bir ayda çalışmakla ancak yapabilecekleri bir işi, Hızır Aleyhisselâm, Hazret-i Musa ve Yûsâ Aleyhisselâm ile birlikte bir gecede yaptılar. Önce duvarı yıktılar. O harâbe evin duvarlarının altında levhalar ortaya çıktı. Çocuklarının dünya hayatını düşünecek ve onlara dünyada geçimlerini sağlamaları için altın ve gümüş bırakacak kadar duyarlı olan anne-baba; evladının ahiretini de düşünerek altın ve gümüşlerden daha değerli nasihatlarla bulunmuşlardı...

Madde ve mânâyı bir arada miras bırakmışlardı.

Ne ince fikir

Ne büyük düşünce...

Musa Aleyhisselâm okudu:

بسم الله الرحمن الرحيم عجب لمن يؤمن بالقدر كيف يحزن وعجبت لمن يؤمن

بالموت كيف يفرح وعجبت لمن يعرف الدنيا ومقلبها بأهلها كيف يطمئن إليها لا

إله إلا الله محمد رسول الله

Taaccub ederim o kimselere ki:

1-Kazâ ve kadere imanı olup gâm çeke...

2- Rızkın Allâh'ü Teâlâ'dan olduğunu bilip zahmet çeke,

3-Ölümü tasdik ederken, ferah ve sūrda ola,

4- Kıyâmet gününün hesabına imanı varken, vaktini gaffletle geçire,

5-Dünyanın inkılabını bilirken ona gönül bağlayana...

Lâ ilâhe illallâh, Muhammedûrrasûlullah¹⁵⁶

Öbür tarafı çevirdi:

Beş belâ'dan biri başına gelip de şu beş dua'dan ğafil olan insana şaşarım.

1-Her hangi maddî ve manevî bir zarara mübtelâ olan kişinin:

رَبِّي أَنِّي مَسْنِي الضَّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Rabbî Ennî messeniyiddurru ve Ente Erhamurrahimîyn "Rabbim! Benim başıma dert geldi, Sen merhametlilerin merhametlisisin."¹⁵⁷ dua'sını nasıl vird edinmez? Çünkü Cenab-ı Allâh, devamında

فَاسْتَجِبْنَا لَهُ فُكِّفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ

"Biz de duasını kabul buyurarak, başındaki o zararı hemen gidermiştik."¹⁵⁸ buyurmaktadır.

2-Her hangi bir sıkıntı ve üzüntüye uğrayan kişinin:

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

"Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Ben, gerçekten haksızlık edenlerden oldum."¹⁵⁹ duasını nasıl vird edinmez? Çünkü devamında Cenab-ı Allâh şöyle buyurmaktadır:

فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَتَجَوَّعْنَا مِنَ الْعَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ

"Biz de duasını kabul ile kendisini kederden kurtardık. Böylece mü'minleri de kurtarıyoruz."¹⁶⁰

3-Bir şey'den korkan kişi;

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

"Allâh bize yeter; hem O ne güzel vekil'dir."¹⁶¹ duasını nasıl vird edinmez? Çünkü Cenab-ı Allâh, devamında şöyle buyurmaktadır:

فَاتَّقِلُوا يَنِعْمَةً مِنَ اللَّهِ وَفَضْلًا لَمْ يَمَسْسَهُمْ سُوءٌ

"Sonra kendilerine hiçbir keder (ve kötülük) dokunmaksızın, Allâh'dan bir nimet ve fazl (u ihsan) ile döndüler."¹⁶²

4-Başkalarının kendisine hile kurmasından korkan kişinin:

157 El-Enbiyâ:21/83

158 El-Enbiyâ:21/84

159 El-Enbiyâ:21/87

160 El-Enbiyâ:21/88

161 Âl-i İmrân: 3/173

162 Âl-i İmrân: 3/173

وَأَفْرَضَ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

"Ben işimi Allâh'a ısmarlıyorum. Muhakkak ki Allâh, kullarının bütün yaptıklarını görendir."¹⁶³ Âyetini nasılı vird edinmez? Çünkü Cenab-ı Allâh,

فَوَقَّاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا

"Nihâyet Allâh, onların kurdukları hilelerden onu korudu."¹⁶⁴ buyurmaktadır.

5-Cenab-ı Allâh, kendisine bir nimet verdiği kişi, nimetin elinden çıkmasından korkar da:

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

"Maşâ Allâh, kuvvet ancak Allâh'a mahsustur."¹⁶⁵ duasını kendisine vird edinmez?

Çünkü içinde nehirler akan, güzel güzel meyveleri olan güzel bahçesine şımarık bir şekilde giren ve arkadaşının tavsiyesine uyup مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ duasını okumayan nankör kişinin bahçesindeki su çekildi. Ağaçları kurudu. Bahçesi tamamen bozuldu. Kısa bir zaman içerisinde iflas etti.¹⁶⁶

Her şey Ücret Değildir

Herşey ücret değildir.

Musa Aleyhisselâm, bu güzel nasihatleri tekrar tekrar okudu.

Beğendi.

"Gerçekten akıllı insanmış! Altının üzerine altından daha kıymetli hikmetler saçmış. Ne mutlu ona!" dedi.

Hızır Aleyhisselâm:

"Ne mutlu bu güzel öğütler ile amel edene..." buyurdu.

Musa Aleyhisselâm elinde hikmet dolu altın levhayı Yûşâ Aleyhisselâm'a uzattı. Yûşâ Aleyhisselâm sesizce okudu.

Hızır Aleyhisselâm o altın levha'yı alıp duvarın altına eski yerine koydu. Üzerine duvarı ördü. Duvar bittikten sonra karşısına geçti. Duvarı büyük bir keyif ile seyretti. Musa Aleyhisselâm'a sordu:

"Nasıl iyi oldu mu?"

Musa Aleyhisselâm, evet anlamında başını salladı ve devam etti:

163 Mû'min:40/44

164 Mû'min:40/45

165 Kehf:18/39

166 Tefcîrü'l-Tesnîm fi Kalbi Selim, s. 56

-“İsteseydin, buna karşı bir ücret alırdın.” dedi.

Hızır Aleyhisselâm:

-“İşte bu, seninle benim aramın ayrılmasıdır,” dedi.

Musa Aleyhisselâm:

-“Bunların sebep ve hikmetlerini açıklayacak mısınız?” diye sordu:

Hızır Aleyhisselâm:

-“Sana, o sabredemediğin şeylerin iç yüzünü haber vereceğim,” dedi.¹⁶⁷

Musa Aleyhisselâm can kulağı ile Hızır Aleyhisselâm'ın sesine kulak verdi.

Hikmet ve Sırlar

Hızır Aleyhisselâm, bütün bu işlerin sır ve hikmetlerini anlatmaya başladı:

“O gemi var ya denizde çalışan birtakım yoksulların idi. Ben, onu kusurlamak istedim. Çünkü peşlerinde, bir hükümdar vardı. Her (sağlam) gemiyi zorla almaktaydı. Orada bulunan Hûded bin Büded isimli hükümdâr, onların gemilerini kusurlu görünce ellerinden almadı. Onların gemilerine karışmadı.

Oğlana gelince... Anası babası mü'min kimselerdi. Onun için oğlanın bunları azgınlık ve küfür sarmasından korktuk...

İstedik ki, Rableri bu oğlanın yerine, onlara temizlikçe daha hayırlısını ve merhametçe daha yakınıni versin!

Hızır Aleyhisselâm'ın Hasûr'u öldürmesinden sonra Cenab-ı Allâh onlara bir kız çocuğu verdi. O kız çocuğunun neslinden on iki veya (başka bir rivâyete göre) yetmiş peygamber gelmiştir.¹⁶⁸

Duvara gelince: Bu duvar şehirde iki yetim oğlanın idi. Duvarın altında onlara ait bir define (hazine) vardı. Babaları da sâlih bir zat idi. Onun için Rabbin diledi ki, oğlanlar rüşdlerine ersinler de definelerini çıkarsınlar. Bu Rabbinden bir rahmet idi. Ben, bunların hiç birini kendiliğimden yapmadım. İşte senin sabredemediğin şeylerin içyüzü bu idi.” dedi.¹⁶⁹

Musa Aleyhisselâm, sordu:

-“Bütün bunlar, Allâh'ın emri miydi?” Hızır Aleyhisselâm:

-“Evet! Bunların hepsi Allâh'ın emriydi. Ben kendi isteğimle hiç bir şey yapmadım. Herşey, İlâhî bir takdirdi....”

Hızır Aleyhisselâm'dan Öğütler

Musa Aleyhisselâm, Hızır Aleyhisselâm'dan ayrılırken:

¹⁶⁷ Kehf:18/78

¹⁶⁸ Kurtubî, 10/411

¹⁶⁹ Kehf sûresi ayet 60-82

-“Bana nasihat et” dedi.

Hızır Aleyhisselâm:

Bilgiyi insanlara anlatmak için değil onunla amel etmek için öğren,

Hızır Aleyhisselâm devam etti:

Faydalı ol; zararlı olma!

Güler yüzlü ol, asık suratlı olma!

İnatçı olmaktan sakın!

Boş yere dolaşma!

Bir tuhaflik olmadan gülme!

Günah işleyenleri, pişmanlık duydukları zamandan sonra ayıplama!

Sağ kaldığın müddetçe, kendi hataların için ağla!

Bu günün işini yarına bırakma!

Gayretini hedefine yönelt!

Seni ilgilendirmeyen şeye karışma!

Yapacağın şeyi açıktan açığa yap!

Gücün olduğu müddetçe de iyilik yapmaya bak!

Hızır Aleyhisselâm bu nasihatleri etti. Musa Aleyhisselâm ile kucaklaşıp ayrılacağı zaman, Musa Aleyhisselâm’a,

-“Bana dua eder misin?”

Hazret-i Musa şöyle buyurdu:

-Çok güzel öğütler verdin, Allâh, sana bol nimetler ihsan etsin, seni rahmetine şârk etsin ve seni düşmanlarının şerrinden korusun. ¹⁷⁰ Musa Aleyhisselâm sordu:

-“Gayb ilmine nasıl nail oldunuz?”

-“Allâh için, günahları terkederek gayb ilmine kavuştum,”¹⁷¹ diye cevap verdi.

Ümmet-i Muhammed’in Fazileti

Musa Aleyhisselâm yine sordu:

-“Sana uzun ömür verilmesinin sebebi nedir?”

-“Levh-i Mahfûz’da ilâhî hikmet ve takdîrî okurken orada son Peygamber Muhammed Mustafa (s.a.v.)e inecek olan Fatiha Süresini gördüm. Ona âşık oldum. Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.)e ümmet olmak için dua ettim. Duam kabul edildi. O Yüce Resûl (s.a.v.)in hürmetine Cenab-ı Allâh, “Âb-ı Hayat”tan içmeyi nasîp etti,” diye cevap verdi.

170 Ruhû’l-beyan Tefsiri:5/ 288

171 Mekkî, Şeyh Ebû Tâlib, Kût’ul-Kulûb: 2/187

Musa Aleyhisselâm, Hızır Aleyhisselâm'ın makamına özendi. O'da Efendimiz (s.a.v.)'e ümmet olmak için Cenab-ı Allâh'a dua etti:

-“Ya Rabbi, bana verdiğin levhlerde¹⁷², (Tevrat'ın sahifelerinde) şefa'at eden ve şefa'atleri makbul bir ümmet görüyorum. Onları benim ümmetim eyle.

Cenab-ı Allâh:

-Onlar Muhammed'in (s.a.v) ümmetidir.

Musa Aleyhisselâm:

-Ya Rabbi, levhlerde kıldıkları beş vakit namaz, günahlarına keffaret olacak olan bir ümmet görüyorum. Onları benim ümmetim eyle... Cenab-ı Allâh:

-Onlar Muhammed'in (s.a.v) ümmetidir. Musa Aleyhisselâm:

-Ya Rabbi, levhlerde, dalâlet ehlini, hatta kör deccalı bile katleden bir ümmet görüyorum. Onları benim ümmetim eyle.

Cenab-ı Allâh:

-Onlar Muhammed (s.a.v)'in ümmetidir. Musa Aleyhisselâm:

-Ya Rabbi levhlerde, hem su ile hem de toprakla tahâret yapan bir ümmet görüyorum. Onları benim ümmetim eyle...

Cenab-ı Allâh:

-Onlar Muhammed (s.a.v) in ümmetidir.

Musa Aleyhisselâm:

-Ya Rabbi levhlerde sadakaları hem alan hem yiyebilen bir ümmet görüyorum. (Halbuki daha önceki ümmetler sadakaları alıp yiyemezlerdi. Sadakaları yakarlardı.) Onları benim ümmetim eyle... Cenab-ı Allâh:

-Onlar Muhammed'in (s.a.v) ümmetidir. Musa Aleyhisselâm:

-“Ya Rabbi, levhlerde öyle bir ümmet görüyorum ki, onlardan biri bir iyilik işlemeğe niyetlenseler fakat herhangi bir sebeple yapamamış olsa bile, ona bir ecir veriliyor. Eğer niyetlendiği bu iyiliği bizzat ve fiilen işleyebilirse karşılığında (en az) on mislinden başlamak üzere (yetmiş ve) yedi yüz misline kadar, hatta bundan da fazla (yedi bin veya yetmişbin) ecir alabilir. Buna karşılık eğer birisi bir kötülük işlemeyi kaseder ve sonra işlemezse günahı terkettiği için kendisine sevap yazılır. Kasedettiği o kötülüğü bizzat işlediği takdirde ise ancak bir günah yazılıyor. Yani misli misline. Ya Rabbi, sen onları benim ümmetim eyle...” Cenab-ı Allâh:

-Onlar Muhammed (s.a.v)'in ümmetidir. Musa Aleyhisselâm:

-“Ya Rabbi, levhlerde öyle bir ümmet görüyorum ki, onlardan yetmiş bin ferd (den daha çoğu) sorgusuz-sualsiz cennete giriyor. Onları benim ümmetim eyle...” Cenab-ı Allâh:

-“Onlar Muhammed (s.a.v) in ümmetidir.” Musa Aleyhisselâm:

172 Levh; Musa Aleyhisselâm'a gönderilen Tevrat'ın yazılı olduğu sahifeler.

-“Ya Rabbi, levhlerde iyiliği emredip kötülüğü meneden bir ümmet, ümmetlerin en hayırlısı olan bir ümmet görüyorum. Onları benim ümmetim eyle...” Cenab-ı Allâh:

-“Onlar Muhammed (s.a.v.) in ümmetidir.”

Musa Aleyhisselâm:

-“Ya Rabbi, levhlerde, yeryüzüne geliş itibariyle sonuncu oldukları halde, kıyâmet günü ümmetlerin en hayırlısı olarak en başta giden bir ümmet görüyorum. Onları benim ümmetim eyle...” Cenab-ı Allâh:

-“Onlar Muhammed (s.a.v.) in ümmetidir.” Musa Aleyhisselâm:

-Ya Rabbi, levhlerde, öyle bir ümmet görüyorum ki, kendilerine inmiş olan İlâhî kelâmı hem ezberliyorlar, ezbere okuyorlar. Hem de yazısına bakarak (yüzünden) okuyorlar ve ahkâmı ile de amel ediyorlar. Onları benim ümmetim eyle...

Cenab-ı Allâh:

-“Onlar Muhammed (s.a.v.)in ümmetidir.”

Bütün bunlardan Musa Aleyhisselâm (ümmet-i merhume'nin büyüklüğü karşısında) şu temenni de bulundu:

- اللهم اجعلني من امة محمد يا Rabbi, beni Ümmet-i Muhammed'den eyle!¹⁷³ Cenab-ı Allâh:

-“Ey Musa! dedi, ben seni risâletimle (sana peygamberlik vermemle) ve sözlerimle (tur dağında seninle konuşmam ve sana kitap vermemle) seni insanların başına seçtim. Sana verdiğim (nimetler)i al ve (haline) şükredenlerden ol.”¹⁷⁴ diye vahiy etti.¹⁷⁵”

173 İbni Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.120-121; Futuhât-ı Mekkiyye: 2/122; Muhyiddin-i Arabî Hazretleri, Musa Aleyhisselâm'ın bu güzel duasına şöyle te'vil getirmektedir. Bütün peygamberler, Efendimiz (s.a.v.)e nisbette onun ümmeti gibidirler. Musa Aleyhisselâm, Efendimiz (s.a.v.)'in fazileti ve onun ümmetinin büyüklüğünü görünce, sahip olmuş olduğu peygamberlik ile Hazret-i Muhammed (s.a.v.)'in ümmetinin faziletini kendisinde toplamak için böyle dua etti: Futuhat: 2/122

174 A'raf 7/14

175 İbni Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s. 120-121; Tenbihül'Ġâfilîn, s. 237, Ebu Leys Semerkandî, Muesset'ul-kutub'is-Sikâfiye Beyrut-Lubnan 1988; Hilmi Ömer Faruk, Sevgi ve Hoşgörü s. 42-44

Musa Aleyhisselâm ve diğer peygamberler yüce bir makama sahip olmalarına rağmen, Efendimiz (s.a.v.)'e ümmet olmayı dilemekte haklıydılar. Çünkü Efendimiz (s.a.v.) ümmetini şöyle övmektedir.

أَمَّتِي هَذِهِ أُمَّةٌ مَرْحُومَةٌ لَيْسَ عَلَيْهَا عَذَابٌ فِي الْأَخِيرَةِ عَذَابُهَا فِي الدُّنْيَا الْفِتْنُ وَالزَّلْزَلُ وَالْقَتْلُ

“Benim şu ümmetim, esirgenmiş bir ümmet (-i merhume) dir. Onların üzerine ahirette azap yoktur. Onların azabı, dünyada fitne, zelzeleler ve birbirlerini öldürmeleri (ölüm hadiseleridir.) Ebu Davud: 4/105

Bu Güzel Hatıradan Çıkarılan Fıkî Hükümler

Yolculukta hizmetçi ve arkadaş bulundurmak caizdir ve hatta lazımdır. İlim öğrenmek için uzaklara gitmek müstehabdır. Alimin ilmini ziyadeleştirmek için sefere çıkması güzeldir.

Yolculukta yiyecek bulundurmak caizdir ve tevekküle manî değildir. Unutmak gibi sevilmeyen şeyler mecazen şeytana nisbet edilebilir.

Talebe, hocasına tevazu' ve saygı göstermeli. Velev ki öğretmeni rütbe i'tibari ile talebesinden aşağı olsun. Talebe tabiatının taşıyamıyacağı bir şey sorarsa, muallim onu öğretmeyeceği için özür diler.

Bir kimse, yapacağı bir işi söylerken evvelâ "İnşâallâh" demelidir. Bir insan kendisine tabî olacak kişiye şart koşabilir. Şart edilen şey yapılmalıdır.

Kişi unuttuğu bir şeyden dolayı muâheze edilmez. Tekrar, üç def'a yapılır.

Yabancı bir kimsenin yiyecek istemesinde beis yoktur. Yapılan iş için ücret almak caizdir. Fakir, geçimine yetmeyen araba gibi bir şey veya aletle fakir olmaktan çıkmaz.

Gasb haramdır. Emanet veya yetim malı gibi başkasına aid bir malın bütününe kurtarmak için bir kısmını yaralayıp telef etmek caizdir.

İki zarar karşı karşıya gelince, büyüğünü def'etmek için küçüğünü irtikab vacibtir.

Binaların ta'miri vacib, yıkılıncaya kadar ihmalî haramdır.

Yere define gömmek caizdir. Hızır Aleyhisselâm'ın "Ben, bunu kendimden yapmadım" demesi, Peygamber olduğuna delildir. ¹⁷⁶ Evliyâullah'ın kerâmetinin hak ve sâbit olduğuna bu hadise delâlet etmektedir. ¹⁷⁷

O Güzel Yolculuğun İzleri

Yûşa Aleyhisselâm'ın büyük bir hayretle gördüğü bu güzel hadiseyi asırlar sonra Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri uzun uzadıya ümmetine anlattıktan sonra şöyle buyuracaklar:

رَحِمَ اللَّهُ مُوسَى لَوَدِدْتُ أَنَّهُ كَانَ صَبْرًا حَتَّى يَقْصُ عَلَيْنَا مِنْ أَخْبَارِهِمَا

"Allâh, Musa'ya rahmet etsin. Keşke Hızır ile beraberliğe (biraz daha) sabretseydi de (Allâh tarafından) mâcerâları bize hikâye olunsaydı, bunu ne kadar isterdim." ¹⁷⁸

176 Tıbyân Tefsiri Tercemesi : 3/30-31

177 Kurtubî, 10/403

Muhyiddin-i Arabî Hazretleri,¹⁷⁹ Hızır Aleyhisselâm'dan yapmış olduğu rivâyete göre:

Hızır Aleyhisselâm, Hazret-i Musa'ya birbirinden ayrı ve insanlığa güzel mesajlar veren tam bin mesele hazırlamıştı.¹⁸⁰

Bin mesele

Az değil...

Eğer Musa Aleyhisselâm sabretmiş olsaydı Hızır Aleyhisselâm onların hepsini o yüce peygambere ve dolayısıyla insanlığa arzedecekti¹⁸¹...

Yeni Nesil

Musa Aleyhisselâmın, cezâlı kavmi ile, çöldeki müşterek hayatı kırk sene sürdü.

Bu arada tenbeller öldü.

Miskinler tarihe karıştı.

178 Tercîd-i Sârih tercemesi 1/124

179 Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin asıl ismi, Ebû Bekir Muhammed bin Ali olup, künyesi Ebû Abdullâh'tır. İbn-i Arabî ve Şeyh-i Ekber diye meşhur olmuştur.

Muhyiddin-i Arabî Hazretleri, devrin allâmesi ve en büyük velilerindendi. Bu gün bazı insanlar cahâletlerinden dolayı ona dil uzatmaktadırlar, ama Osmanlı devletinin en büyük âlimlerinden Şeyh'ül-İslâm Ebu's-Suûd efendi, Muhyiddin-i Arabî Hazretlerine dil uzatmanın asla caiz olmadığına dair fetvâ vermektedirler. Daha geniş bilgi için bakınız: Şeyh'ülislâm Ebusuûd Efendi Fetvâları s.192, Mesele: 968, M.Ertuğrul Düzdağ Enderun kitabevi 1st 1983)

"Vahdet-i Vücud" başkaları tarafından uydurulup Muhyiddin-i Arabî Hazretlerine isnat edilmiştir. Çünkü "Vahdet-i Vücud" ile Cenab-ı Allâhın eşyaya hulûlünü iddia etmek, eşyanın ilâhlaşmasını kabul etmek manasına geleceğinden küfürdür. (Hak Dini Kur'an Dili, 8/ 6275 (1) rakamlı dip not)

Büyük İslâm âlimi ve evliyânın önde gelenlerinden Muhyiddin-i Arabî Hazretleri, bir çok eserlerinde "Vahdet-i Vücud" görüşünü şiddetle red etmişlerdir.

"Fütûhât-ı Mekkiye" adlı eserinin 169. babında şöyle demektedir. "Kadîm olan (Allâh) aslâ sonradan olmuşlara mahâl olmaz"

"Bâbü'l-Esrâr" adlı kitabında ise hulûl şü ifadeler ile reddetmektedirler: "Kim hulûl iddiasında bulunursa o hastadır. Çünkü hulûl ile hüküm, sahibinin ayrılmayan (devamlı) ilhad (ve küfür) ehlinde başkası söylemez. Muhyiddin-i Arabî Hazretleri, 1165 (H. 560) senesinde Endülüsteeki Mürsiye kasabasında doğdu. 1240 (H. 638) yılında Şam-ı Şerifte vefat etti.

180 Futuhât-ı Mekkiye 2/258

181 Bütün bu hadiseler, takdiri ilâhiydi. Musa Aleyhisselâm, sabretmedi ve Hızır Aleyhisselâm'ı sorulara tabi tuttu diye o yüce peygamberi asla kinamamak lazım. Musa aleyhisselâm'ın Hızır Aleyhisselâm'a işlerin hakikat, sır ve hikmetlerini sorması da ilâhi bir hâkmet ve takdirin gereği idi. Peygamberler asla günah işlemezler Peygamberlerin sıfatlarından biri de "İsme'tir. Yani günah'tan uzak olmak, günah işlemekten masun olmaktır.

Korkaklar unutuldu.

Dini için cânını esirgeyenler toprak oldu.

Vatanı için, seve seve kahramanca cân vermeyi göz almayanlar, yataklarında Azrâil Aleyhisselâm'ın sıcak nefesini her an hissede hissede korkakça öldüler.

Milletleri için cân vermeyi cânâ minnet bilmeyenlerin her biri korkunç bir hâlde öldüler...

Cihâd emrine uymayan ve yaşı yirminin üzerinde olan bütün Yahudiler öldüler.

Onların yerine yeni bir nesil yetişti.

Hazret-i Musa başta olmak üzere, Hârun Aleyhisselâm, Yûşa Aleyhisselâm ve Hazret-i Kâlib'in çalışmaları ile yeni bir nesil yetişti...

Çalışkan,

Cesûr,

İnançlı,

Mücâhid...

Allâh'ın emirlerine, Peygamber'in tavsiyelerine candan ve gönülden bağlı, vatan, millet ve dini için cân vermeyi, cânâ minnet bilen gençlik¹⁸²...

Musa Aleyhisselâm'ın Vefatı

Musa Aleyhisselâm, Yûşa Aleyhisselâm'ı yerine halife olarak seçti.

Daha sonra Musa Aleyhisselâm, ümmetini topladı. Yûşa bin Nûn'un halifesi olduğunu belirtti. Ve:

-“Benden sonra Yûşa bin Nûn'a itaat edin. Yûşa bin Nûn benden sonra sizleri yönetecektir. Onun sözlerini dinleyiniz. Emirlerine itaat ediniz. O, aranızda hak ve adâlet üzere hükmedecektir. Yûşa bin Nûn'a karşı gelen, mûhâfelet eden melûndur.” diye vasiyet etti. İsrâil Oğullarına vaaz ve nasihâttan sonra Musa Aleyhisselâm, Yûşa Aleyhisselâm'a yapışarak, halkın yanından uzaklaştı. Tenhâ bir yere gitti. Orada bir rûzgar estî ve Musa Aleyhisselâm, halifesi Yûşa Aleyhisselâm ile kucaklaşıp vedalaştıktan sonra ruhunu teslim etti.¹⁸³

182 Bu yeni gençlik, eğitim ve öğretimle yetişti. İnsan, ilim, irtfan ve hikmetle yükselir. Maddeten ve manen yükselmek isteyen toplumlar, Hazret-i Musa, Hârun Aleyhisselâm ve Yûşa Aleyhisselâm'ın İsrâil Oğullarını tabi tutmuş oldukları bu eğitim sistemlerinden ders çıkarmalı ve ibret almalıdır. Korkak, zillet ve meskenet içerisinde olan bir toplumdaki nasıl cesûr, vatan ve milleti için seve seve cân verebilecek gençliğin oluştuğunu görmelidir...

183 Musa Aleyhisselâm, vefat ettiği zaman, yüzyirmi; başka bir rivâyete göre yüzaltmış yaşında idi. Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/220

Musa Aleyhisselâm, Tih çölünde vefat ettiği zaman, yüz yirmi yaşındaydı.¹⁸⁴

Başka bir rivâyete göre Musa Aleyhisselâm üçyüz yirmi yıl yaşadı.¹⁸⁵

Yûşa Aleyhisselâm'ı Hapsetmeleri

Yahudîler, Musa Aleyhisselâm'ın vefatından Yûşa Aleyhisselâm'ı sorumlu tuttular.

Yûşa Aleyhisselâm gezintiden tek başına dönünce, yahudîler ona sordular:

-“Musa Aleyhisselâm nereye gitti?”

Yûşa Aleyhisselâm, üzüntüyle cevap verdi:

-“Vefat etti?”

-“Nasıl?”

-“Musa Aleyhisselâm ile birlikte geziye çıkmıştım. Siyâh bir yel esti. Kiyâmetin koptuğunu sandım. Ve o anda hemen Musa Aleyhisselâm'a sarıldım. Esen siyâh yel dindiği zaman, Musa Aleyhisselâm'ın gömleği elimde kalmıştı. Ama içinde Musa Aleyhisselâm yoktu.”¹⁸⁶

Yahudîler Yûşa Aleyhisselâm'a inanmadılar.

-“Musa'yı sen öldürdün!” diyerek Yûşa Aleyhisselâm'ı öldürmekle suçladılar.

Yûşa Aleyhisselâm'ı yakalayıp hapsettiler.

Bu arada hadiseye şahit olanlar çıkıp, bu hadiseyi anlattılar ve ithâmın asılsız olduğunu isbat ettiler.

İsrâil Oğulları, Yûşa Aleyhisselâm'dan özür dilediler.

Yûşa Aleyhisselâm, onları bağışladı.

Yûşa Aleyhisselâm'a Peygamberlik Verildi

Musa Aleyhisselâm'ın vefatı üzerine, Tih Çölünde kırk sene tamam olunca Yûşa Aleyhisselâm'a peygamberlik verildi.¹⁸⁷

Yûşa Aleyhisselâm'ın nebîliğinde¹⁸⁸ bütün kitab ehli sözbirliği etmektedir.

Musa Aleyhisselâm'ın kabri şeriflerinin yeri belli değildir. Musa Aleyhisselâm, ölümünden sonra insanların kendisine aşırı muhabbet besleyip, büyük ta'zim ve sevgilerinden ötürü sapıtıp şeytanın iğvâsı ile kabrine secde etmemeleri için, kabirlerinin yerinin belli edilmesini ve mezarının üzerine kubbe yapılmasını istemedi...Nişâncizâde, Mirât-ı Kâinât, 1/220

184 İbnî Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 163

185 Tarihî Taberî Tercemesi c. 1, s. 434

186 İbnî Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 189

187 Tarihî Taberî Tercemesi c. 1, s. 434

H. Musa Aleyhisselâm vefat edince, Allâh (c c Yûşa bin Nûn b. Efrâim b. Yûsuf b. Yakub . İshâk b. İbrâhim'i İsrâil oğullarına peygamber olarak gönderdi ve ona cebbârlar (zorbalar)'ın şehri Erihâ'ya gitmesini emretti.¹⁸⁹

Üç ay sonra Yûşa Aleyhisselâm kavmini çölden çıkardı.

Eriha şehrine doğru ilerledi...

Ordu'nun Nehrin Üzerinde Yürüme Mucizesi

Önlerine Şeria nehri geldi.

Nehri aşmak için köprü yoktu.

Sandal yapmak için gerekli malzeme de yoktu.

Köprü inşâ edebilmekte imkansız gibiydi.

Hazret-i Kâlib, Yûşa Aleyhisselâm'a yaklaştı ve sordu:

-"Suyu nasıl geçeceğiz?"

Yûşa Aleyhisselâm, ordusuna seslendi:

-"Suyun üzerinde yürüyün!"

Askerlerin arasında tereddüt sesleri geldi:

-"Boğuluruz!"

Biri de:

-"Önce kendisi yürüsün!" dedi.

Yûşa Aleyhisselâm, atını "deh"ledi.

Suyun üzerinde yürüdü¹⁹⁰... Arkasından Kâlib Aleyhisselâm ve onun ardında bütün ordu gelmeye başladı.

Yûşa Aleyhisselâm, koca ordusunu suyun üzerinde yürütüp, karşı tarafa geçirdi.¹⁹¹

Yûşa Aleyhisselâm'ın bu güzel mucizesini gören İsrâil Oğullarının imanları tazelendi.

188 Yûşa Aleyhisselâm nebiydi. Bilindiği gibi, peygamberler iki kısımdır. Resûl, Nebi.

Resûl: Kendisine yeni bir şariat verilen peygamberlere denir. Musa Aleyhisselâm, Hazret-i İsa ve Peygamber Efendimiz (s.a.v.) gibi.

Nebiyy: Kendisine yeni bir şariat verilmeyen ama kendisinden önce gelmiş olan bir Resûl'un şariatını yaymaya çalışan peygamberlere denir. Yûşa Aleyhisselâm, Danyâl Aleyhisselâm ve Zekeriyya ve Yahyâ Aleyhisselâm gibi. Daha geniş bilgi için Akaid şerhine bakınız.

189 İbnî Esir, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 191

Bazı rivâyetlerde, Musa Aleyhisselâm'ın sağlığında Cenab-ı Allâh Yûşa Aleyhisselâm'a peygamberlik vermişti. Doğrusunu Allâh bilir.

190 Suyun Musa Aleyhisselâm'ın mucizesinde olduğu nehrin yarılarak, Yûşa Aleyhisselâm ve ordusuna içinden geçerek karşı tarafa geçtiği rivâyeti de vardır. Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinat c.1, s. 230

191 İslâm Tarihi, c. 1, s. 200, Osmanlı yayınevi

Yûşa Aleyhisselâm'a büyük bir sevgi ile bağlandılar.

Daha büyük bir aşk ve heyecan ile düşmana doğru hareket ettiler.

Erihâ'nın Fethi

Erihâ şehri¹⁹² en iyi korunan şehirlerdendi.

Etrafı surlarla çevirilmişti.

O dönemin en kalabalık şehirlerindendi.

Orada çetin savaşlar oldu.

Tam altı ay Yûşa Aleyhisselâm Erihâ'yı kuşatma altına aldı. Askerler gece gündüz çalışmalarına rağmen bir türlü fethi müyesser olmadı.

Yûşa "Mukaddes Tâbul'u, bazı sâlihlerin eline vererek, dualar okuyarak yedi defa kalenin etrafında gezdirdi. Bu esnada okuduğu dua¹⁹³ ile Allâh'ü Teâlâ'nın lütfu olarak kale duvarının yarısı kendiliğinden yıkıldı.¹⁹⁴

Açılan gedikten girerek şehri fethedebildiler.

Yûşa Aleyhisselâm'ın duasının bereketiyle kale duvarlarının yıkıldığını gören İsrâil Oğullarının, Yûşa Aleyhisselâm'a olan sevgi ve saygı daha da arttı.

Erihâ'nın fethi, Kudüs-ü Şerifin fethine vesile oldu.¹⁹⁵

Ganimet Malını Çalan Hırsız Bulma Mucizesi

Yûşa Aleyhisselâm'ın kerâmetlerinden biri de ganimet malını çalan hırsız ve haini bulmasıdır...

Musa Aleyhisselâm'ın şeriatında ganimet¹⁹⁶ mallarının yenmesi haramdı. Ganimet malı bir yere toplatılırdı. Peygamber dua eder, gökten bir ateş gelip, onları yakardı.

192 Erihâ şehri daha önceleri, Musa Aleyhisselâm tarafından Avc bin Unuk'un öldürülmesiyle fethedilmişti. İsrâil Oğulları Tih çölüne bağlanıp kaldıkları için şehir yine düşmanların eline geçmişti. Yûşa Aleyhisselâm, tekrar fethetti.

193 Yûşa Aleyhisselâm'ın okuduğu dua'nın hangi dua olduğu konusunda ihtilâf vardır. Bir rivâyete göre, Yûşa Aleyhisselâm'ın okuduğu dua "besmele" idi. Yûşa Aleyhisselâm, بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

diyerek dua etti. Davut Efendi, Şerh-i Delâilü'l-Hayrât s. 578, Hüseyin Remzi Matbaası-İstanbul 1306

194 İslâm Tarihi, c. 1, s. 200, Osmanlı yayınevi

195 İbni Kesir, Kıyasu'l-Enbiyâ, c.2, s. 194

196 Ganimet, fıkıhta (İslâm hukuku'nda İslâm askerlerinin sîh ile fethettikleri ülkelerde elde ettikleri ve maddî değeri olan (menkûl ve gayri menkul) eşyâ'ya denir. Hangi malların ganimet kapsamına girdiği ve ganimetlerin nasıl taksim edileceği fıkıh kitaplarında açıklanmıştır. İslâm dinin önce, ganimet malları haramdı. Efendimiz (s.a.v.) Hazretlerinin şeriatında helâl kılındı.

Gazâlarının makbul olmasının alâmeti, gökten bir ateşin gelip, ganîmet mallarını yakmasıydı.¹⁹⁷

Fetih'ten sonra Yûşa Aleyhisselâm, ganîmet malı olan bütün, altın, gümüş ve kıymetli eşyâ'yı bir yere topladı. Dua etti. Ateş inmedi. Ganîmet malı yanmadı.

Yûşa Aleyhisselâm, dua etti. Cenab-ı Allâh kendisine vahyetti.

-"Ey Yûşa! Askerlerinin içinde hırsız var. Ganîmet malından bir kısım çalındığı için, ateş inmedi."

Yûşa Aleyhisselâm, seslendi:

-"Ganîmet malından çalan kimse ortaya çıksın!" dedi.

Kimse ortaya çıkmadı.

"Bedenü'l-hikem"¹⁹⁸ dedikleri şeye başvurdular.

Yûşa Aleyhisselâm, askerlerine seslendi:

-"İçinizde ganîmet mallarına hıyânet eden birisi var. O hain ve hırsızın ortaya çıkması için gelin bana biy'at (musâfaha) edin," dedi.

Askerler teker teker gelip, Yûşa Aleyhisselâm ile musâfaha ettiler. Acizân¹⁹⁹ adındaki asker, biy'at esnasında eli Yûşa Aleyhisselâm'ın mübârek eline yapışıp kaldı.²⁰⁰ Onun hırsızlık ettiği anlaşıldı. Ganîmete hâinlik eden kişi ortaya çıktı.²⁰¹

Gizlediği ganîmet malını getirdi. Onu ganîmet malının içine koydular. Gökten bir ateş gelip hepsini yaktı.

Yûşa Aleyhisselâm askerlerine şöyle hitap etti:

-"Dünya malına tamah etmeyin. Dünya malına gönül bağlamayın. Dünya malı için kendinizi günah bataklığına atmayın. Bundan böyle asla ganîmetlere ihânet etmeyin" buyurdu.²⁰²

197 Tarih-i Taberi c.1, s.439

198 Bedenü'l-Hikem, hikmetli bedenle hırsız bulma yöntemidir. Bedenü'l-Hikem: Hırsız bulma yollarının en kuvvetli ve en etkili yöntemidir. Bedenü'l-Hikem, kendilerinden şüphelenen kişiler, peygamber'in mübârek eline dokunuyordu. Peygamber ile musâfa ettikleri zaman, eli, peygamber'in eline yapışıyordu. Onun hırsız olduğu ortaya çıkıyordu. Yûşa Aleyhisselâmla bey'at esnasında hırsızın eli Yûşa Aleyhisselâm mübârek eline yapışıp kaldı. İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 194

199 Tarihi Taberi c. 1, s. 439

200 İbni Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 194

201 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/230

202 Hadise bizlere "Beytül-Mâle" (dîn için ve Allah için toplanan mallara) karşı duyarlı olmamızın dinî bir vecibe olduğunu hatırlatmaktadır. Bir kimse, beytülmal veya ganîmet gibi herkesin hakkı bulunan mallara tecâvüz etmesi ve onlara karşı hâinlik etmesi affı mümkün olmayan bir suçtur. Bu konu hakkında Cenab-ı Allâh Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: "Bir peygambere (ve ona iman eden mü'minlere), emânete hıyânet yaraşmaz. Kim emânete (beytül-mâle) hıyânet ederse, kıyâmet günü, hainlik ettiği şeyin günahı boynuna asılı olarak gelir..." Âl-i İmrân:3/161

Eyliyâ Şehriniñ Fethi

Erihâ şehrini fethettikten sonra Yûşa Aleyhisselâm ordusu ile Eyliyâ²⁰³ şehrine yöneldi.²⁰⁴

Yûşa Aleyhisselâm, şehri mühâsara etti.

Eyliyâ şehri, Yûşa Aleyhisselâm'ın imanlı, çalışkan kahraman askerlerine karşı pek dayanamadı...

Şehir büyük bir sevinçle fethedildi.

Eyliyâ şehriniñ Yûşa Aleyhisselâm'ın eline geçtiğini işiten civâr Krallarından beş tanesi birleşti.

Ordularıyla Yûşa Aleyhisselâm'ın üzerine yürüdüler.

Karşılarında kalabalık bir ordu gören, İsrâil Oğulları önce korktular. Yûşa Aleyhisselâm onlara:

"Korkmayın. Eğer Allâh'a inanıyorsanız korkmayın. O zafer vaadetti. Onun vaadı haktır. Korkmayın! Düşmana saldırın elbette zafer sizindir!" dedi.

Yûşa Aleyhisselâm, kendilerinden kalabalık olan beş kralın ordusuna karşı koydu. Onları târümâr etti.²⁰⁵

Yûşa Aleyhisselâm'ın askerlerinin elinden kaçan beş zâlim kralın askerlerinin üzerine iri taneli dolu yağdı. Yûşa Aleyhisselâm'ın silahından kurtulan askerler, üzerlerine yağın dolular ile öldüler.²⁰⁶

Beş kral girmiş oldukları mağara'da yakalanıp öldürüldüler.²⁰⁷

Oradan (Eyliyâ'nın fethinden sonra) Yûşa Aleyhisselâm ve ordusu, Belkâ şehrine geldiler.²⁰⁸

Belkâ'nın Fethi

Eyliyâ'nın fethinden sonra Yûşa Aleyhisselâm, Belkâ şehrine doğru hareket etti...

Belkâ, gayet mâmûr ve büyük bir şehirdi.²⁰⁹

Güzel'di.

Etrafı bağ ve bahçelikti.

Havası temizdi.

203 Bazı tarih kitaplarında Eyliya, ismi İlyâ olarak geçmektedir.

204 Tarihi Taberi Tercemesi c. 1, s. 435

205 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/230

206 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/230

207 Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/230

208 Tarihi Taberi Tercemesi c. 1, s. 435

209 Tarihi Taberi Tercemesi c. 1, s. 435

Belkâ şehri güzel bir şehir olduğu için hükümdarları da orada otururdu.

Hükümdarlarının adı Balâk idi.²¹⁰

Hükümdarları, Belkâ şehrinde oturduğu için, Belkâ şehrinin kaleleri diğer şehirlerden daha muhkemdi.

Şehrin koruması diğerlerinden daha kuvvetliydi.

Yûşa Aleyhisselâm, şehri ve düşmanın durumunu öğrenmeleri için, özel adamlarını gönderdi. Özel adamları, dönüşte kendisine:

"Efendim! Şehrin kaleleri muhkemdir. Şehir büyük ordular ile korunmaktadır. Burada oturan insanlar iri cüsseli birer insan azmanıdır" dediler.

Yûşa Aleyhisselâm, şehrin kuşatılması emrini verdi.

Yûşa Aleyhisselâm'ın daha önce Erihâ ve Eylyâ şehirlerini fethettiğini ve özellikle kendisine karşı birleşen beş kralı nasıl mağlup ettiğini iyi bilen Balâk ve onun askerleri korkudan tir tir titriyorlardı.

Yûşa Aleyhisselâm'ın korkusu onları yataklara düşürmüştü.

Ne edeceklerini bilmiyorlardı.

Şaşkındılar...

Balâk'ın Uykusunu Kaçıran Korku

Yûşa Aleyhisselâm, Belkâ şehrine yaklaştıkça, hükümdâr Balâk ve askeri erkânın uykuları kaçırıyordu.

Savaş ile Yûşa Aleyhisselâm'a karşı koyamayacağını anlayan, Balâk tebdirler düşündü.

Vezirlerini ve askerî erkânı topladı. Yûşa Aleyhisselâm'a karşı nasıl koyabileceklerini ve memleketlerini nasıl savunabileceklerini danıştı.

Baş veziri:

"Üzerimize gelenlere silâh ile karşı koyamayız!"

"Elimiz kolumuz bağlı mı kalacağız?"

"Hayır!"

"Tebdir nedir?"

"Biz de memleketimizde bulunan "Belâm bin Bâurâ'ya²¹¹ baş vurup, bilgisini kullanmasını ve zaferimiz için bir şeyler yapmasını kendisinden ricâ etmeliyiz."

210 Nişâncızâde, Mir'ât-ı Kâinât, 1/230

211 Belâm bin Bâurâ, İsm-i Azam duasını bilen, yıllarca talebe okutan, yüzlerce kitap yazan büyük bir bilgidir. Bilgisini kötüye kullandığı ve dinî dünyalığa alet ettiği için, Kur'an-ı Kerimde köpeğe benzetilen kötü âlim... Kur'an-ı Kerim, Belâm bin Bâurâ ve onun gibi, dinî, dünyâ'ya alet eden ve bilgisini kötüye kullanan kişiler hakkında şöyle buyurmaktadır: "(Ey habîbim Ahmed, Resûlüm Yâ Muhammed!) Sen onlara o (kimsenin) kıssasını da oku ki, kendisine âyetlerimizi vermiştik de o, bunlardan saynıp, (imandan) çıkmıştı.

Bir başka vezir:

-“Ya yapmazsa?”

-“Niçin bizden taraf olmasın?”

-“Biliyorcun ki, Bel'âm da onlar gibi tek ilâh'a inanmakta ve bizim putlarımızı reddetmektedir.”

Balâk söze girdi.

-“Zorlarız!”

Bir başka vezir:

-“Gerekirse öldürürüz!” dedi.

Kral Balâk yine söze girdi:

-“Önce tatlılıkla anlatalım! Öldürme işi en sona kalsın.”

Balâk, halkla ilişkileri iyi olan başvezirine döndü:

-“Bu görevi sana veriyorum. Bel'âm bin Bâurâ ile senin aranın iyi olduğunu biliyorum. Kendisine git. Kıymetli hediyeler götür. İş hallet,” dedi.

Bel'âm bin Bâurâ

O devirde Şam civârında yaşayan Bel'âm bin Bâura, adında büyük bir bilgin vardı.

Bel'âm bin Bâurâ, dönemin büyük âlim ve velîlerindendi.

Tam 400 (dört yüz) yıl, gece gündüz Cenab-ı Allâh'a ibadet etti.

Quası makbuldü.

Talebe okutuyordu.

Kitaplar yazıyordu.

Yazdığı kitaplar bir araya getirildiği zaman büyük bir kütüphâne meydana geliyordu.

Derken şeytan onu arkasına taktı da azgınlardan oldu. Eğer dileseydik, biz onu, âyetlerle (iyiler derecesine) yükseltirdik. Lâkin o yere (dünya malına) saplandı ve hevâsına uydu. Onun (ve onun gibi dini dünya'ya alet eden, bilgisiyle halkı sapıtan kötü âlimlerin) hâline benzer ki, üzerine varsan dilini çıkarıp solur, kendi hâline bıraksan yine dilini çıkarıp solur. İşte âyetlerimizi yalanlayan kavmin (kişilerin) hâli böyledir. Sen kıssa'yı kendilerine bir anlat. Olur ki düşünürler.” El-A'râf: 7/175-176 Bu mübârek âyetlerde anlatılan kişinin Bel'âm bin Bâurâ olduğuna bütün tarihçi ve müfessirler ittifak etmektedirler. Bel'âm bin Bâurâ, dinî dünya'ya alet eden, bilgisini kötüye kullanan ve kişilerin istek ve arzularına göre fetvâ verip, Allâh'ın lanetine uğrayan kötü âlimlerin sembolü'dür. Bazı kişilere yaranmak, dünyalık, makam, mevki ve şöhrat elde edebilmek için, yalan yanlış fetvâ veren, bilerek veya bilmiyerek dinî baltalayarak Allâh'ın lanetine uğrayan kişilere “Bel'âm bin Bâurâ” denir. Bu âlimlere “ulemâ-i sù” kötü âlimler denir. Bunları talebeyken veya önce iyi niyetli iken kazanmış oldukları dereceler ve sevaplar, Ashabı kehf'in köpeği kıtmire verileceği rivâyet edilmektedir.

Cenab-ı Allâh'ın varlığı ve birliği hakkında tam 700 (yedi yüz) tane kitap yazmıştı.

İnsanları irşad ile meşguldü.

Bazen talebeleri ile birlikte havada uçuyordu.

İsm-i Azam²¹² duasını biliyordu.

Duası red olunmazdı.

İnsanlar bu büyük alim, velî ve mürşide rağbet ediyor ve bir müşkilleri olduğu zaman, ona baş vuruyorlardı.

Yûşa Aleyhisselâm, Şam tarafında bulunan Belkâ şehrinde oturan "Kavm-i Cebbârîn" denilen azgın ve zâlim kavim ile harbetmekle emir olundu.

İnsanlara zarar veren, haksızlık yapan, hayvanları telef eden ve tabiatı tahrip edip, yeryüzünde Cenab-ı Allâh tarafından kurulmuş olan güzel dengeyi bozmaya çalışan bu zâlim insanların üzerine, Yûşa Aleyhisselâm, Cenab-ı Allâh'ın emri ile yürüdü.

Bel'âm bin Bâurâ'ya Müracat Etmeleri

Yûşa Aleyhisselâm'ın kendilerine doğru geldiğini işiten bu azgın millet'in acımasız temsilcileri, soluklarını Belam bin Bâura'nın yanında aldılar. Münâsip bir dil ile:

-“Efendimiz! Hazret-i Musa'nın halifesi²¹³ Yûşa Aleyhisselâm, bu tarafa geliyor, dediler.

Belâm bin Bâura sevinçle cevap verdi:

-İyi

-Efendim! İyilik bunun neresinde?

-Bunun her tarafı iyilik. Allâh'a şükûr etmemiz gerekir... Cenab-ı Allâh'ın Peygamberi memleketimizi şereflendiriyor. Bundan daha büyük iyilik olur mu?

Adamlar doğruluktan yana gözükererek;

-Hazret-i Musa'nın halifesi Yûşa Aleyhisselâm'ın bu tarafa gelmesi bizim için büyük bir şeref. Lâkin Yûşa Aleyhisselâm, yalnız değildir. Yanında 600 (altı yüz) binden daha fazla askeri var. Bizim bütçemiz, onları yedirmeye, içirmeye yetmez. Onları onlara yakışır bir şekilde ağırlayamayız.

212 İsm-i Azam, Cenab-ı Allâh'ın büyük ismi. Okunduğu zaman duaların kabul olunduğu dua.

213 Bel'âm bin Bâurâ'nın aleyhinde dua etmek istediği kişi Yûşa Aleyhisselâm'dı. Bazı tarihçiler, özellikle büyük tarihçi İbni İshâk hazretleri, bu hadise'nin Musa Aleyhisselâm'ın zamanında cereyân ettiğini beyan etmektedirler. Tarih ve tefsir kitaplarında yapmış olduğum araştırmaya göre, Bel'âm bin Bâurâ hadisesi Hazret-i Musa'nın halifesi Yûşa Aleyhisselâm'ın döneminde meydana geldi. Her şeyin doğrusunu Allâh bilir. Tarihi Taberi Tercemesi c. 1, s. 435, İslâm Tarihi, c. 1, s. 200, Osmanlı yayınevi, Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâinât, 1/230

Onlara tahammül edemeyiz.

Azizlerimiz, zelil olur.

Büyüklerimizin kıymeti kalmaz.

Kıtlık olur. Geçim ve maişet sıkıntısı çekeriz. Lütfen siz, Yûşa Aleyhisselâm'ın bu tarafa gelmemesi için dua edin...

Bel'âm bin Bâura,

-“Allâh kerîm'dir. Elbette onları yedirir ve içirir,” buyurdu.

Şeytanın İğvâsı

Şeytan²¹⁴ boş durmadı.

Kıskançlık tohumlarını ekti.

Belâm bin Bâûrâ'nın içine hased tohumlarını ekmeye başladı. Şeytân:

“Ey Bel'âm bin Bâurâ! Halkın sana büyük bir sevgi ve saygısı var. Devlet adamları bile senin ayağına geliyorlar. Bunları kırma. İstekleri doğrultusunda dua et. Eğer Yûşa' bu tarafa gelirse, o peygamberdir ve bütün insanlar O'nun yanına gider, sizin ise evvelki rağbetiniz kalmaz, diye iğvâ veriyordu.

Belâm bin Bâûra, şeytana la'net okudu ve onlara şöyle seslendi:

-Yûşa Aleyhisselâm, bir peygamberdir. Peygamberlerin seyr ve hareketi vahy-i ilâhî yani Cenab-ı Allâh'ın emri ile olur. Eğer Cenab-ı Allâh, Yûşa Aleyhisselâm'a bu tarafa gelmesini emretmiş ise, o mutlaka gelecektir. Yûşa Aleyhisselâmın bu tarafa gelmemesi için dua etmek, azgınlık ve asîliktir. İnsanı dinden çıkarır. Yûşa Aleyhisselâm büyük bir Peygamberdir. Hepimizin peygamberidir. Ben Yûşa Aleyhisselâm'ın şeriatı üzere yaşadığım halde, nasıl olurda ona ve hakka muhalif dua edeyim? Onun bu tarafa gelmesi, sizin sandığınız gibi kıtlık veya yokluğa yol açmaz; bereket ve hayır getirir.

Ey Aziz kavmim! Geliniz bu kötü düşünceleri bırakınız. Yûşa Aleyhisselâm'ın emir ve kanunlarına bağlanın, Yûşa Aleyhisselâm'ı beddua veya silah ile değil; gül ve çiçeklerle karşılayınız, dedi.

Kadın ve Para

Kadın ve para...

214 Şeytan, cin tâifesindendir. Şeytanın asıl adı Azâzil'dir. Kendisine iblis'te denir. İblis, Âdem Aleyhisselâm'a secde etmediği için, Allâh'ın rahmetinden mahrum kaldı. Lânete uğradı. Kendisine Şeytan denildi. Çünkü şeytan kelimesi şu manalara gelir: İğfal edici, ayartıcı, ifsad edici, bozucu, yaygaracı, baş belâsı, rahat vermeyen, insanı hakda-adâletten ve doğru yoldan çıkaran, insanı rahmetten uzaklaştıran ve insana rahat vermeyen gibi manalara gelir. Şeytan sürekli fırsat kollamaktadır. İnsanları aldatmak için çâreler aramaktadır.

Dünyanın en büyük imtihanı kadın ve paradır.

Baş döndüren, câzibe ve sarhoş eden çil çil altınlar...

Onların karşısında durmak her kişinin değil; er kişinin işidir.

Onlar, Bel'am bin Bâura'dan ümidlerini kesip, Bel'am bin Bâura'nın eşine koştular. Belam bin Bâura'nın dünyada eşi ve benzeri bulunmayan çok güzel bir hanımı vardı. Belam bin Bâura da ona delliler gibi aşıktı. Belam bin Bâura'nın eşinin ayakları önüne servetler ve hazineler döktüler. Ve dediler ki;

-Ey saygı değer hanımefendi! Memleketimizde kocanızdan daha büyük bir âlim ve evliyâ olmadığı gibi, sizden de daha iyi ve güzel bir hatun yoktur. Yûşa Aleyhisselam bu tarafa doğru gelmektedir. O peygamberdir, geldiği zaman bütün insanlar O'na giderler. Hocamız Belam bin Bâura'nın izzet ve hürmeti ve sizin de rağbetiniz kalmaz. Toplumdan görmekte olduğunuz saygı, sevgi ve ikramın devamı için, mutlaka Hazret-i Yûşa buraya gelmemelidir. Biz, Belam bin Bâura'ya bunu ifade ettik; razı olmadılar. Lütfen kocanızın izzeti ve kendi hürmetinizi düşünerek; Hazret-i Yûşa'nın gelmemesi için, kocanıza beddua ettirin. Duaları müstecab olduğu şüphesizdir. Eğer beddua ettirseniz daha bir çok, mal, altın, gümüş ve değerli hediyeleri zat-ı muhteremelerine takdim edersiniz, dediler.

Kadın getirilen hediyelere baktı, gözleri kamaştı. Razı oldu.

-Tamam, dedi. Siz bu işi bitmiş bilin. Ben kocamı muhakkak razı ederim. O, bu gün yarın Yûşa Aleyhisselamın aleyhinde dua edecektir. Onun duası sizin bildiğiniz gibi makbuldür. Yûşa Aleyhisselam buraya gelemez.

Belam bin Bâura akşamleyin eve geldiğinde, hanımı önüne sandıklar dolusu çil çil altınları, gümüşleri ve diğer kıymetli hediyeleri koydu.

Belam bin Bâura'nın gözleri fal taşı gibi açıldı. Hayrette:

-Nereden?

Hanımı cilveli bir sesle

-Nereden olacak... Yûşa Aleyhisselam'dan değil ya, tabii ki, senin kadirşinas kavminden...

Belam bin Bâura:

-Gerçekten benim milletim kıymetimi biliyor. Allâh kendilerinden razı olsun. 400 (dört yüz) yıldır bana bakıyorlar. Bu güne kadar beni krallar gibi yaşattılar. Allâh, mallarına bereket versin, mülklerini dâimî kılsın, diye dua etti.

Kadın:

-Mal ve mülklerinin sonu geldi.

-Neden

-Neden olacak? Yûşa Aleyhisselam 600 (altı yüz) bin kişilik ordusu ile buraya geldiği zaman, bu kavim onları besleyebilir mi? Fakir ve kıt kanaat geçinen bu mümtaz topluluk, Yûşa Aleyhisselam ve ordusunun ağır yükünü kaldıracak mı? Az değil 600 bin kişi... Dile kolay. Cenab-ı Allâh, savaş için

Yûşa Aleyhisselam ve ordusunu başka tarafa göndersin. Bizim bu kadirşinas ve temiz milletimiz ile savaş olmazsa olmaz mı? Bunlardan daha günahkar ve azgın nice nice kavimler vardır.

Belam bin Bâûra da doğru anlamında başını salladı. Hanımı ağlamaklı bir sesle devam etti:

-Vallâhi eğer sen bu efendi, iyi niyetli ve temiz topluluğun üzerine gelen Hazret-i Yûşa'ya beddua etmezsen, bu andan itibaren bir saniye bile senin yanında duramam. Başımı alır giderim. Kimse bundan böyle sana saygı göstermez. Herkes sana lanet eder. Böyle bir günde de kavmine faydalı olmazsan, ne zaman hangi işe yarayacaksın. İlmîni ve marifetini bu gün ortaya koy. İsm-i Azam duasını biliyorum diyorsun. Oku İsm-i Azamı, Yûşa Aleyhisselamın buraya gelmemesi için dua et. Yûşa Aleyhisselamın helaki için dua et demiyorum. Sadece buraya gelmemesi için dua edeceksin" dedi.

Kadın hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Belam bin Bâûra eşinin göz yaşlarını sildi.

-Tamam, dedi. Dua edeceğim. Yûşa Aleyhisselam buraya gelmesin, cihad için başka diyar ve kavimlerin üzerine gitsin.

Belam bin Bâûra, hatırın baskısına, hediyelerin (Altının) sıcaklığına ve hatunun cilvesine daha fazla dayanamadı.

Merkep Dağ Taş ve Ağaçlar Dile Geldi

Belam bin Bâûra'nın hakkı gören gözleri kör oldu.

Doğruyu söyleyen dili lâl oldu.

Hakkı ve hakikati ve güzel şeyleri düşünen beyni felç oldu.

Feyz ve nur ile dolu olan kalbi bir anda köreldi.

Bir anda akı gitti. Cahil bir insan oldu sanki...

Yûşa Aleyhisselam'a beddua etmek için, Salihîyye dağına tıramdı. Merkebine binerek dağa çıkarken gizliden bir ses geldi:

-Ey Belam bin Bâûra nereye gidiyorsun? Geri dön. Cenab-ı Allâh'ın emri ile gelen Yûşa Aleyhisselam'a beddua etme. Duan dergah-i izzette makbuldür ve lakin sonu hayır değildir. Kadının cilvesine, dostların hatırına ve dünya malına aldanarak Yûşa Aleyhisselam'a beddua edecek olursan, Şeytan gibi ömür boyu pişman olursun. Dünya ve ahirette hüsrâna ve büyük zararlara uğrarsın.

Belam bin Bâûra kendisine nasihat eden bu sese kulak vermedi.

Kulak vermeye de niyeti yoktu.

Dünyanın süsü onun gözlerini büyülemişti.

Başta biraz durdu. Hanımı, hediyeleri ve dostlarının hatırını düşününce yoluna devam etti.

Havada uçan kuşlar fesih bir dil ile Belam bin Bâûra'ya seslendiler.

-Ey Belam bin Bâûra nereye gidiyorsun? Geri dön. Kuşlar ve bütün hayvanlar Yûşa Aleyhisselam'ın bu memleketi şereflendirmesine seviniyor ve O'nu heyecan ile bekliyorlar. Allâhu Teâlâ Hazretlerinden kork... Allâh'ın Peygamberine beddua etme. Son pişmanlık fayda vermez.

Belam bin Bâûra başını kaldırdı. Kuşlara baktı. Sıra sıra kuşlar ona kanat çırpıyorlardı. "Bu sevdâdan vazgeç" diye ...

O biraz durakladı. Gökyüzünün mavisini kapatan kuşlara baktı. Bir an vazgeçer gibi oldu. Sonra eşini, altınları ve kavmini düşündü. Kendi kendine mırıldandı:

-Vazgeçmek mi? Mümkün değil... Geri dönersem hanıma ve insanlara ne derim sonra? Bir kısım kuşların sözlerine kulak verdim ve döndüm dersem bana gülmezler mi? Deli demezler mi? Bizim değil de, kuşların sözlerine mi kulak verdin? Hiç kuşlar konuşur mu? Diye benimle alay etmezler mi? Hayır hayır... Gideyim. Yûşa Aleyhisselam'a beddua edeyim. Sonra tevbe ederim. Cenab-ı Allâh ğafûr ve rahîm'dir. O bütün günahları bağışlar.

Merkebinin "dehledi" yoluna devam etti. Dağdaki ağaçlar dile geldi:

-Ey Belam bin Bâûra nereye gidiyorsun? Geri dön. Senin kendisine beddua etmek isteğin kişi Hazret-i Yûşa'dır. Allâh'ın peygamberidir. Ona beddua edersen sonun harap olur. Şeytan gibi lanete uğrarsın. Bizler ve bütün varlıklar Yûşa Aleyhisselama aşığız. Onun bir an önce gelmesini ve buraları şereflendirmesini bekliyoruz. Yûşa Aleyhisselam'a beddua etmek senin kerem, takvâ ve ilmine yakışmaz.

Nafile...

Belam bin Bâûra, ağaçlara hiç kulak asmadı. Merkebinin dövüp, yoluna devam etmek istedi. Merkebi asla yerinden hareket etmedi. Belam bin Bâûra'nın didinmeleri ve uğraşmaları karşısında, merkebi dile geldi:

-Ey mel'un, âsî ve azgın insan! Cenab-ı Allâh'ın emri ile buraya cihada gelen Hazret-i Yûşa'ya beddua etmeye gitmekten vazgeç. Bütün mahlukat Onun gelişine sevinirken sen, kötû kalbli eşinin ve azgın kavminin isteğine uyarak, O yüce Peygamberin buraya gelmemesi için dua etmeye gidiyorsun. Akibetinin şeytan gibi olacağı açıktır. Beni de bu kötû işe ve büyük günaha alet etme. Öldürsen bile bir adım ileri gitmem, dedi. Belam bin Bâûra merkebinden indi. Merkebine bir tekme atarak, yayan dağa tımandı. Kendi kendine:

-Hayvanların oyuncağı oldum. Şimdiye kadar ben insanlara vaaz ederken, şimdi de eşek beni irşad etmeye çalışıyor, bana nasihat ediyor. Bunu insanlara anlatsam, bana gülerler. Hem de katıla katıla gülerler. "İnsanlara değil de, merkebe mi kulak verdin" derler.

Bel'âm bin Bâurâ, güzel dualar ettiği yere vardı.

Belam bin Bâûra, Salihîyye dağında her zaman dua ettiği yere çıktı. Etrâfa baktı.

Dağ, taş, ağaçlar, havada uçan kuşlar, gökte melekler, hep ona:

-“Ey Bel'âm! Allâh'ın peygamberine beddua etme,” diyorlardı.

Gözü dünya bürümüş, kadın ve paradan başka bir şey düşünemiyen Belâm bin Bâurâ, Yûşa Aleyhisselâmın memleketine gelmemesi için dua etti.

Cenab-ı Allâh hikmeti üzere duasını kabul etti.

Belam bin Bâûra duasını ettiği sırada, Yûşa Aleyhisselâm da ordusu ile Konkoçe sahrasına gelmişlerdi. Yûşa Aleyhisselâm ordusu ile beraber, akşama kadar yol gitti. O gece istirahat etmek için konaklayıp sabah kalktıklarında, kendilerini tekrar hareket ettikleri yerde buldular. Bir rivayete göre bu hal tam 40 (kırk) gün devam etti. Yûşa Aleyhisselâm:

-“Ey bütün sırları ve gizlilikleri bilen Rabbim! Emrine uyararak “Kavm-i Cebbârın” ile savaşmak ve onları yaptıkları zulüm, kötülük ve haksızlıktan vazgeçirmek ve onlara hak dini öğretmek için bu sahraya geldim. Bu kadar zamandır ilerlemek için gayret ediyoruz, fakat bir türlü olduğumuz yerden ileriye gidemiyoruz. Bunun hikmet ve sebebi nedir?” Cenab-ı Allâh vahiy eder:

-Ey Yûşa! O azgın kavm-i cebbârın büyüklerinden, duası dergâhımda kabul olunan Belam bin Bâûra, senin o diyara gitmemen için dua etti. İşte bundan dolayı, o sahrada ileriye gidemiyorsun, diye buyurur. Yûşa Aleyhisselâm;

-Ya Rabbi! O Belam bin Bâûra'nın en çok sevdiği ne ise emrine muhalefette bulunduğu için onu al, diye yalvarır.

Böylece, biçare Belam bin Bâûra'nın duası aleyhine döndü ve Cenab-ı Allâh onun en sevdiği imanını aldı.

“Kâfirlerin duası, kuşkusuz boşunadır”²¹⁵ hikmetince Bel'âm bin Bâura'dan İsm-i Azam duasının alınması üzerine Müslümanlar, şehre büyük bir aşk ve heyecanla saldırdılar.²¹⁶

Zinâ Edenlerin Kötü Sonu

Yûşa Aleyhisselâm'ın ordusu Belkâ şehrine yaklaştı.

215 Er-Ra'd:13/14, El-Mû'min: 40/50

216 Dini dünyâ'ya âlet eden kötü âlimler, toplum için tehlike oldukları gibi, dinî bilgiye sâhip olmadan irşâd makamına oturan ve şeyh'lik taslayan müteşâyihler de o kadar kötü ve tehlikelidirler.... Yine İsrâîl Oğulları döneminde Şeyh Bersisa'nın hayatı bize örnek olmalıdır. Hadis kitaplarında Ve Osmanlı Yayınevinin Büyük Dini Hikayeler kitabında yazılıdır, bakılabilir

Şehrî mûhâsara altına aldı.

Şehrîn hükümdârı Belkâ şehrini içerden savunmayı tercih etti.

Yûşa Aleyhisselâm'ın ordusu şehrin surlarını zorladılar.

Şehrî savunamayacaklarını anlayan Amalika Cebbârlarından Belkâ hükümdârı Bâlak, şehrin düşmemesi için hileler düşündü.

Aklına bir şey gelmedi.

Bel'âm onlara:

"Ben şimdi hem dünyamı ve hem de âhiretimi kaybettim. Bundan sonra bana hile yapmaktan başka bir şey kalmadı," dedi.²¹⁷

Kral sordu:

"Nasıl bir hile düşünüyorsunuz?"

"Zinâ hilesini!"

"Zinâ mı?"

"Evet zinâ!"

"Bunu nasıl temin edeceğiz?"

"Güzel ve genç kızları süsleyip Yûşa bin Nûn askerlerinin içine gönderin. Mû'min askerlerden biri zinâ ederse Allâh onlara vebâ hastalığını verir," dedi.

Şehrîn bütün güzel kız ve genç kadınlarını süsleyip, İsrâîl Oğullarının içine gönderdiler.

Askerleri tahrik ettiler.

Bir çok Yahudî asker onlarla zinâ ettiler.

Bunun üzerine Allâh onlara vebâ hastalığını verdi.²¹⁸

Yûşa Aleyhisselâm, bu hileye alet olan askerlere çok gadaplandı. Hârûn Aleyhisselâm'ın torunlarından biri, zinâkâr askerlerden birini, beraber olduğu Amalikalı fahişe ile beraber mızrağa saplayıp:

"Zinâ edenlerin sonu budur!" diye ordu içinde ibret olsun diye gezdirdi.²¹⁹

Yûşa Aleyhisselâm zinâ edenlere beddua etti. Zinâ edenlerin hepsi öldüler. Yûşa Aleyhisselâm'ın emriyle fahişeler ordudan uzaklaştırıldı.

Askerler tevbe ettiler.²²⁰

İmanlarını tazelediler.

Belkâ Şehrînin Fethi

Günahlarından tevbe eden, imanlarını tazeleyen, İslâm ordusu büyük bir gayretle şehre saldırdılar.

Şehrîn surları muhkemdi.

217 İbnî Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 1192

218 İbnî Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.192; bir saatin içinde yetmiş bin asker öldü.

219 İbnî Esîr, El-Kâmil fit-Tarih c. 1, s. 193; İbnî Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.192

220 Tanhi Taberî, c. 1, s. 438

Mancınıklarla koca koca taşları kale'ye attıkları hâlde, şehrin kalesi bir türlü yıkılmıyordu.

Yûşa Aleyhisselâm'ın duasının bereketiyle Cenab-ı Allâh, yere emretti. Yer sarsıldı. Depremle birlikte şehrin surlarının bir kısmı yıkıldı. Yıkılan yerden Yûşa Aleyhisselâm'ın ordusu kılıçlarını çekip şehrin içine girdiler.²²¹

Yûşa Aleyhisselâm ve ordusuna karşı dayanabilecek hiçbir güç yoktu.

Devrin bütün insanların kalbine korku salan ve herbiri birer insan azmanı olan Cebbârlar kavmi kaçarken birbirlerini tepeliyorlardı.

Böylece şehir alındı.²²²

Şehrin alınmasıyla birlikte Bel'âm bin Bâurâ'yı getirip mahkemeye çıkardılar.

Bel'âm bin Bâurâ'ya sordular:

-“Senin hakkında nasıl bir hüküm verelim? Sence senin cezân ne olmalıdır?”

Bel'âm bin Bâurâ kekeledi:

-“İdâm!”

Dünyalık için, Allâh'ın peygamberi ve onun ordusuna beddua ederek, imanı bırakıp küfrü tercih eden kişi, kendi cezâsını kendisi verdi.

Bel'am bin Bâurâ'yı asarak öldürdüler.²²³

Kudüs-i Şerif'in Fethi

Belkâ'nın fethiyle Yûşa Aleyhisselâm ve ordusu çok sevindi. Yûşa Aleyhisselâm, Belkâ şehrine vali ve memurlar tayin etti.

Şehri düzene soktu.

Belkâ şehrini fethedip, halkın huzur ve saadeti için gerekli olan tedbirler aldıktan sonra Yûşa Aleyhisselâm, Kudüsi şerife yöneldi.

Yûşa Aleyhisselâm, ordusu ile Kudüs-i Şerif'in önlerine geldi. Ordusuna Kudüs-i Şerifi gösterdi. Onlara hutbe okudu:

-“Burası Kudüs'tür! Varmak istediğimiz ve almak istediğimiz mübârek şehir... Şimdi burada Allâh'ı inkâr eden zâlim kavimler oturmaktadır. Bu mukaddes şehri kâfirlerin elinden kurtarmalıyız,” dedi.

Askerlerden biri sordu:

-“Efendim! Buraya Allâh'ın emriyle mi geldiniz?”

-“Evet! Bu şehri almayı Allâh bana emretti!” dedi.

O asker büyük bir samimiyetle tebessüm etti:

221 Tarihi Taberî, c. 1, s. 438

222 İslâm Tarihi, c. 1, s. 200, Osmanlı yayınevi

223 Tarihi Taberî, c. 1, s. 438

-“Kederlenmeye gerek yok. Sizi peygamber olarak gönderen Cenab-ı Allâh elbette bizlere yardım edecektir.”

Bir başkası yüksek sesle:

-“Nereden biliyorsun?”

-“Bu güne kadar hep yardım etmesinden.... Erihâ, Eliyâ ve Belkâ şehirlerinin fethinde bize yardım eden Cenab-ı Allâh, elbette yine peygamberine ve onun ordusuna yardım edecektir. Yeterki sizler ona tevekkül ediniz...

Yûşa Aleyhisselâm'ın askerleri bir Cuma günü, büyük bir aşk ve heyecan ile düşmana saldırdı. Şehir fethedilmek üzereydi. Bir Cuma günüydü. Cümartesi günü, Hazret-i Yûşa'nın şeriatında mukaddes gündür. O gün, savaş haramdır. O gün ibâdetle meşgul olunmalıdır.

Güneşi Durdurma Mucizesi

Yûşa Aleyhisselâm'ın, mucizeleri arasında güneşin batışını Allâh'ın izniyle geciktirmesi çok meşhurdur... Güneş'in durma mucizesi Beyti Makdis'in fethinde gerçekleşti.

Muhârebe uzun sürdü. Fetih müyesser olmadı. Kalenin düşmesine az kalmıştı. Düştü, düşecekti. Güneşte batmak üzereydi. Cuma günü akşam üstü tam kâfirleri mağlup ederek, zafere kavuşmak üzere iken, güneş batmaya başlamıştı. Giren gece ise, Cumartesine aitti. Bu gün ise mukaddes bir gündü. Savaşı kesmeleri gerekiyordu. Düşmana fırsat verildiği takdirde bütün emekleri boşa gidecekti. Durumun aleyhlerine döneceğini gören Yûşa Aleyhisselâm dua etti. Güneşin durması (batmaması) için Cenab-ı Allâh'a yalvardı.

Güneş olduğu yerde durdu.²²⁴

Zaman dondu.

224 Yûşa Aleyhisselâm'ın duasının bereketiyle güneşin olduğu yerde durma mucizesi hakkında Efendimiz (s.a.v) Hazretleri hadisi şeriflerinde şöyle buyurmaktadırlar.

حَدَّثَنَا اسْوَدُ بْنُ عَمِيرٍ أَخْبَرَنَا أَبُو بَكْرِ عَنْ هِشَامٍ عَنْ ابْنِ سِيرِينَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الشَّمْسَ لَمْ تَحْبَسْ إِلَّا لِیُوشَعَ لِيَالِي سَارٍ إِلَى بَيْتِ الْمُقَدِّسِ

"Muhakkak, güneş hiç bir beşer için hapsedilmedi. Ancak Beyti Makdisi fethetmesi için Yûşa (Aleyhisselâm) için durduruldu." (Ahmed bin Hambel, Müned.) Bu hadisi şerifte Kudûsü fethedenin Musa Aleyhisselâm değil de Yûşa Aleyhisselâm olduğunu göstermektedir. İbni Kesir, Kıyasu'l-Enbiyâ, c.2, s.194

Mû'minler büyük bir aşk ve heyecan ile saldırdılar. Yûşa Aleyhisselâm'ın duasının bereketiyle güneşin durduğunu görenlerin imanı kat kat arttı. Büyük bir inançla düşmanın üzerine yürüdüler. Şehir alındı. Mû'minler galip gelip şehri aldıktan sonra güneş battı.²²⁵

Şükür Yerine Nânkörlük

Kudûs-i Şerîf, mübârek bir şehirdir.

Peygamberler diyâridir.

Evliyâ'nın barınağıdır.

Mekke-i Mükەرreme ve Medine-i Münevvere'den sonra Kudûs-i Şerif, gelir. Kudûs-i Şerif, yeryüzünün en mübârek mekânlarından...
İsrâil Oğulları, asırlardır, hep Kudûs-i Şerife girmenin hayâllerini kuruyorlardı...Tâ Firavunların zamanından beri İsrâil Oğullarının hayatında Kudûs'un büyük bir yeri vardı...

Kudûs bir hayâldi.

Kudûs bir mefkûreydi.

Kudûs bir idealdi.

Kudûs bir davâ idi.

Kudûs bir rûyâ idi.

Kudûs erişilmez bir ümit idi.

Böyle bir şehri fethetmek, Yûşa Aleyhisselâm'a nasip oldu. Yûşa Aleyhisselâm bütün İsrâil Oğullarını topladı, onlara:

"...Bu şehre girerken kapısında Cenab-ı Hakka rukû ve secde ederek hıttâ, deyip, girin..." dedi.²²⁶

İçleri fitne ve fesat ile dolu olup ahlakları bozulan bazı Yahudîler, hıttâ kelimesini değiştirdiler. Maskaralık yaparak "habbe" gibi, hububat tanelerini ifade eden sözlerle söyleyerek ilâhî emri hafife aldılar.

İlâhî vahiy ile verilen bu emri hafife alarak, lafız ve mânâsını değiştiren Yahudîler; o anda iniveren bir yıldırımla helak oldular.²²⁷

Kudûs Başkent Oldu

Yûşa Aleyhisselâm, Kudûs-ü Şerifi²²⁸ başkent olarak seçti.

225 İslâm Tarihi, c. 1, s. 201, Osmanlı yayınevi

226 Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri, Mekke-i Mükەرreme'nin fethedildiği gün şehre devesinin üzerinde büyük bir tevâzû ile Cenab-ı Allâha hamd ve şükür ederek şehre girdi. Gûsûl abdesti aldı. Sekiz rek'ât şükür namaz kıldı. İbnî Kesîr, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.196

227 İslâm Tarihi, c. 1, s. 200-201, Osmanlı yayınevi

Oraya yerleşti.

Filistin topraklarında bulunan bütün kâfir devletlere son verdi. Filistin topraklarına tevhid dinini hakim kıldı.Yûşa Aleyhisselâm Ken'ân iline ulaştı.

Ken'ân diyarını oniki İsrâil Oğulları kabilesi arasında kur'a ile bölüştürdü. Kendisi Kudüse döndü.

Yûşa Aleyhisselâm, tâ Mısır'dan çıktıkları günden beri beraberlerinde taşıdıkları Yusuf Aleyhisselâm'ın tabutunu, Yusuf Aleyhisselâm'ın kervancılara satıldığı yere defnetmek üzere harekete geçti....

Hazret-i Yusuf'u Defnetme İşlemleri

Yûşa Aleyhisselâm, Ken'ân iline kavuştu.

Hazret-i Yakub'un memleketine vardı.

Mısır'dan çıktıkları günden beri, beraberinde taşıdıkları, Yusuf Aleyhisselâm'ın tabutunu vatanına²²⁸ götürdü.

Yûşa Aleyhisselâm, bütün İsrail Oğullarını topladı. Yusuf Aleyhisselâm'ın mübârek tabutunu ortaya koydu. İsrâil Oğullarına seslendi:

-"Ey İsrâil Oğulları! Ken'ân ilinden uzaklaşmanızın ve asırlarca Mısır'da esâret hayatı yaşamanızın asıl sebebinin kıskançlık olduğunu biliyor musunuz? Yusuf Aleyhisselâm'ı kardeşleri kıskandı. Onu kıskandıkları için hiç acımadan götürüp, kuyu'ya attılar. Babasına senin oğlunu kurtlar yedi diye yalan söylediler. Sonra da gelip, işte burada kervancılara sattılar. Kardeşlerinin mezarlarının nerede olduğunu bilmiyoruz. Fakat Cenab-ı Allâh, Yusuf Aleyhisselâm'ı asırlar sonra yine memleketine kavuşturdu..."

228 Kudüs, Mekke ve Medine'den sonra yeryüzünün en mübârek yeridir. Kudüs'te binlerce peygamberin kabri bulunmaktadır. Daha sonra Süleyman Aleyhisselâm tarafında Kudüs'te Mescid-i Aksâ inşa edildi. Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri, Mirac'a çıkarken Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksâ'ya uğradı. Orada yüzyirmibeş bin (ikiyüzyirmibeşbin) peygambere imam oldu. Onlara namaz kıldırıldı. Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksâ için, Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır:

مَنْ زَارَ بَيْتَ الْمَقْدِسِ مُخْتَبِئًا أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ أَلْفِ شَهِيدٍ وَحَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ
عَلَى النَّارِ وَمَنْ زَارَ عَالِمًا فَكَانَتْ زَارَ بَيْتِ الْمَقْدِسِ

Kim sevabanı Cenab-ı Allah'dan diliyerek, Mescid-i Aksâ'yı ziyaret ederse, Allâh ona bin şehid'in mükâfatını verir ve onun cesedeni cehennem ateşine haram eder. Kim bir âlimi ziyaret ederse o kişi sanki Mescid-i Aksâ'yı ziyaret etmiş gibi sevap alır. (Bakanız:Ruhu'l-Beyan 1/209) Bu hadis-i şerifte, Mescid-i Aksâ ile beraber; ilim ve âlimlerin önemi'de ortaya çıkmaktadır

Bundan ibret alın.

Birbirinizi kıskanmayın.

Birbirinizin aleyhinde olmayın.

Birbirinizin dedikodu'sunu yapmayın.

Birbirinize düşman olmayın.

Birbirinizi sevin.

Birbirinizi sayın.

Birbirinizin ayıplarını araſtırmayın.

Birbirinizi bağışlayın.

Birbirinizi hoşgörün.

Birbirinizi kardeş bilin.

Zâten kardeşsiniz!

Hepiniz o yüce Peygamber Yakub'un neslinden gelmektesiniz.

Yakub Aleyhiſſelâm, Hazret-i İſhâk'ın²³⁰ o da, İbrahim Aleyhiſſelâm'ın

oğludur....

Bölmeyin.

Tefrikaya düşmeyin.

Birbirinize üstünlük taslamayın.

Üstünlük ancak takvâ ile dir.

Yusuf Aleyhiſſelâm'ın hayatından ibret alın. Ne kadar çile çekerseniz çekin elbette bir gün sona erecektir. Çünkü her karakişın bir baharı vardır. Mısır'a aziz de olsanız elbette bir gün öleceksiniz....

Ölümden sonrasına hazırlanın...

Yüſâ Aleyhiſſelâm, İsrâil Oğullarına hutbe okuduktan sonra Yusuf Aleyhiſſelâm'ın defin işlerine başladı. Saf saf durup bir daha cenâze namazını kıldılar.

Yüſâ Aleyhiſſelâm, Yusuf Aleyhiſſelâm'ın mübârek tâbutunu kervancılara satıldığı yere defnetti.²³¹

230 İshâk Aleyhiſſelâm, Hazret-i İbrâhim'in ikinci oğludur. Şam ve Filistin halkına peygamber olarak gönderilmişti. İshâk Aleyhiſſelâm'ın iki oğlu vardı. Yakub ve İys. Yakub Aleyhiſſelâm'dan İsrâil oğulları, İys'tan ise, Rûm, Yunan ve Ermeniler türedi. İshâk Aleyhiſſelâm, yüzseksen (180) yaşında iken Halîlurrahman kasabasında vefat etti. Baba ve annesinin yanına defnedildi.

231 Seydi Şehri, Mahmud Es'ad, Tarih-i İslâm, s. 24, Matbaa-i Hayriyye, Dersaadet- 1327-1330

Şâm'ın Fethi

Kudüs'ün fethinden sonra, Yûşa Aleyhisselâm Şam'a²³² yöneldi.

Şâm'ın toprağı çok genişti.

Şâm topraklarında tam otuzbir adet krallık vardı.

Yûşa Aleyhisselâm, bu krallara önce put ve heykelleri bırakmaları ve Allâh'a inanmaları için dine çağırırdı.

Krallar, ona inanmadılar. Hazret-i Musa'nın tevhid dinini kabul etmediler. Tevhid ordusu ile küfür ordusu arasında çok çetin savaşlar oldu.

Krallar, Yûşa Aleyhisselâm'a karşı koyamadılar.

Yûşa Aleyhisselâm, hepsini mağlup etti.

Şâm topraklarında tevhid dinini hâkim kıldı.

Yûşa Aleyhisselâm, Şam toprağında tam otuz bir kralı mağlup ederek ülkelerini fethetti.²³³

Ele geçirdiği Şam ülkesine ve şehirlerine valiler tayin etti.²³⁴

Yûşa Aleyhisselâm, Şam topraklarında şirk ve küfür temizledikten sonra, Anadolu'ya yöneldi....

Anadolu'nun Fethi

Yûşa Aleyhisselâm, Şam ve Filistin topraklarını fethettikten sonra Anadolu'ya²³⁵ yöneldi.

232 Şâm sadece Şam, şehri değildir. Şâm bütün Suriye demektir. Şâm topraklarında o dönemde otuzbir krallık bulunuyordu. Kralın her biri bir adet şehre sahip olsalar bile, otuzbir şehirden meydana gelen bir toprak parçası demektir.

233 İbni Kesir, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s. 193

234 Sâlebî, Arâisü'l-Mecâlis s. 248

235 Anadolu, kavramı, Karadeniz önlerine ve İstanbul boğazına kadar uzanan bir coğrafya'nın adıdır. Bazı yazarların "Yûşa Aleyhisselâm, hiç İstanbul'a gelmedi. Beykoz tepelerinde ziyaret edilmekte olan kabrin Yûşa' peygambere ait olduğu söyleniyorsa da tarihi bilgilere uygun değildir. Bu bir veli veya havârilardan biri olabilir!" (Peygamberler Tarihi Ansiklopedisi, c. 6, s.48, Türkiye Gazetesi) Tarihi bilgilere asla uygun değildir. Bu tür görüşler, mesnedsizdir. Anadolu'ya fetih için geldiğini kabul ettiğimiz bir yüce Peygamberin bir Anadolu toprağı olan Beykoz tepelerine asla gelmediğini söylemek, tarihle asla bağdaşmaz. Yûşa Aleyhisselâm'ın Anadolu'ya geldiğine dair birçok rivâyetleri var; ama gelmediği konusunda hiçbir rivâyet yoktur.

Şam beldeleri ve Anadolu tarafına fetih herekâtına başladı. Buralarda bir çok şehirleri fethetti.²³⁶

Yûşa Aleyhisselâm'ın Anadolu taraflarına doğru gelmekte olduğunu işiten Anadolu kralları, ona karşı koyabilmek için iyice hazırlanmalarına rağmen, Yûşa Aleyhisselâm'ın kahraman ve cesûr ordusuna karşı direnemediler.

Anadolu kaleleri teker teker düştü.

Yûşa Aleyhisselâm, Anadoluyu karış karış gezdi.

Put ve heykellere tapanlar ile savaştı.

Tevhid dinini yaymaya çalıştı.

İman edenlere amân verdi.

Kûfûr'de direnenlerle savaştı. Onları mağlup ettikten sonra memleketlerine vâli ve gerekli memurlarını tayin etti.

Yûşa Aleyhisselâm, Anadolu'nun nihâyeti olan Karadeniz Bölgesine kadar yürüdü.²³⁷

Yûşa Aleyhisselâm, bütün Şâm topraklarını fethedip Mısır çevresini, Kudûs ve diğer mukaddes şehirleri aldıktan sonra, Anadolu'ya yöneldi... Tâ Karadenize kadar bütün Asya kıtasını fethetti.

TOPYEKÛN HELAK

Yûşa Aleyhisselâm'ın şehirleri fethetmesiyle kavmi rahata kavuştu.

Daha önce Mısır'da Firavun'un zulmü altında inim inim inleyen İsrâil Oğulları, o dönemde yeryüzünün seçkin insanları oldular. Zengin oldular.

Kısa sürede geçmişlerini unutup, isyâna başladılar. Yahudîlerin kötülere, Allâh'a ve onun peygamberi Yûşa Aleyhisselâm'a karşı gelip, yeryüzünü günahla kirletirken, iyileri de hadiseye seyirci kalıyorlardı. Güçleri yettiği halde onları kötülüklerden alıkoymuyorlardı. Onlara gereken vaaz ve nasihatı etmiyorlardı.

Cenab-ı Allâh, Yûşa Aleyhisselâm'a vahyetti:

-“Ey Yûşa! Senin kavminin iyilerinden kırk bin, kötülerinden altmış bin kişiyi helak edeceğim.”

Yûşa Aleyhisselâm:

-“Ya Rabbî! Kötü ve şerli olanlar tamam, onları helak et; ama iyilerin helak olmalarının sebebi nedir?” diye dua etti.

Cenab-ı Allâh:

236 İslâm Tarihî, c. 1, s. 201, Osmanlı yayınevi

237 Gaziantep'te bulunan Yûşa Aleyhisselâm'ın makamı ile İstanbul Beykoz'da bulunan Yûşa Aleyhisselâm'ın makam ve kabirleri Yûşa Aleyhisselâm'ın Anadolu'ya geldiğini ispat eden en büyük delillerdendir.

-“İyileri, kötülerin kötülüklerine manî olmadılar, onlara benim için buğzetmediler. İyiliği emredip kötülüklerden insanları alıkoymaya çalışmadıkları için onları helak edeceğim,” buyurdu.²³⁸

Kırk bin kişi geceleyin teheccüd namazında iken, kötülüklerine göz yumdukları kötü insanlarla beraber helak oldular.

Yûşa Aleyhisselâm'ın Hilyesi ve Ahlakı

Yûşa Aleyhisselâm, karayağızdı.

Zamanına göre orta boyluydu.

Güzel yüzlüydü... Yusuf Aleyhisselâm'a benziyordu. Yusuf Aleyhisselâm'a benzeyen yüzünün güzelliğini görenler, ona hayran oluyorlardı.

Hayretle ona bakıyorlardı.

İnsanlar ona gelip;

“Ey Allâh'ın peygamberi sana selâm vermeye geldik” diyorlardı.

Yûşa Aleyhisselâm, nurânî yüzlü, iri gözlü ve yassı göğüslüydü.

Büyük bir hayâ sahibiydi.

Utanırdı.

İnsanlar'dan utanırdı. Yalnız kaldığı zaman da meleklerden utanırdı.

Cesûrdu.

Yığitti.

Harp taktik ve tekniğini en iyi bilen kişiydi.

Gerektiği zaman, tek başına bir orduya karşı savaşabilecek güçte bir kahramandı.

Güzel bir ahlaka sahipti.

Fakirlere yardım elini uzatır, mazlumların yardımına koşar ve toplumun saadeti için çalışırdı.

Yûşa Aleyhisselâm, bütün hayatını insanlara ilâhî emir ve yasakları öğretmeye adanmıştı.

Musa Aleyhisselâm'ın sağlığında halk onu âlim bilip ondan bilgi aldıkları gibi Musa Aleyhisselâm'ın vefatından sonra, Cenab-ı Allâh ona peygamberlik verdi.

İnsanlara doğru yolu gösterdi.²³⁹

238 İmam Gazâlî, İhyâ'u Ulûm'd-dîn, c. 2, s. 151, Darü'l-Marife-Beyrut; Ruhul-Beyan: 5/417
239 İslâm tarihi, c.1, s. 199, Osmanlı yayınevi, Peygamberler Tarihi Ansiklopedisi, c. 4, s. 48, Türkiye Gazetesi

Yûşa Aleyhisselâm'ın Vefatı

Yûşa Aleyhisselâm, İsrâil Oğullarının başında yirmi yedi sene kalıp peygamberlik vazifesini tamamladı.²⁴⁰

Musa Aleyhisselâm'ın vefatından sonra İsrâil Oğullarını yirmi yedi sene yönetti.²⁴¹

Yirmi yedi seneyi fetihlerle geçirdi.

Kıt'adan kıt'aya koştu.

Yûşa Aleyhisselâm, tevhid inancını yaydı.

Hak ve hukuk öğretti.

İnsanın kıymetini insanlara bildirdi.

İnsanlara insan olduklarını hatırlattı

Yûşa Aleyhisselâm, İsrâil Oğulları arasında Allâh'ın kitabı olan Tevrât ile hükmediyordu.²⁴²

Yûşa Aleyhisselâm, yüz yirmi yedi (127) yaşında iken vefat etti.²⁴³

Yûşa Aleyhisselâm, yerine Kâlib bin Yuknâ'yı vekil bırakarak, 127 yaşında âhiret âlemine göçtü.²⁴⁴

Yûşa Aleyhisselâm'ın Kabri

Yûşa Aleyhisselâm'ın kabirleri ile ilgili olarak çok değişik rivâyetler bulunmaktadır. Kitaplarda, Yûşa Aleyhisselâm adına dört makam ve türbe tesbit ettim. Bunlardan üç tanesi, Müslümanların ziyaretine açık ve bakımlı olan yerlerdir... Yûşa Aleyhisselâm'ın makam ve türbeleri:

Kudûs'e yakın Nablus şehrinin bir köyündedir.²⁴⁵

Haleb yakınındaki Mâleb şehrindeyir.²⁴⁶

Gaziantep'tedir.²⁴⁷

240 İslâm Tarihi, c. 1, s. 201, Osmanlı yayınevi

241 İbni Kesir, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.199

242 İbni Kesir, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.199

243 İbni Kesir, Kısasu'l-Enbiyâ, c.2, s.199

244 İslâm Tarihi, c. 1, s. 201, Osmanlı yayınevi.

Yûşa Aleyhisselâm'ın, vefatı ile ilgili olarak şu rivâyetlerde vardır:

1. Yûşa Aleyhisselâm, yüz yirmi yaşında vefat etti. Sa'lebi, Mecâlisü'l-Arais s. 250

2. Yûşa Aleyhisselâm, yüz yirmi altı yaşında vefat etti. İbnül-Esir, el-Kâmil fit-Tarih c. 1 s. 203,

3. Yûşa Aleyhisselâm, yüz yirmi yedi yaşında iken vefat etti. Sa'lebi, Mecâlisü'l-Arais s. 250; Tarih-i Taberi, c. 1, s. 229; İslâm Tarihi, c. 1, s. 201, Osmanlı yayınevi

245 Nişâncızâde, Mirât-i Kâinât, 1/232, Nablus şehrindeki makam, bakımlı olup mü'minlerin ziyaretine açıktır.

246 Nişâncızâde, Mirât-i Kâinât, 1/232, Halebe yakın olan Mâleb şehri, Gaziantep şehri olabilir...

Sahih olan bir rivâyete göre Yûşa Aleyhisselâm'ın mübârek kabri şerifleri İstanbul boğaziçinde kendi adıyla anılan tepededir.²⁴⁸

Osmanlı'nın büyük evliyâ ve âlimlerinden olan Beşiktaşlı Şeyh Yahyâ Efendi (k.s.) Hazretleri²⁴⁹, Yûşa Aleyhisselâm'ın mübârek kabri şeriflerinin İstanbul'daki Yûşa tepesinde olduğunu manevi keşif yolu ile bildirmişlerdir.²⁵⁰

Burası günümüzde halkın ziyaretine açıktır.

Mü'minler, o yüce peygamberi ziyaret etmek için buraya akın etmektedirler...

Keşif Yolu ile Kabrin İçi Bilinir Mi?

Keşif yolu ile kabrin içi bilinir mi?

İslam akaidine göre "Evliyâullah'ın kerâmeti hakdır"²⁵¹ Allâh'ın velî kullarının, bir kabrin durumunu bilmeleri Allâh'ın onlara verdiği bir ihsan ve kerâmettir...

Fatih Sultan Mehmed Han,²⁵² Akşemseddin Hazretlerine²⁵³ geldi.

Akşemseddin Hazretleri, Efendimiz (s.a.v.) Hazretlerinin "İstanbul elbette fethedilecek, onu fetheden emir ne güzel emir'dir ve onun askeri ne güzel askerdir"²⁵⁴ övgüsüne nail olan yüce Padişahı büyük bir sevgi ile karşıladı.

"Hocam! Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden, mihamdâr-i Resûlullah olan Ebû Eyyûb'el-Ensârî Hazretlerinin²⁵⁵ mübârek kabirlerinin İstanbul surlarına

247 Gaziantep'in Bakırcılar Çarşısı içinde bakımlı ve halkın ziyaretine açık Yûşa Aleyhisselâm adına bir makam bulunmaktadır.

248 İstanbul Beykoz'daki Yûşa tepesinde bulunan Yûşa Aleyhisselâm'ın kabri şerifleri halk tarafından ziyaret edilmektedir. En meşhûr olanı burasıdır. Yûşa Aleyhisselâm'ın burada medfûn olduklarını bir çok evliyâ ve mürşid-i kâmiller, beyan buyurmuşlardır.

249 İstanbul'da yetişen büyük velilerdendir. Asıl adı Yahya bin Ömer Beşiktaşlı'dır. Kanuni Sultan Süleyman ile sütkardeştirler. Hızır Aleyhisselâm ile görüşür ve onunla olanlardan ve olacıklardan sohbet ederlerdi. Yûşa Aleyhisselâm'ın kabrinin Beykoz'daki Malum tepede olduğunu keşif yolu ile bildirmiştir.

250 Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi ve Üveysilik, s. 69, İsmet Demir, Hacı Osman Yıldırım, Seçil Ofset, İstanbul-1997

251 Haşiyetü'l-Kestefî alâ Şerh-i Akâid, s. 175

252 Fatih Sultan Mehmed Han Hazretleri; Osmanlı pâdişahlarının yedincisi. İstanbul fâtihî olup, İkinci Murad Han'ın oğludur. 1431 (H. 833) tarihinde Edirne'de doğdu, 1481 tarihinde Venediklerin isteği ve teşviki ile Yahudî dönmesi olan doktoru Yakup Paşa tarafından zehirlenerek şehid edildi.

253 Akşemseddin Hazretlerinin asıl ismi Muhammed b. Hamza olup; lakabı Akşeyh'tir. Evliyâ'nın büyüklerinden Şihâbuddin Sühreverdi Hazretlerinin neslindendir. 1390 (H. 792) senesinde Şam'da doğdu. 1459 (H. 863) yılında Bolu-Göynükte vefat etti.

254 Camiu's-Sağîr c. 1, s. 444, Hadis no: 7223

yakın bir yerde olduğunu tarih kitaplarından okudum. Yerinin bulunması ve bilinmesini bilhassa ricâ ederim." dedi. O zaman Akşemseddin Hazretleri:

"Şu karşı yakadaki tepenin eteğinde bir nûr görüyorum. Orada olmalıdır," dedi.

Akşemseddin Hazretleri, Padişah ile birlikte oraya gittiler. Akşemseddin Hazretleri oradaki bir çınardan iki dal aldı. Birini bir tarafa diğerini az öteye dikti ve:

"Bu iki dal arası Mihmandâr-i Resûlullah'ın kabri şerifleridir," buyurdu.

Sonra kaldıkları yere döndüler. Fatih Sultan Mehmed Hân, Akşemseddin Hazretlerine inandı. Zerre kadarda olsa şüphesinin kalmaması için, o gece silahdârına:

"Gidin, Akşemseddin Hazretlerinin diktiği çınar dallarının ortasına şu mührümü gömün ve o dalları yirmişer adım güney tarafına çekin," dedi. Sabah olunca Fatih Sultan Mehmed Hân, Akşemseddin Hazretlerinden, Ebâ Eyyub el-Ensâri Hazretlerinin kabri şeriflerini tekrâr tayin etmesini ricâ etti. Tekrâr gittiler. Akşemseddin Hazretleri, silahdârın diktiği dalların dikildiği yere bakmadan doğruca eski yerde durdu.

"Dalların yeri değiştirilmiş, Hazret-i Hâlid (Ebâ Eyyub el-Ensâri) buradadır," dedi. Silahdâra da dönerek:

"Padişah'ın mührünü çıkarın kendisine verin," dedi.

Bunun üzerine Fatih, Akşemseddin Hazretlerine,

"Kalbimde hiç şüphe kalmadı. Ama tam inanmam için bir alâmet daha gösterimisiniz?" dedi. Akşemseddin Hazretleri:

"Burayı kazın! Tam inanmanız için burayı kazmanız lazım. Kabrin baş tarafından biraz kazılınca üzerinde, "Bu Hâlid bin Zeyd'in mezarıdır" yazılı bir taş karşınıza çıkar." Dedi.

Kazdılar.

Padişah, âlimler, devlet erkânı ve bütûn idâreciler oradaydı.

Hayretle kazdılar.

İtina ile kazdılar. Mermer bir taş çıktı gerçekten Akşemseddin Hazretlerinin dedikleri gibi üzerinde "Hâzâ Kabrû Hâlid bin Zeyd" yani "Bu

255 Ebû Eyyûb-i Ensâri hazretlerinin asıl adı, Hâlid bin Zeyd'dir. Ebû Eyyub Ensâri Hazretleri, Medine'de doğdu. Hicrette, Efendimiz (s.a.v.) Mescid-i Nebevî ve evi yapılaşmaya kadar tam altı ay onun evinde kaldı. Ebû Eyyûb el- Ensâri Hazretleri, Bedir, Uhud, Hendek, Hudeybiyye ve diğer bütün gazvelerde bulundu. Ebû Eyyub el-Ensâri Hazretleri, cemel ve sıffin hadiselerinde hep Hazret-i Âlî'nin yanında yer aldı. Hazret-i Âlî şehid düşesiye kadar hiç yanından ayrılmadı. Hazret-i Muaviye (r.a.) tarafından gönderilen ordunun içinde Yezid ile birlikte İstanbul'un fethine geldi ve 677 (H. 52) yılında İstanbul'da şehit oldu.

Hâlid bin Zeyd Ebâ Eyyub el-Ensârî Hazretlerinin kabridir" yazılı olduğu görölünce oranın Ebâ Eyyûb el- Ensârî Hazretlerinin kabri olduğu anlaşıldı.

Kazım sırasında, kabrin ayak ucuna yakın bir yerden, tatlı bir su çıktı. Buradan insanı kendinden geçirecek hoşlukta güzel kokular etrafa yayılmaya başladı.²⁵⁶

Bu güzel hâl ve büyük kerâmeti gören Fatih Sultan Mehmed Hân'ın vücudunu bir titreme aldı. Bu hâl geçince şöyle dedi:

-“Zamanımda Akşemseddin Hazretleri gibi, bir zâtın bulunmasından duyduğum sevinç, İstanbul'un alınmasından duyduğum sevinçten az değildir," dedi.²⁵⁷

İstanbul'da "Eyyub Sultan" diye bilinmektedir.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ

Her şeyin doğrusunu bilen Allâh'tır.

256 Yılmaz, Ömer Faruk, Belgelerle Fatih Sultan Mehmed Hân, s. 123, Osmanlı yayınevi-İst

257 Evliyâlar Ansiklopedisi c. 2 s. 419-421, Türkiye Gazetesi

KAYNAKLAR

Kur'ân-ı Kerim²⁵⁸

Sâhîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sârih Tercemesi, Ahmed Naim, Diyânet İşleri Başkanlığı yayınları Ankara- 1985

Suyûtî, İmam Celâleddin bin Ebî Bekir, Camiu's-Sağîr Fî Ehâdisi'l-Beşîrîn-Nezîr, Dârü'l-kutubil'İlmiyye- Beyrut-1995

Tenvîrül-Mikyâs min Tefsiri ibni Abbâs, Dârü'l-kutubil'İlmiyye- Beyrut-1992

Semerkandî, Ebu'l-Leys Nasrû'd-Din, Muhammed bin Ahmed bin İbrahim, Tefrirû's-Semerkandî, (Bahrû'l-Ulûm), Dârü'l-kutubil'İlmiyye- Beyrut-1993

Fahreddin Er-Râzî, Tefsir-ı Kebîr, Darü'l-lhyâu't-Türâsü'l-Arabîy, Beyrut-1995

Taberî, İmam ibni Cerir, et-Taberî, Camiu'l-Beyân an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân, Dârül-Fikir-Beyrut-1995

İmam, Abdullâh bin. Ahmed, bin Mahmud en-Nesefî, Tefsirû'n-Nesefî, (Medârikû't-Tenzil ve Hakâikû't-Te'vîl) Dârü'l-kutubil'İlmiyye- Beyrut-1995

Zemahşerî, Ebûl-Kâsim, Mahmûd bin Ömer, El-Keşşâf (An Hakikî't-Tenzil, ve Uyûnî'l-Ekâvîl Fî Vucûhi't-Te'vîl, Darü'l-lhyâu't-Türâsü'l-Arabîy, Beyrut-1997

Ebû suûd, Muhammed bin Muhammed el-Amâdî, Tefsirû's-Suûd, (İrşâdül-Aklî's-Selim, ilâ mezâyâ'l-Kû'ân'l-Kerim), Darü'l-lhyâu't-Türâsü'l-Arabîy, Beyrut-1994

İbni Kesir, Hâfız İmâdu'd-Din, Ebil-Fidâ, İsmail ibni Kesir, Tefsirül-Kur'ân'l-Azîm, Darü'l-lhyâu't-Türâsü'l-Arabîy, Beyrut

Bursevî, İsmail Hakkî, Tefsirü Ruhu'l-Beyân, Dârül-Fikir- Beyrut

Kurtubî, Ebu Abdullâh, Muhammed bin Ahmed, el-Ensârî, El-Câmiu Li Ahkâmil-Kurân, Dârül-Fikir-Beyrut-1995

Hâzin, Alâuddin, Ali bin Muhammed el-Bağdâdî, Tefrisül-Hâzin (Lübâbût-Te'vîl Fî Meânî't-Tenzil), Dârül-Fikir-Beyrut

El-Cemel, Suleyman bin Ömer, El-Cemel alel-Celâleyn, (El-Futuhâtül-İlâhiyye, Bi Tevdîhi Tefsirül-Celâleyn liddakâiki'l-Hafîyye), Kahraman yayınları, İstanbul

Ayintâbî, Tefsir Muhammed bin Hamza, Tercüme-i Tefsiri Tibyân, Matbaa-i Osmanîyye- İstanbul-1307

Konyalı, Mehmed Vehbî, Hulâsatül-Beyân Fî Tefsiri'l-Kur'ân, Üçdal Neşriyât-İstanbul

Elmalılı, M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, c. 5, s. 367, Zaman

Hilmî, Ömer Faruk, Muhtasar Tefsir, (Basılmamış-mahtut)

İbni Kesir, Ebû Fidâ İsmail ibni Kesir, Kısasül-Enbiyâ, Darü'l-lhyâu't-Türâsü'l-Arabîy, Beyrut

Sâlebî, Ebû İshak Ahmed bin Muhammed, bin İbrâhim, Mecâlis-i Arâis, 1312

Nişâncızâde, Mir'ât-i Kâninât, 1/228, Nişâncızâde Muhammed bin Ahmed, Sadeleşiren, A.Faruk Meyan, Berekat yayınevi, İst.1987

258 Âyet meâlleri, hazırlamakta olduğum ve inşaallah yakın bir zamanda yayınlanacak olan "Muhtasar Tefsir"den alınmıştır.

İbnü'l-Esir, El-Kâmil fit-Tarih-İslâm Tarihi, çvr. Abdullah Kôşe, Bahar yayınları, İstanbul, 1989

Ebû Cafer Muhammed b. Cerir et- Taberî, Tarihi Taberî Tercemesi, Can kitap-evi-Konya

İslâm tarihi (Peygamberler Tarihi), Heyet, Osmanlı yayınevi,

A. Köksal, Büyük Peygamberler Tarihi Semerkand Yayınları, İstanbul-2001

Hilmi, Ömer Faruk, Hızır Aleyhisselâm, s. 89, Elif Matbaası, Şanlıurfa-2000

İslâm Tarihi, İbnü'l-Esir El-Kâmil Fit-Târih tercümesi Bahar yayınları

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî, Mesnevî, (Şerh-i Mesnevî), Tarihü'l-Mevlevî, Şamil yayınları, İstanbul

Mevzu'atu'l-Hasene M. Nuri Nakşibendî, 1309 İbrahim Efendi Matbaası İst.

Tefcîrü'l-Tesnîm fî Kalbi Selîm,

Mekkî, Şeyh Ebû Tâlib, Kût'ul-Kulûb, Dâru Sâdir, Mısır-1306

Tenbihül'Ġâfilîn, s. 237, Ebu Leys Semerkandî, Muesset'ul-kutub'is-Sikâfiye Beyrut-Lubnan 1988

İslâm'da Kadın ve Aile, Mehmed Emre, Bedir Yayınevi

Hilmi Ömer Faruk, Sevgi ve Hoşgörü, Nur ofset, Şanlıurfa 2000

Şeyhülislam Ebusuûd Efendi Fetvâları s.192, Mesele: 968, M.Ertuğrul Düzdağ Enderun kitabevi İst 1983

Davut Efendi, Şerh-i Delâilü'l-Hayrât s. 578, Hüseyin Remzi Matbaası- İstanbul 1306

Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi ve Üveysilik, İsmet Demir, Hacı Osman Yıldırım, Seçil Ofset, İstanbul-1997

Haşiyetü'l-Kestelî alâ Şerh-i Akâid,

Ömer Faruk YILMAZ, Belgelerle Fatih Sultan Mehmed Hân, Osmanlı yayınevi-İst

Evliyâlar Ansiklopedisi, Türkiye Gazetesi

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	5
Yûşa Aleyhisselâm'ın Yaşadığı Çağ	7
Yûşa Aleyhisselâm'ın Kimliği.....	9
Yûşa Aleyhisselâm Kur'ân'da Geçiyor mu?	9
Yûşa Aleyhisselâm'ın Doğumu	10
Çocukluğu	11
Sevgili Dayımı Anlat	13
Allâh'ın Himâyesi	17
Yûşa Aleyhisselâm'ın Eğitimi.....	19
Musa Aleyhisselâm'a Talebe Olması	22
Sihirbazların Müslüman Olmaları	22
Kuaför Hanım'ın Şehâdeti	23
Hazret-i Âsiye'nin Şehâdeti	24
Göğe Yükselen Kule	25
Karanlık ve Su.....	25
Çekirge İstilâsı	25
Haşarât Ezâsı	26
Kurbağa İstilâsı	26
Suların Kana Dönüşmesi	26
Vebâ Hastalığı.....	27
Yûşa Aleyhisselâm Devrin Büyük Alimi Oldu	27
Mısır'dan Hicret.....	27
Firavun'a İman-ı Yeis Fayda Vermedi	31
Korkak Millet.....	31
Yûşa Aleyhisselâm'ın Mısır Fethi.....	32
Yahudîlerin Put'a Tapma İstekleri	33

Tur-i Sina.....	34
Samirî'nin Halkı Sapıtması	35
İnançsız Kavim.....	35
Ken'ân İline Yolculuk	37
Kendilerine Vaaz Eden Yûşa Aleyhisselâm'ı Taşladılar	38
Tih Sahrâsı Onlara Açık Hapishâne Oldu.....	40
Dört Kişilik İman Ordusu	40
Tih Çölünde Geçen Kırk Yıllık Hayat	41
Bulut Gölgecik Oldu	42
Gökten İnen Yemek.....	42
Taş'tan Su Fışkırdı	42
Giyecek.....	43
Nânkör Kavim.....	43
Ölünün Dirilmesi	44
Nesil Değişikliği	46
Kârun'un Azgınlığı	46
Hârûn Aleyhisselâm Vefatı	48
Hızır Aleyhisselâm'ı Aramaya Çıkmaları	49
Gemiye Tahrip Etmesi	51
Çocuğu Öldürmesi	52
Yıkılmak Üzere olan Binâ'yı Ücretsiz Tamir Etmesi.....	53
Altının Üzerine Yazılan Altın'dan Değerli Hazine.....	54
Her şey Ücret Değildir	56
Hikmet ve Sırlar	57
Hızır Aleyhisselâm'dan Öğütler	57
Ümmet-i Muhammed'in Fazileti	58
Bu Güzel Hatıradan Çıkarılan Fikhî Hükûmler	61
O Güzel Yolculuğun İzleri.....	61

Yeni Nesil.....	62
Musa Aleyhisselâm'ın Vefatı	63
Yûşa Aleyhisselâm'ı Hapsetmeleri	64
Yûşa Aleyhisselâm'a Peygamberlik Verildi.....	64
Ordu'nun Nehrin Üzerinde Yürüme Mucizesi	65
Erihâ'nın Fethi.....	66
Ganîmet Malını Çalan Hırsız Bulma Mucizesi.....	66
Eyliyâ Şehrinin Fethi.....	68
Belkâ'nın Fethi	68
Balâk'ın Uykusunu Kaçıran Korku	69
Bel'âm bin Bâurâ.....	70
Bel'âm bin Bâurâ'ya Müracat Etmeleri	71
Şeytanın İğvâsı	72
Kadın ve Para	72
Merkep Dağ Taş ve Ağaçlar Dile Geldi.....	74
Beddua	76
Zinâ Edenlerin Kötü Sonu	76
Belkâ Şehrinin Fethi.....	77
Kudûs-i Şerif'in Fethi.....	78
Güneşi Durdurma Mucizesi.....	79
Şükür Yerine Nânkörlük.....	80
Kudûs Başkent Oldu.....	80
Hazret-i Yusuf'u Defnetme İşlemleri	81
Şâm'ın Fethi.....	83
Anadolu'nun Fethi	83
Yûşa Aleyhisselâm'dan Bir Ders خطأ! الإشارة المرجعية غير معروفة	85
Yûşa Aleyhisselâm'ın Hilyesi ve Ahlakı	85
Yûşa Aleyhisselâm'ın Vefatı	85

Yûşa Aleyhisselâm'ın Kabri 86

Keşif Yolu ile Kabrin İçİ Bilinir Mi? 87

KAYNAKLAR..... 90

İÇİNDEKİLER..... 92

Peygamberimiz Aleyhisselâm,
Yûşâ Aleyhisselâm için söyle buyurmuşlardır;

“Muhakkak, güneş hiç bir beşer için
hapsedilmedi. Ancak Beyti Makdis'in
(Kudüs) fethinde Yûşâ (Aleyhisselam) için
durduruldu.”

(Ahmed Bin Hambel, Müsned)